

WMS

18–26. oktober
NomuS 2024.

Meeting point

NOMUS

2 0 2 4

U nameri da Nomusu 2024. sačuvamo ugled specifičnog muzičkog festivala na umetničkoj mapi Srbije i šireg kulturnog prostora, kako u programskom, tako i u formalnom smislu, koji se kao čedo uvek mlade institucije – Muzičke omladine Novog Sada – i ovog puta ne priklanja konformizmu i neuverljivim razlozima (uskoro već poluvekovnog) postojanja, autorski tim je kao i uvek ozbiljno pristupio njegovoj realizaciji, trudeći se da se razlikuje od drugih muzičkih događaja slične vrste u našoj zemlji. Istoriju Nomusa su obeležavale različite programske koncepcije, smenjivala su se dobra i teška vremena, ali je festival nastavio da postoji i da se razvija, pružajući uvek neki od mogućih uvida u savremene tokove muzičkog izvođaštva i stvaralaštva. Od početka težeći, u prvom redu afirmaciji kamernе muzike (tog najsuptilnijeg vida zajedničkog muziciranja), jer upravo ona predstavlja, izborom stilski divergentnih kompozicija i najraznolikijih interpretatora, šarolik i interesantan mozaik pravog „jedinstva različitosti“, ovaj žanr i dalje predstavlja okosnicu Nomusa, pa i ovogodišnje festivalsko izdanje nudi tri koncerta kamernе muzike (od dua do kvinteta). Ipak, već od 2002 (s prvim koncertom Vojvođanskih simfoničara na festivalu), novi sadržaji obuhvataju i ostvarenja simfonijske i koncertantne muzike, pa na scenu dovode i ostale domaće orkestre. Tako ćemo, pored dva koncerta našeg simfonijskog ansambla (na otvaranju s baritonom svetskog renomea Željkom Lučićem kao solistom), ponovo ugostiti Beogradsku filharmoniju, a od velikih, „nekamernih“ sastava i izvanredni Mešoviti hor RTS-a s opsežnom *Liturgijom* Pavla Česnokova. Od početka potvrđujući svoj internacionalni karakter i oblik, Nomus je odavno uveo i druge žanrove, koji su, pokazalo se već u startu, ne samo obogatili njegovu utvrđenu kamernu fizionomiju, nego je uspešno i „razbili“, tj. veoma proširili i razgranali, udahnjujući joj svežu krv, nove karakteristike i zvučne boje, koje se bez barijera prepliću s tradicionalnim repertoarom. Ovogodišnje idejne zaokrete ili pomake doneće slavni Kvartet „Balanesku“ (s violinistom Feliksom Lajkom kao gostom) s originalnim iskoracima u područje džez-a i rumunske tradicionalne muzike, kao i poljski vokalni sastav „Simultaneo“ s multiinstrumentalistkinjom Marijom Pomjanovskom, koja svira i na poljskim žičanim instrumentima – bilgorajskoj suki i pločkoj violini. Njihov raritetan program naslovljen kao *Nova lica tradicije* dirigent ansambla Karol Kisiel osmišljava u kontekstu originalnog vokalno-instrumentalnog zvuka, okruženja i stvaralaštva savremenih kompozitora iz Poljske, Litvanije, Letonije i naše Aleksandre Vrebalov iz Srbije. Verujemo da ovakvom koncepcijom i izborom Nomus 2024. ostaje svež i kreativan, nastavljajući da živi zbog muzike same, afirmisanja pravih umetničkih vrednosti i, razume se, publike, za koju će, nadamo se, s nestrpljenjem očekivani festivalski dani biti prava radosna i inventivna muzička svečanost. Evidentno je da je još od osnivanja, daleke 1975. Nomus nastojao da upozna publiku s tradicionalnim muzičkim formama i izrazima, ali i da je uputi u savremene autorske tendencije, pa i domaće stvaralaštvo, najzad i pokrene pitanja kako treba da izgleda naš kulturni život. S tim u vezi, festival je tokom vremena širio i bogatio i mnogonacionalnu i multikulturnu izvođačku raznovrsnost, usklađujući je sa sve raznolikijim programskim sadržajima svih stilskih razdoblja i žanrova. Najnovijim izdanjem Novosadskih muzičkih svečanosti zaokružujemo jedno razdoblje i proces, važnu etapu postojanja, rasta i razgranavanja festivala, suočeni s obavezom održavanja kontinuiteta i zadržavanja kvaliteta, kao i težnjom da se on približi publici, ali i ona njemu. Trudeći se da ostanemo originalni, da se ne ponavljamo, s ponosom, ali i nostalgijom, sećamo se plejade sjajnih umetnika svih generacija koji su proteklih decenija darivali zvezdane trenutke manifestaciji. U tom smislu, i u narednoj godini autorski tim Nomusa će, uspostavljanjem delikatne ravnoteže između prošlosti i savremenog trenutka, ostati veran istoriji i poštovati sadašnjost, verujući da će u sličnom konceptu i duhu vremena, žanrovski, i u svekolikoj aktuelnosti i raznovrsnosti, ponoviti i umnožiti dosadašnji kvalitet, ispunjavajući tako kriterijume i očekivanja novih i nekadašnjih posetilaca.

Marija Adamov,
umetnički direktor festivala

In order to uphold the reputation of NOMUS 2024 as a unique music festival on the artistic map of Serbia and within the broader cultural space, both in terms of programming and form, the festival – a child of the ever-youthful institution, the Music Youth of Novi Sad – once again refuses to bow to conformism and unconvincing reasons of its existence (almost half a century old), the festival's creative team has, as always, approached its organisation with dedication, striving to distinguish it from other similar musical events in our country. The history of NOMUS has been shaped by various programming concepts, with periods of both good and bad times. Nevertheless, the Festival has persisted and evolved, consistently offering valuable insights into contemporary trends in musical performance and creativity. From the outset, Nomus has aimed to promote chamber music – the most subtle form of collaborative musicianship - because it embodies a vibrant and fascinating mosaic of true 'unity in diversity', showcasing a selection of stylistically diverse compositions and a wide range of performers. This genre remains the backbone of Nomus, and this year's Festival edition will feature three chamber music concerts, ranging from duo to quintet. However, ever since 2002 (when the Vojvodina Symphony Orchestra performed its first concert at the Festival), new elements have been introduced, including symphonic and concert music, featuring various local orchestras. This year, in addition to two concerts by our symphonic ensemble (which will open with world-renowned baritone Željko Lučić as a soloist), we are excited to once again host the Belgrade Philharmonic Orchestra, and, as one of the large 'non-chamber' ensembles, the remarkable RTS Mixed Choir, which will perform the extensive *Liturgy* by Pavel Chesnokov. Confirming its international character and form from the outset, Nomus embraces a variety of genres, which, as it turned out, enriched its established chamber music identity successfully transforming it by expanding and branching out to incorporate fresh elements, new characteristics and timbers that seamlessly blend with the traditional repertoire. This year's conceptual innovations and shifts will be presented by the renowned Balanescu Quartet (with violinist Felix Lajko as a guest) exploring the realms of jazz and Romanian traditional music. Additionally, the Polish vocal group Simultaneo will perform with multi-instrumentalist Maria Pomianowska, who plays Polish stringed instruments such as Bilgoray suka and Plock fiddle. Their rare programme, titled *New Faces of Tradition*, is conceptualised by the ensemble conductor Karol Kisiel in the context of the original vocal-instrumental sound, environment and works of contemporary composers from Poland, Lithuania, Latvia, and our own Aleksandra Vrebalov from Serbia. We believe that this conceptual approach will keep Nomus 2024 fresh and innovative, continuing its existence for music as such, and for promotion of true artistic values, and, of course, engaging the audience. We hope that the eagerly anticipated festival days will be a truly joyful and inspiring musical celebration for them. Since its foundation in 1975, Nomus has consistently aimed to introduce audiences to traditional musical forms and expressions while also showcasing contemporary original trends, including local authors, and ultimately, seeking to raise questions about the future of our cultural life. In this regard, over time, the Festival has expanded and enriched its multinational and multicultural performing diversity, aligning it with an increasingly varied programme that spans all stylistic periods and genres. With the latest edition of Nomus, we mark the conclusion of an important phase in the Festival's development, growth, and diversification, committed to maintaining continuity and quality while striving to engage our audience more closely. In our effort to stay original and avoid repetition, we take pride in, yet also feel nostalgic for, the galaxy of great artists from all generations who have contributed stellar moments to the Festival for decades. In this spirit, the creative team at Nomus will, aiming to strike a delicate balance between honouring the past and embracing the present in the coming year, remain true to history while staying attuned to contemporary trends, believing that, in a similar concept and spirit of the times, in regard to genres and overall contemporariness and diversity, we can uphold and even enhance the quality, while meeting the expectations of both new and returning visitors.

Marija Adamov,
Festival Art Director

POKROVITELJ FESTIVALA NOMUS 2024. /

THE FESTIVAL HAS BEEN ORGANISED UNDER THE AUSPICES OF:

Град **Нови Сад**
City of Novi Sad

FESTIVAL NOMUS 2024. POMOGLI SU:

ORGANISATION OF THE FESTIVAL NOMUS 2024 HAS BEEN SUPPORTED BY:

Ministarstvo kulture i informisanja Republike Srbije /
Ministry of Culture and Information of the Republic of Serbia

Pokrajinski sekretarijat za kulturu,
javno informisanje i odnose s verskim zajednicama /
Provincial Secretariat for Culture, Public Informations and Relations with Religious Communities

Izvršni producent festivala/
Executive Producer of the Festival:

MUZIČKA OMLADINA NOVOG SADA

Umetnički direktor festivala/
Artistic Director of the Festival:

Marija ADAMOV

Glavni i odgovorni urednik festivala/
Editor-in-chief of the Festival:

Milan RADULOVIĆ

Programski saradnik/
Programme Editor:

Mia DOROŠKI ANTONIĆ

Organizacioni tim festivala/ *Organizing Team of the Festival:*

Danijela KLIČKOVIĆ

Miroslav STAJIĆ

Atila KAPITANJ

Siniša BOKAN

Organizator zadržava pravo izmene programa

The organiser reserves the right to make changes in the programme

NEWS

Petak, 18. oktobar

Sinagoga, 20,00

Svečano otvaranje

VOJVOĐANSKI SIMFONIJSKI ORKESTAR

Dirigent: **Gabriel BEBEŠELEA** (Rumunija/Nemačka)

Solista: **Željko LUČIĆ**, bariton (Srbija/Nemačka)

Program:

F. SCHUBERT:

Lieder (izbor), arr. Alexander Schmalz

Wanderers Nachtlied

Schäfers Klage

Der Tod und das Mädchen

Pensa che questo istante

Erlkönig

An Silvia

M. RAVEL:

Don Kihot Dulsineji / Don Quichotte à Dulcinée

Chanson romanesque, dédiée à Robert Couzinou

Chanson épique, dédiée à Martial Singher

Chanson à boire, dédiée à Roger Bourdin

Pauza

J. BRAHMS:

Klavirski kvintet br. 1, orkestracija Arnolda Šenberga /

Piano Quintet No. 1, orchestrated by Arnold Schoenberg

Allegro

Intermezzo: Allegro ma non troppo

Andante con moto

Rondo alla zingarese

Fotografije: **Ionut Macri**

Najmlađi, najplodniji i muzički najsnažniji kompozitor među Betovenovim savremenicima, **Franc Šubert** (1797–1828), mada odgajan na klasičnoj tradiciji, po mnogo čemu je tipičan predstavnik romantike. Sa Šubertom počinje cvjetanje i širenje umetničke solo pesme i, uz isticanje značaja koji je ona dobila do kraja romantizma, važno je podvući da se melodijsko, harmonsko i sadržajno bogatstvo, dakle tematika i atmosfera njegovih pesama, proteže i na neka autorova kamerna dela poput popularne *Pastrmke*, a neke će, zahvaljujući orkestraciji klavirske deonice, kao pesma *Smrt i devojka* (poznate i u kamernom okruženju), u večerašnjem programu zazvučati i u „simfonijskom” ruhu. Ne izbegavajući jednostavnost i neposrednost, stvarajući u jednom dahu i inspirisan trenutnim utiskom, često nadahnut i austrijskom narodnom muzikom, Šubert je ostavio preko šest stotina pesama na stihove brojnih autora, pa i na najrazličitije lirske, epske i dramske tekstove. Široko raspevanu vokalnu deonicu prati klavirska partija čvrsto povezana sa sadržajem, uvek verno dočaravajući u njemu naznačenu atmosferu i ambijent. U ponuđenoj Šmalcovoju orkestarskoj verziji prva, druga i peta (*Vilinski kralj*, koja donosi potresni razgovor oca, sina i vilenjaka, praćen zaglušujućim topotom konja koji juri kroz noć) pisane su na Geteove stihove, dok je tragična treća (*Smrt i devojka*) komponovana na tekst manje poznatog Matijasa Klaudijusa. Večerašnji izbor dramatičnih, baladnih, pa i recitativnih Šubertovih pesama, svojim tekstualnim predlošcima dopunuju i najznačajniji evropski libretista XVIII veka Pjetro Metastazio (četvrta numer) i ugledni austrijski dramski pisac i autorov prijatelj Eduard Bauernfeld, čiju je *Silviju* Šubert komponovao 1827, godinu dana pre svoje smrti.

U prvim decenijama XX veka međunarodno priznat kao najveći živi francuski kompozitor **Moris Ravel** (1875–1937), ugledan i kao pijanista i dirigent, zasnovao je svoj ciklus *Don Kihot Dulsineji* na priči o Don Kihotu, a po stihovima Pola Morana, prvobitno ga napisavši za bas ili bariton i klavir (potom i orkestar), podstaknut porudžbinom za film, u kojem je slavniog Servantesovog junaka tumačio čuveni Fjodor Šaljapin. Premda ugovor s rediteljem Georgom Vilhelmom Pabstom nije realizovan, pesme su već 1934. oživele na koncertnom podijumu zahvaljujući baritonu Marsijalu Singeru i orkestru kojim je dirigovao Pol Pare. Iako stvarane u godinama već veoma teške kompozitorove bolesti, pesme u kojima se prepoznaje Španija u svakom izražajnom damaru i nijansi odražavaju i istančan ukus stvaraoča, koji i ovde, kao i u mnogim drugim delima, asocira na ambijent umetničke i izmaštane zemlje (po majci i rođenju) i svog baskijskog porekla. Koristeći plesne motive koji pripadaju tradicionalnoj muzici Iberijskog poluostrva, svaku od tri pesme zasniva na nekom od španskih plesova. Prvu, romantično-senzualnu piše u ritmu španske *guahire* (u stalnim promenama šestosminskog i tročetvrtinskog ritma), za drugu, delom nalik svojevrsnoj molitvi, koristi neobični asimetrični plesni ritam baskijskog *zorcika*, a treću oblikuje kao brzu i robustnu tročetvrtinsku *hotu*. Odmerene u svakom akcentu, ekspresivnoj nijansi i bliskom odnosu između glasa i instrumentalnih boja, sve pesme pokazuju koliko Ravelov smisao za humor i želju za životom, toliko i zanesenog, ali iskrenog protagonistu, hrabrog čoveka koji rizikuje i ismevanje, poniženje i žrtvovanje u potrazi za ljubavlju.

U opštim crtama, kamerna ostvarenja **Johanesa Bramsa** (1833–1897) vrlo su uzdržana, ali po izrazu veoma raznovrsna – čas sumorna, čas razdragana i vedra. Neka od njih imaju skoro orkestarski zvuk, posebno oba gudačka kvinteta, ali se slično može reći i za sastave s klavirom, koji obuhvataju i jedan klavirski kvintet i tri klavirska kvarteta. Ubrajajući se u najlepše kamerne kompozicije druge polovine XIX veka, oni se takođe odlikuju bogatstvom inspiracije i razvijenim smislom za stvaranje tonskih boja, izražavajući duboke emocije i prozračna lirska raspoloženja. Komponovan 1861, *Klavirski kvartet u g-molu, opus 25* prvi put je javno izveden 16. novembra iste godine u Hamburgu, s Klarom Šuman za klavirom. Tačno godinu dana kasnije Brams je debitovao s ovim delom kao kompozitor i pijanista u Beču. Zanimljivo je da je najpre prvi *Allegro*, upravo tragične snage, a potom i ostale stavove za orkestar preradio Arnold Šenberg. *Intermezzo* u c-molu, prvobitno zamišljen kao skerco, po karakteru je nalik tamno osvetljenom misterioznom nokturnu, a široki i na momente marševski tok gotovo orkestarski ozvučenog trećeg stava (*Andante* u Es-duru u obliku razvijene pesme) nagoveštava završetak dela s *Rondom alla zingarese*, s velikom „cimbalskom” kadencom klavira i „zgunutim” sporim odsekom pred završnom *strettom*. Treba dodati da Brams prvi put u ovom kvartetu komunicira s g-molom kao ekstremno izražajnim tonalitetom, i da ga je čuveni bečki kritičar Eduard Hanslik duboko poštovao, posmatrajući ga kao direktan rezultat Bramsovog divljenja kompozicijama Ludviga van Betovena.

NOVA LICA TRADICIJE

Maria POMIANOWSKA, bilgorajska suka, pločka violina

Vokalni oktet **SIMULTANEO**

Magdalena ŁASZCZ, sopran – **Alicja GIETKOWSKA-LIGUZ**, sopran

Ksenia SAWCZENKO, alt – **Jagoda STARUCH**, alt

Krzysztof LOREK, tenor – **Adam KUPPER**, tenor

Paweł NODZAK, bariton – **Mateusz KEMPA**, bas

Karol KISIEL, dirigent

Program:

Maria POMIANOWSKA:

Journey, za bilgorajsku suku / for Biłgoraj suka

Anna ROCLAWSKA-MUSIALCZYK:

Šest pesama spevanih sebi, za bilgorajsku suku i vokalni oktet /

Six songs sung to myself, for Biłgoraj suka and vocal octet (2021)

I. *Soul's Admiration of the Holy Spirit*

III. *O, Love of All Loves*

V. *Midday Prayer*

VI. *Evening Prayer*

Aleksandra VREBALOV:

Angelic Incantations, za bilgorajsku suku i vokalni oktet / for Biłgoraj suka and vocal octet (2021)

Helena TULVE:

Geh bis an deiner Sehnsucht Rand, za pločku violinu, bilgorajsku suku i vokalni oktet / for Plock fiddle, Biłgoraj suka and vocal octet

Uģis PRAULIŅŠ:

Fortuna, za bilgorajsku suku i vokalni oktet / for Biłgoraj suka and vocal octet (2021)

Fotografije: **Arhiva umetnika**

Nova lica tradicije (*Nowe oblicza tradycji*) je muzički program koji je inicirao, pokrenuo i osmislio dirigent Karol Kisjel, prevashodno da bi tradicionalni instrument – bilgorajsku suku predstavio publici, i to iz sasvim drugačije perspektive. Ovaj oživljeni stari instrument, koji se može opisati kao vrsta poljskih gusli, Karol je želio da prikaže u kontekstu novog zvuka, okruženja i viđenja savremenih stvaralaca. Tako su pozvani kompozitori iz Poljske, Srbije i Letonije – Ana Ročlavska Musjalčik, naša Aleksandra Vrebalov i Ugis Praulinjš – da učestvuju u ovom projektu. Kroz njihovu kreativnost i inspirativne kompozicije za suku i vokalni oktet, pokazalo se da ovaj nedavno rekonstruisani instrument ima mnogo toga neistraženog, neobičnog i lepog da daruje današnjem radoznom slušaocu.

Tri kompozicije za bilgorajsku suku i vokalni oktet porudžbina su Fondacije „Polyhymnia” iz 2020. godine, u okviru programa „Komponovanje po narudžbini” („Composing Commissions”) Ministarstva kulture i folklornog nasleđa Nacionalnog instituta za muziku i igru. Kompozicije su prvi put izvedene u julu 2022. godine, u Centru Svetog Jovana u Gdanjsku. Na premijeri su bili prisutni i sami autori.

Bilgorajska suka je ušla u koncertne dvorane u Poljskoj i širom sveta zahvaljujući Mariji Pomjanovskoj, izuzetnoj muzičarki koja je vratila suku u život i stvorila novi repertoar za ovaj instrument. „Niko ne zna tačno kako je on zvučao”, često je ona naglašavala, ali i dodavala kako je sada drugačije vreme nego pre 100 godina i da je zbog toga neophodno stvarati novi jezik za njega.

Pre i tokom rada na svojim delima za suku i vokalni oktet kompozitori su blisko saradivali s Marijom Pomjanovskom kako bi se što bolje upoznali s prirodom suke, njenim tonskim i tehničkim potencijalima, načinom sviranja i sl.

Nova lica tradicije doprinose promociji i popularnosti suke, ne samo u Poljskoj već i širom Evrope i sveta.

Šest pesama za bilgorajsku suku i vokalni oktet (od kojih će na Nomusu biti izvedene prva, treća, peta i šesta) jedne od najaktivnijih i najuglednijih savremenih poljskih kompozitorki **Ane Ročlavske-Musjalčik** (1987), napisane pod istim nazivom za poetesu Konstancju Benislavsku, predstavljaju ciklus baroknih duhovnih poema teoloških, mističnih i metafizičkih dimenzija i značenja, duboko inspirisanih autorkinim velikim folklornim nasleđem.

Anđeoske inkantacije (*Angelic Incantations*) **Aleksandre Vrebalov** (1970) za bilgorajsku suku i vokalni oktet, u stvari su široka vokaliza komponovana bez teksta, s promenljivim slovima, u kojoj pevački oktet stvara harmonsko okruženje za vrlo bogatu melodijsku partiju tradicionalnog poljskog instrumenta. Ponekad ono intenzivnije oživljava glasove (anđeoske inkantacije, bajanja), pokrećući njihove međusobne dijaloge, ali isto tako i „razigrava” njihove „razgovore” s instrumentalnom partijom. Autorkino istraživanje zvučnosti modalnih napeva Balkana i centralne Evrope, rezultira delom čija složenost ali i delikatnost prikazuje svežu i nepatvorenu energiju naše muzičke tradicije.

Najnovije ostvarenje estonske kompozitorke **Helene Tulve** (1972), završeno juna ove godine, drugo je njeno delo pisano za dva glavna instrumenta Marije Pomjanovske (bilgorajsku suku i pločku violinu). Kompozicija **Geh bis an deiner Sensucht Rand** zasnovana je na tekstu Rajnera Marije Rilkea, na odlomcima iz njegove *Das Stunden-Buch* (u srpskom prevodu *Časlovac*), i svoja će premijerna izvođenja doživeti na festivalima „Varšavska jesen” i Novosadske muzičke svečanosti.

Kompozicija **Fortuna** letonskog autora **Ugisa Praulinjša** (1957) sačinjena je od kratkih fragmenata vrlo različitog karaktera i raspoloženja. Pisano prema stihovima Jana Kohanovskog, poljskog pesnika iz XVI veka (*Ne gubi nadu*), delo oslikava nekoliko slika i karaktera naših života, u centralnom odseku situirajući virtuosnu kadencu namenjeno solo suki.

Nedelja, 20. oktobar

Sinagoga, 20,00

ROMAN I PRIJATELJI I

(Srbija/Crna Gora/Velika Britanija/Italija)

Roman SIMOVIĆ, violina – **Daishin KASHIMOTO**, violina

Milena SIMOVIĆ, viola – **Enrico DINDO**, violončelo – **Enrico PACE**, klavir

Program:

S. PROKOFJEV:

Sonata za dve violine, op. 56 /

Sonata for Two Violins, Op. 56 (1932)

Andante cantabile

Allegro

Commodo (quasi allegretto)

Allegro con brio

D. ŠOSTAKOVIĆ:

Klavirski kvintet u g-molu, op. 57 /

Piano Quintet in G minor, Op. 57 (1940)

Prelude: Lento

Fugue: Adagio

Scherzo: Allegretto

Intermezzo: Lento

Finale: Allegretto

Pa u za:

C. FRANCK:

Klavirski kvintet u f-molu, op. 14 /

Piano Quintet in F minor, Op. 14 (1878/79)

Molto moderato quasi lento

Lento, com molto sentimento

Allegro non troppo, ma con fuoco

Fotografije:

Sasha Gusov, Marco-Boggreve, Nebojša Babić, Asahikasei, Adriano Hetmann

ROMAN

U kamernim kompozicijama **Sergeja Prokofjeva** (1891–1953) do izražaja dolazi prozračnost njegovih sazvučja, s povremenim ostrim harmonskim suprotnostima, a posebno se ističe bogato raspevana melodika, zbog koje se ubraja u najveće liričare u istoriji muzike. U ovom žanru pored manjih komada ostavio je i dva gudačka kvarteta, *Sonatu za violinu solo*, dve sonate za violinu i klavir (od kojih je *Druga* u D-duru, op. 94 poznata i u prvobitnoj verziji za flautu i klavir), te *Sonatu za dve violine u C-duru, opus 56*, nastalu kao porudžbina pariskog Društva za predstavljanje nove kamerne muzike „Triton”. Njena „zapadna premijera” dogodila se na koncertu zvaničnog otvaranja ove asocijacije 16. decembra 1932 (iste večeri kada i premijera Prokofjevlevog baleta *Na Dnjepru* u Velikoj operi u Parizu), ubrzo posle praizvođenja u Moskvi 27. novembra iste godine. Kompoziciju građenu u obliku barokne crkvene sonate (*sonata da chiesa*), u sledu stavova: *lagani, brzi, lagani, brzi*, tada su predstavili Dmitrij Ciganov i Vladimir Širinski, violinisti Gudačkog kvarteta „Betoven”.

Jedan od dvojice velikana sovjetske muzike **Dmitrij Šostakovič** (1906–1975) nastavio je, za razliku od Prokofjeva, tradiciju na liniji Glinka – Musorgski, težeći izrazitom muzičkom realizmu. Njegov kamerni opus broji petnaest gudačkih kvarteta, Violinsku sonatu, Sonatu za violončelo, dva klavirska trija, i kao jednu od najznačajnijih kompozicija – *Klavirski kvintet u g-molu, opus 57* – neoklasičnih obrisa i radosnog završetka. Komponovano 1940. i praizvedeno 23. novembra iste godine u maloj sali Moskovskog konzervatorijuma (Šostakovič za klavir i Kvartet „Betoven”, pravi „emisar autorove volje”, s kojim je autor imao jedno od najtrajnijih profesionalnih i ličnih odnosa) delo je posle premijere doživelo veliki uspeh, a potom odlikovano i Staljinovom nagradom, da bi već aprila 1941. bilo predstavljeno i u Karnegi holu. Kvintet je napisan u pet stavova, u kojima, kako piše Prokofjev, „Šostakovič ne ulazi ni u jednom taktu u rizik”, promišljajući svaki ton, ali ostvaruje i želju da polje kamernog žanra obogati i elementima simfonijske muzike. Na prvi, trodelni *Preludijum*, koji spaja neobarokne i romantične elemente, s ponovljenim uvodnim odsekom, nadovezuje se *Fuga*, koja u suvereno oblikovanoj temi punoj fantazije pokazuje visoko kompoziciono-tehničko znanje autora, čije je „polifono majstorstvo dostojno Baha”. Posle gracioznog, duhovitog *Skerca*, nalik brzom austrijskom lendleru (s ritmovima povezanim sa španskim plesovima u centralnom *Triju*), sledi *Intermeco* (četvrti stav) s početnim asocijacijama na pasakalju (kao još jednom omažu muzičkim formama prošlosti), koji ponovo prihvata meditativno raspoloženje *Preludijuma*. U ostrim suprotnostima s prethodnim stavovima, s njim se bez pauze spaja vedar *Finale* u sonatnoj formi, „gde se pretežno lagan materijal sublimiše u *Codu*, postičući zagonetno, ali veoma dirljivo osećanje rezignacije”.

Veliki majstor francuske muzike, poreklom Belgijanac, **Sezar Frank** (1822–1890) je bio za svoju novu domovinu ono što je za Beč bio Anton Brukner: mladi virtuoz, pa skromni profesor, potom čuveni orguljaš i stvaralac fanatično poštovan od svojih sledbenika, veliki majstor kontrapunkta i duboko pobožan umetnik, pretežno orijentisan na crkvenu, simfonijsku i kamernu muziku. *Klavirski kvintet u f-molu, opus 14* Frank je posvetio Kamiju Sen-Sansu, koji je na premijernom izvođenju svirao pijanističku partiju. Delo jake emocionalne snage i ogromnih dinamičkih i ekspresivnih kontrasta, a po Lalou „eksplozija”, zaista ima eruptivnu orkestarsku silovitost i moć, a u odnosu na slična ostvarenja Šumana, Bramsa, Dvoržaka i Šostakoviča stilski je najromantičnije. „Neobuzdana senzualnost” i „užarena strast” (neočekivani od autora religioznih dela i veličanstvenog orguljaša), te „moderne” kasnoromantičarske harmonije i lirski pune, raskošne melodije (naročito u po mnogima najlepšem i najuspelijem centralnom delu), većinom predvođene klavirnom, prožimaju celu trostavčnu kompoziciju. Već „težak” spori uvod veoma izražajnog prvog stava, u tipično klasičnom sonatnom obliku, nagoveštava potonja jarko suprotstavljena raspoloženja da bi njegova druga, upravo očaravajuća, magična ideja, poput cikličnog „mota”, ceo *Kvintet* povezala upečatljivim tematskim jedinstvom. Svoj ustaljen princip istovremene kombinacije svih kontrastnih misli Frank sprovodi i pred kraj finala, uplićući teme iz sva tri stava, uključujući i „mota” u veličanstvenoj apoteozi, koja se na vrhuncu uzdiže u punom rasponu boja, dinamike i raskošnih harmonija i modulacija.

U ČAST FOREU / TRIBUTE TO FAURÉ

(Francuska/Nemačka/Izrael)

Éric le SAGE, klavir – **Daishin KASHIMOTO**, violina

Lise BERTHAUD, viola – **Zvi PLESSER**, violončelo

Program:

G. FAURÉ:

Klavirski kvartet br. 2 u g-molu, op. 45/

Piano quartet No. 2 in G minor, Op. 45 (1886)

Allegro molto moderato

Allegro molto

Adagio non troppo

Allegro molto

W. A. MOZART:

Klavirski kvartet u g-molu, K. 478/

Piano Quartet in G minor, K. 478 (1784)

Allegro

Andante

Rondo

Pauza:

G. FAURÉ:

Elegija, op. 24, za violončelo i klavir/

Élégie, Op. 24, for violoncello and piano (1883)

G. FAURÉ:

Klavirski kvartet br. 1 u c-molu, op. 15/

Piano quartet No. 1 in C minor, Op. 15 (1877/1879)

Allegro molto moderato

Scherzo, Allegro vivo

Adagio

Allegro vivo

Fotografije:

Jean-Baptiste Millot, Asahikasei

Marie Rolland, Michael Pavi

NOMUS

Gabrijel Fore (1845–1924), učenik Sezara Franka i prvi predsednik Nezavisnog muzičkog društva (1909), predstavnik svojevrsnog muzičkog simbolizma, kompozitor individualnog tonskog jezika, udaljenog više od Frankovog nego od Debisijevog, bio je sklon starim tonalitetima i shodno tome neobičnim, delikatnim i zanimljivim sazvučjima. Refinjenošću svojih ostvarenja blizak ipak Debisijevom impresionizmu, a s druge strane od njega različit i po slabijoj vezi s vanmuzičkom građom, Fore je najviše dao u oblasti solo pesme, klavirskih i kamernih kompozicija, zbog čega je nazvan „francuski Šuman”. Afinitet prema intimnom ansamblu ostao je centralni deo njegove estetike, pa u tom smislu treba posmatrati i kompozitorova dva klavirska kvarteta, koja takođe pokazuju njegov urođen osećaj za ravnotežu i lepotu. Premijerno izveden januara 1887, **Drugi klavirski kvartet u g-molu, opus 45** je posle praizvođenja, na kom je sam autor svirao klavirsku partiju, posvećen dirigentu Hansu fon Bilovu. Predstavljajući „značajan napredak u odnosu na *Prvi klavirski kvartet*”, naročito u pogledu izražajne snage, ovo delo najavljuje i Foreovu „punu umetničku zrelost i početak njegovog drugog perioda stvaralaštva”. Poštujući klasičnu četvorostavačnu formu, u kojoj su oblikovane i nemačke romantičarske kompozicije istog žanra (Šumana i Bramsa), s prvim stavom u sonatnom obliku, i Foreov elegantan početni *Allegro molto moderato* prepun je prekrasnih emocionalnih promena i kontrasta. Najkraći, drugi, skercozni je *Allegro molto* u c-molu, perpetuumobilovskog zamaha u okvirnim delovima i smirene teme u centralnom triju. Nežna klavirska figura („nejasno sanjarenje”), kojom započinje treći i najduži stav, inspirisana je, kako navodi Fore, sećanjem na večernja zvona u blizini doma njegovog detinjstva. Siloviti tok finalnog *Allegro molto*, s *Codom* u kojoj se prepoznaju tematski elementi iz celog dela, nije nalik nijednom dotadašnjem kompozitorovom ostvarenju i, kako ističe većina kritičara, on predstavlja pravo otkrovenje i u svim aspektima originalno, istinsko remek-delo.

Kao sinteza koncertantnog i kamernog žanra, klavirskog koncerta i gudačkog kvarteta, centralnih oblika instrumentalne muzike **Volfganga Amadeusa Mocarta** (1756–1791), posmatra se i nastanak njegova dva klavirska kvarteta iz 1785, prvih značajnih ostvarenja tog oblika u istoriji klasicizma. Povezujući ih trostavačnom formom s oblikom koncerta, kompozitor im daje raskošno koncertantno klavirsko tkivo, tvoreći originalnu kamernu muziku, s gotovo podjednako razvijenim ulogama svakog od četiri instrumenta. Duboko ozbiljan i strastven, **Klavirski kvartet broj 1 u g-molu, K. 478**, prva Mocartova kompozicija u tom tonalitetu posle mladalačke *Simfonije*, K. 183 (a prethodnica čuvene pretposlednje *Simfonije u g-molu*, K. 550), tehnički je složeniji od potonjeg *Kvarteta u Es duru*, K. 493, premda ga s ovim delom povezuju svežina originalnosti i majstorstvo kompozicije. Zapovednički ton unisona glavne teme, koja celom prvom *Allegro* daje odlučni karakter, u skladu je s osnovnim tonalitetom, koji je za Mocarta tonalitet sudbine, kao što je za Betovena to isto c-mol, pa u vezi s tim bi se i njen osnovni motiv mogao nazvati „sudbinskim”. Razvojni deo zasnovan je na bogatom kontrapunktskom radu i harmonskim promenama novog tematskog materijala, čiju žestinu ublažava znatno nežniji *Andante u B-duru*. Pravi preobražaj raspoloženja ostvaren je u *Rondu* trećeg stava, koji svetlim G-durom zamenjuje „ozbiljni” g-mol, a snagom svoje muževne glavne teme pobedonosno učvršćuje vedri slavljenički završetak dela.

Kao i u klavirskoj muzici, u kojoj se lako prilagodio kratkim komadima koje je romantizam uveo u modu, **Gabrijel Fore** ni u kamernom opusu (pored izvanrednih klavirskih kvarteta i kvinteta, violinskih i čelo sonata) ne zanemaruje zanimljive detalje ovih malih formi, često idealno prilagođenih salonskoj virtuoznosti. U tom smislu je i **Elegija, opus 24** za violončelo i klavir primer potpunog vladanja instrumentima, oblikovan s mnogo draži i zvučnog sjaja, ali i s puno karakterističnih obeležja doteranosti, elegancije i uzdržanosti, prikazujući i najlepše mogućnosti ovakvog kamernog dua.

Smatran jednim od tri rana remek-dela Foreove mladosti, **Klavirski kvartet u c-molu, opus 15** premijerno je izveden 1880. godine. Poput prvog stava *Drugog klavirskog kvarteta* i njegov početni *Allegro molto moderato* odaje „skoro raskošnu kantabilnost i ekstremnu refinjenost teksture”, ukazujući na tradicionalnu jasnoću i poeziju, ali i na suzdržanost francuske tradicije. Drugi stav, karaktera potpuno jedinstvenog skerca, odiše virtuožnošću, a treći, osećajni *Adagio*, svojom skrivenom melanholijom nagoveštava Foreovu tugu zbog prekinute veridbe 1877. Kao i *Drugom kvartetu*, i živi (posle premijere „revidiran”) finalni stav asocira na ranije izložene teme, strastvenim vrhuncem, zaokružujući ovo sveže mladalačko delo, koje se danas ubraja u najvažnije i najpopularnije francuske kompozicije kamernog muzike kasnog XIX veka.

Utorak, 22. oktobar

Sinagoga, 20,00

ROMAN I PRIJATELJI II

(Srbija/Crna Gora/Velika Britanija/Moldavija/Hrvatska/Italija)

Roman SIMOVIĆ, violina – **Alexandra CONUNOVA**, violina

Milena SIMOVIĆ, viola – **Enrico DINDO**, violončelo – **Monika LESKOVAR**, violončelo

Enrico PACE, klavir

Program:

A. DVOŘÁK:

Terčet, za dve violine i violu, op. 74/

Terzetto, Op. 74 (1887)

Introduzione. Allegro ma non troppo

Larghetto

Scherzo. Vivace – Trio. Poco meno mosso

Tema con variazioni. Poco Adagio – Molto

F. SCHUBERT:

Gudački kvintet u C-duru, D. 956 /

String Quintet in C major, D. 956

Allegro ma non troppo

Adagio

Scherzo. Presto – Trio. Andante sostenuto

Allegretto

Pauza:

E. DOHNANYI:

Klavirski kvintet br. 1 u c-molu, op. 1/

Piano Quintet No. 1 in C Minor, Op. 1 (1895)

Allegro

Scherzo. Allegro vivace

Adagio, Quasi andante

Finale. Allegro animato

Fotografije:

Sasha Gusov, Marco-Boggreve, Nebojša Babić,

Christine Bush, Adriano Hetmann, Romano Grozić

ROMAN

Iako je u vreme nastanka četvorostavačnog **Terceta za dve violine i violu u C-duru, opus 74**, tečnih melodija i živahnih ritmova, **Antonijn Dvoržak** (1841–1904) već stvorio značajan deo svog velikog simfonijskog i kamernog opusa, i početkom 1887. godine posle jedne od svojih uspešnih turneja po Engleskoj boravio u Pragu, pisanje dela iz domena jednostavnije i manje pretenciozne muzike takođe mu je bilo privlačno i izazovno. Inspirisan vežbanjem dvojice violinista u komšiluku, kompozitor je pozeleo da s njima svira violu, instrument kojim se izdržavao na početku karijere. Tako su nastale, kako je rekao, „neke bagatele za dve violine i violu“, u stvari pravi muzički dragulji, koje iako nisu tehnički teške za izvođenje, odišu šarmom, melodijskim invencijom, narodnim duhom, odlikujući se i ritmičkom raznolikošću i harmonskom i kontrapunktskom spretnošću, što ih sve čini veoma zanimljivim. Od početka vešto balansirajući ovom neobičnom kombinacijom instrumenata, prvi stav je oblikovao poput trodela nežnog lirskog okvira i ritmički oštrijeg srednjeg odseka. Sledi spokojni *Larghetto* a onda *Scherzo*, u kom se Dvoržak obraća furijantu, jednoj od svojih omiljenih čeških igara, s divnim blistavim valcerom u sredini. Tercet se zaokružuje harmonski inventivnim nizom varijacija, koje po kompozitorovom biografu Džonu Klepemu svojim melodijskim, ritmičkim, imitativnim i rečitativnim osobenostima svedoče o njegovoj „velikoj umetničkoj energiji, mašti i iskustvu“.

Koja je okolnost pokrenula **Franca Šuberta** (1797–1828) da septembra 1828, pored tri velike klavirke sonate (c-mol, A-dur i B-dur), komponuje još jedno obimno kamerno delo, koje će poneti karakteristike slobodnog i samostalnog, u poslednjim autorovim ostvarenjima sve lepšeg stila, može se samo pretpostaviti. Možda ga je na stvaranje **Gudačkog kvinteta u C-duru** podstakao Betovenov *Kvintet*, opus 29, izašao iz štampe istog meseca, no, u svakom slučaju, neobična je Šubertova odluka da zamenom druge viole drugim violončelom odstupi od „klasične“ kvintetske postavke, premda se slični pokušaji sreću kod Luidija Bokerinija i Žorža Onsloua. Ovako izabran, osoben sastav gudačkog kvinteta, omogućio je emancipaciju prvog violončela kao glavnog nosioca melodijskog razvijanja u visokoj „tenorskoj“ lagi, ali i proširenje okvira kamernog sonornosti, koja tako dobija veću zvučnu punoću i skoro simfonijsko obeležje. Da Šubertove vanredne tonske kombinacije retko proizlaze i iz složene polifonije, pokazuje kompozitorov razvijen koncept široko dimenzioniranog i napregnutog prvog sonatnog *Allegra* i izuzetno bogatih i znalčki diferenciranih, poliritmički slojevitih vodećih i pratećih glasova, među kojima se oba violončela izdvajaju kao nosioci osnovnog tematskog materijala. Autor im daje podjednako upečatljiv plamteći *fortissimo* glavne, i prosanjani *pianissimo* sporedne teme. Srž i „duša“ *Kvinteta* postavljeni su u drugi stav (*Adagio* u D-duru), čiji razučeni ekspresivni luk povezuje instrumentalne linije u melodijski snop prozirne zvučnosti. Tananu atmosferu i idiličnost razbija uskomešan srednji odsek u f-molu, donoseći drhtaj zloslutne pretnje. *Scherzo*, koji gotovo „seče“ zgsnutom zvučnom snagom u *fortissimo* i energičnim dvohvatima i bordunskim efektima, u pravom smislu „razbuktalih“ gudačkih instrumenata, predstavlja i najveći kontrast dela, u kojem se i *Trio* u Des-duru iskazuje kao ekstremna, gotovo neprijateljska suprotnost. Samo na prvi pogled igrački lak, finalni *Allegretto* još jednom oslobađa onu pritaženu „pretnju“ koja je osujetila spokojno proticanje laganog stava. Uvek ponovo probuđena i pokrenuta tematska supstanca, lirski pevne, ekspresivne epizode u violončelima, proširene u uzlaznim pasažima, takođe krasi ovaj stav. I u poslednjem momentu, kada borba s „mračnim silama“ u neobuzdanom zanosu osvajajući zasvetluca i u ubrzavajućoj *Codi*, Šubert još jednom, u prenapregnutom *forte fortissimo* krikom i hromatskom završnom akordu, apostrofiraju opasnost. Nažalost, ovo remek-delo imalo je sudbinu kompozitorove velike *Simfonije u C-duru*. Sam autor ga nikada nije čuo.

Ostajući za razliku od svojih velikih savremenika Bartoka i Kodalja duboko oslonjen na romantičarsku baštinu, premda i sam ponekad koristi elemente folkloru, **Ernst fon Dohnanji** (1877–1960) je komponovao standardne, tradicionalne forme instrumentalne muzike, na području kamernog žanra ostavivši desetak remek-dela. Aktivni pijanista svetske karijere, dirigent, stvaralac i pedagog, koji na većini svojih autorskih izdanja koristi navedenu nemačku varijantu mađarskog imena Erne (Ernő), već je svojim prvim opusom – **Klavirskim kvintetom broj 1 u c-molu** iz 1895 – impresionirao Johanesa Bramsa, na kojeg se i sam ugledao. Delo tek 17-godišnjeg autora, koncipirano u romantičarskoj tradiciji, već jasno pokazuje majstorstvo kontrapunktskog umeća i smisao za oblikovanje forme, kakvi se teško mogu očekivati od studentskog rada. Uvodni *Allegro* je tmurni marš u sonatnom obliku s ekspresivnim melodijama i *Codom*, koja glavnu temu eksponira u C-duru umesto u osnovnom c-molu, u kom je inicijalno predstavljena. Drugi stav, živahni *Scherzo* pun humora, podseća na češku igru furijant, koja će postati obeležje Dohnanjijevog briljantnog kompozitorskog stila. Trodelni treći, označen kao *Adagio quasi Andante*, prava je evokacija Šumana u lirskoj lepoti svojih prekrasnih, kontrapunktski isprepletenih lirskih melodija, a finalni, u obliku sonatnog ronda, s asimetričnom igračkom temom (5/4), na kraju ponovo eksponira glavnu ideju uvodnog *Allegra*, još jednom potvrđujući C-dur, dovodeći tako majstorsko delo do blistave, vesele završnice.

Sreda, 23. oktobar

Sinagoga, 20,00

BALANESCU QUARTET (Velika Britanija)
Alexander Balanescu, violina – **Yuri Kalnits**, violina
Una Palliser, viola – **Nick Holland**, violončelo
David Kent, projekcija zvuka

Gost koncerta: **LAJKO FELIX**, violina (Mađarska)

Program:

Overture

Life and Death

Revolution

Still With Me

Luminitza

Mother

Fotografije: **Maja Argakijeva**, Hype produkcija

Obdaren sposobnošću da s neverovatnom virtuosnošću i sugestivnošću „progovori” jezikom različitih žanrova, Kvartet „Balanesku”, sa svojim vođom čije ime nosi, pokazuje već od prve kompozicije zašto se ovaj ansambl ubraja među najznačajnije moderne muzičke sastave, i zbog čega njegovi koncerti predstavljaju najsajnije trenutke mnogih međunarodnih festivala i drugih umetničkih događaja. Svim svojim originalnim programskim projektima, studijskim snimcima i zapisima živih izvođenja, pokazujući izuzetnu komunikativnost i beskompromisnost u takvom inovativnom muzičkom izražavanju, ovi izvanredni instrumentalisti vas svakim dolaskom na scenu uvode u magični svet, u kom specifične harmonije i savršeno odnegovan klasičan ukus stvaraju upravo nestvarno „carstvo Balanesku”. A krunu i žezlo tog svetilišta ponosno nosi Aleksandar Balanesku, koji kao leptir leti od klasike do džeza, i posebno, istočno-evropskih stilova, unoseći virtuoзни „dodir” svakom od njih. Kreirajući atmosferu koja podseća delimično i na soho i na koncertnu dvoranu, ali i džez klub, svirajući snažno, ali i beskrajno nežno, svi članovi kvarteta zajedno frapantno prkose kategorizacijama, pronalazeći neobične i uzbuđljive puteve sinteze svog nacionalnog nasleđa sa savremenom muzikom, donoseći je s lakoćom, zabavno i veselo. Od početka vođeni idejom da izađu iz područja klasike i da, kao što su to činili izvođači iz prošlosti, osvoje nove puteve stvaralačke slobode, koristeći pri tome ogromne mogućnosti improvizacije, „uništavajući” tako na izvestan način i postulate etablirane serioznosti, ovi sjajni gudači svakako ustanovljuju kriterijume neke druge muzike (sigurno i džeza), svojim modelima za eksperimentisanje i specifičnim stilsko-žanrovskim kombinacijama raspoložujući potpuno slobodno i nekonvencionalno. U tom smislu, smela, ali i prijatna rasonoda, takođe daje podsticaj ovim vrsnim sviračima da se okrenu novim impulsima u korist obogaćenja istinskog kamernog sviranja. Njihovo predavanje je direktno i sveže i, s obzirom na snažan temperament i individualnu muzikalnost, hrabro cilja u samo srce slušaoca, ali i na specifičan način povezuje osećajnost interpretatora i proizvedenu zvučnost. Kao prvu tačku (nakon *Uvertire*) svog premijernog pojavljivanja na Nomusu Kvartet „Balanesku” predstavlja kompoziciju *Život i smrt* inspirisanu dobro poznatom tradicionalnom rumunskom pesmom *Lume, lume*, što bi se moglo prevesti kao *Svet, svet*. Ona se nalazi i na centralnom mestu albuma *Maria T* (Marija Tanase), a govori o prolaznosti (i kratkoći tajanja) života punog patnje, u skladu sa suštinom vrlo tamne i fatalističke rumunske narodne filozofije, koja slavi smrt kao oslobođenje i ponovno rađanje onog koji tuguje. Iz isto tako veoma popularne diskografske trilogije Kvarteta „Balanesku”, takođe neposredno proizašle iz Aleksandrovih rumunskih korena, albuma *Luminica*, važno programsko mesto pripada i istoimenom segmentu u kom autor s povišenim emocijama iznosi iskustvo ponovnog susreta s porodicom, prijateljima i sopstvenim kulturnim nasleđem (u novim društveno-političkim uslovima) posle više od dve decenije dugog odsustva iz domovine, 1991. godine. U pripremi za ovo izdanje, kako navodi, kompozitor je slušao mnogo tradicionalnih ostvarenja iz različitih delova Rumunije, inspirišući se tako elementima ove čudesne baštine, ne želeći da pravi obrade, već da apsorbovanjem i transformacijom jezika folklorne muzike stvori sopstvenu. I kako kažu recenzenti, „*Luminica* je poput učenja novog slojevitog jezika, duboko prožetog izuzetnom melanholijom...Značajna muzika za sve nas”, ili „*Luminica* je bila najlepše muzičko dešavanje kom sam prisustvovao ove godine”.

NOMUS

NOMUS

2 0 2 4

Četvrtak, 24. oktobar

Sinagoga, 20,00

BEOGRADSKA FILHARMONIJA

Dirigent: **Gabriel FELTZ** (Nemačka)

Solistkinja: **Ksenija SIDOROVA**, harmonika (Letonija)

Program:

A. PONCHIELLI:

Ples satova, odlomak iz opere *La Gioconda*

D. TABAKOVA:

Horizonti, za harmoniku i orkestar / *Horizons*

F. SAY:

Tri balade, za harmoniku i orkestar / *Three Balads*

P. ROFY:

Histerija, za harmoniku i orkestar / *Hysteria*

Pauza

W. A. MOZART:

Simfonija br. 41 u C-duru, K. 551 /

Symphony No. 41 in C major, K. 551 (1788)

Allegro vivace

Andante cantabile

Menuetto. Allegretto-Trio

Finale. Molto allegro

Fotografije:

Karlina Vitolina, Marko Đoković

NOVA

Amilkare Ponkijeli (1834–1886), crkveni orguljaš i kapelnik, počeo je da piše opere u svojim ranim dvadesetim godinama da bi uspeh postigao tek s *Đokondom*, prvom od četiri kojima je osvojio milansku „Skalu“, ali i jedinim ostvarenjem s kojim je stekao ugled van Italije. Profesor Maskanjija i Pučinija čak je proglašen Verdijevim naslednikom, premda bi se njegov stil mogao označiti eklektičnim, budući da je kompozitor bio pod snažnim uticajem Majerbera, Verdija, Gunoa, pa i Vagnera. U skladu s „velikom operom“ ogromnih tehničkih zahteva, koja je tada bila aktuelna i u Italiji, a podrazumevala je masovne scene, spektakularan istorijski okvir, obilje kontrasta i mnogo spoljnih efekata, kao i balet u sredini, Ponkijelijeva *Đokonda* pokazuje i njegovo majstorstvo u komponovanju baletske muzike. Pored mnogih igrčkih ritmova koji prožimaju partituru, dajući posebnu živahnost operi, jedan od najpoznatijih primera njegovog baletskog pisma je **Igra satova**, koja se izdvaja iz dela, osvajajući svoj poseban život na koncertnom podijumu i u repertoarima najvećih orkestara. Prvo izvođenje u Beogradu *Đokonda* je doživela novembra 1940, a u Novom Sadu oktobra 1970. godine.

Bugarsko-britanska kompozitorica **Dobrinka Tabakova** (1980), autorka „uzbudljive, duboko emocionalne i dirljive muzike, sjajnih harmonija i velikih, zamašnih gestova“ (kako piše *Vašington tajms*), u svojim delima koristi muzičke obrasce i postupke tradicije, ali kroz njih krči nove puteve, čineći ih pristupačnim, a istovremeno i veoma dubokim. Njen stvaralački *credo* „da se uvek može pronaći nešto novo“ ogleda se u „istraživanju poznatog i nepoznatog, nikada ne povlačeći granice“, što se odnosi i na bogate i ekspresivne **Horizonte** za harmoniku i kamerni orkestar (2023), čija se zvučnost takođe može opisati kao „zadivljujuća, prodorno lepa i upravo blistava“.

Tribalade Fazila Saja (1970) predstavljaju romantične meditativne klavirske komade s dubokim literarnim i biografskim asocijacijama. Prva balada *Nazim*, koja se svira isključivo na belim dirkama, omaž je poznatom turskom piscu Nazimu Hikmetu, koji je nadahnut komunističkim idejama, zbog kojih je uhapšen i mučen, napustio Istanbul i preselio se u Anadoliju, u želji da živi s „jednostavnim ljudima“. Naslov druge balade je *Kumru (Golubica)*, što je popularno žensko ime, a treće *Sevenlere dair*, što bi se moglo prevesti i kao *Pesma za ljubavnike*. Ovim nazivima kompozitor asociira na orijentalnu tradiciju ljubavnih pesama, ali i na tekstove Ibna Hazme (994–1064), mislioca i pisca iz drevne muslimanske oblasti Al-Andalus na Pirinejskom poluostrvu, koga nazivaju i „arapskim Ovidijem“.

Za samo 35 godina života, isto koliko je vek ranije živeo i „engleski Mocart“ – Henri Persl, **Wolfgang Amadeus Mocart** (1756–1791) je stvorio bogat opus. Među mnogim majstorskim, često i genijalnim delima na svim područjima, odnosno žanrovima muzičke umetnosti, veoma važno mesto pripada i njegovim simfonijama. I u njima kompozitor pokazuje nepresušnu stvaralačku invenciju i sposobnost uverljivog izražavanja najfinijih emocionalnih nijansi, takođe i izvanredno rafiniran osećaj za dramsku komponentu, naravno, kao i suvereno vladanje kompozicionim tehnikama. Tri poslednje, nastale u leto 1788, prvi su veliki stubovi klasične simfonijske literature. Slavnu trilogiju zaokružuje *Simfonija broj 41 u C-duru*, nazvana *Jupiter*. Različite po tretmanu duvačkih instrumenata (partitura *Jupitera* je bez klarineta), sve tri kompozicije do vrhunca dovode i autorov omiljeni stvaralački postupak dosezanja velikog kontrasta između *forte* i *piana*, kao i sintezu galantnog i „učenog“ (polifonog) stila. U **Simfoniji u C-duru, K. 551**, koja je ime **Jupiter** dobila tek posle kompozitorove smrti, kao odraz njenog plemenitog i klasičnog karaktera, ali i postignute harmonije i ravnoteže, tenzija ne izmiče kontroli ni u uvodnom stavu (*Allegro vivace*) s dramatičnijom prvom, i prisnijom drugom temom. Na *Andante cantabile* drugog, u suštini duboko tragičnog, stava nadovezuje se rustikalni *Menuetto*. Čuveni *Finale*, gde ozbiljni simfonijski stil dobija jasna obeležja polifonog rada, odnosno bogatu kontrapunktsku razradu glavnih tema (čak do oblika trostruke fuge), zrači velikim naponom snage i naročitom bleštavošću, što po svemu predstavlja, kako kaže Alfred Ajnštajn, „jedinstveni trenutak u istoriji muzike“.

HOR RADIO-TELEVIZIJE SRBIJE

Dirigent: **Vladimir GORBIK** (Rusija)

Program:

P. ČESNOKOV:

Liturgija Sv. Jovana Zlatoustog, op. 42 / *Liturgy of St. John Chrisosto, Op. 42*

Великая ектения. Благослови, душе моя, Господа /

The Great Litany, Bless The Lord, O My Soul

Единокродный Сыне. Малая ектения. Придите, поклонимся /

Only-Begotten Son, The Small Litany, Come, Let Us Worship

Трисвятое и до Херувимской /

Trisagion and to Cherubic Hymn

Херувимская песнь. Ектения просительная /

Cherubic Hymn. The Litany of Supplication

Верую /

The Creed

Милость мира и Тебе поем /

A Mercy of Peace an We Praise Thee

Достойно есть /

It is Trully Meet

Ектения просительная, Отче наш /

The Litany of Supplication, Our Father

Хвалите Господа с небес /

Praise the Lord from the Heavens

Окончание /

Finale

Fotografije: **Arhiva Muzičke produkcije RTS**

Duhovna muzika **Pavela Grigorjeviča Česnokova** (1877–1944), jednog od najvećih ruskih kompozitora horske muzike svog vremena, cenjenog i voljenog horovođe, dirigenta hora Boljšog teatra i Moskovskog akademskog hora, bila je posle Oktobarske revolucije gotovo izbrisana i nije izvođena dugi niz godina. Do početka revolucionarnih promena napisao je gotovo četiri stotine duhovnih kompozicija (pa se zajedno s Aleksandrom Kastaljskim smatra obnoviteljem ruskog pojanja), a nakon te sudbonosne godine još stotinak svetovnih horskih ostvarenja, uglavnom na stihove ruskih pesnika. Potpuno uništenje Hrama Hrista Spasitelja u Moskvi (sagrađenog u čast pobeđe nad Napoleonom), koji je razoren 1931, toliko ga je potreslo da do kraja života više nije napisao nijedno delo, a vrhunac svih nedaća bila je njegova tragična smrt od srčanog udara u ratom opustošenoj Moskvi 1944, koji se dogodio dok je čekao u redu za hleb. Rođen u blizini Voskresenska, već je u osamnaestoj godini završio Moskovsku sinodalnu školu za crkvenu muziku (u kojoj je kasnije i sam predavao), da bi onda privatno učio kompoziciju kod Sergeja Tanjejeva. Potom se upisao na Moskovski konzervatorijum i diplomirao sa srebrnom medaljom na odsecima za dirigovanje i kompoziciju, u klasi Mihaila Ipolitova-Ivanova, pa je i ovde, od 1920. do smrti, predavao dirigovanje i horsko pevanje. Kao jednog od najboljih studenata, punog stvaralačke i izvođačke snage, angažovali su ga kao akademskog horskog dirigenta, uz paralelno neumorno delovanje i na mestu crkvenog horovođe. Upravo ovo od mladosti sticano dirigentsko iskustvo privuklo ga je pisanju duhovne muzike, u kojoj su se potpuno spojili njegov stvaralački dar i umetničko iskustvo, dajući najlepše i najkvalitetnije stranice njegovog kompozitorskog opusa. Za vreme sovjetske ere vodio je, uz pomenuti angažman u Boljšom teatru i Muzičkom konzervatorijumu, mnoge izuzetne profesionalne horove u Moskvi, poznate po lakom, lepom i „letećem“ zvuku, ali mu je najdraži posao bio rad s horom Hrama Hrista Spasitelja, posle čijeg se uništenja više nije bavio komponovanjem, isključivo delujući kao pedagog. Autor je dragocene knjige *Hor i upravljanje njime*, brojnih harmonizovanih crkvenih i folklornih napeva, i prvenstveno originalne, duboko iskrene i proživljene, zvučno zasićene, pune i snažno ekspresivne duhovne muzike pisane pod evropskim uticajem, što se ogleda i u složenim imitacionim postupcima sprovedenim kroz sve glasove. Ostajući jedan od najvećih predstavnika takozvanog „novog pravca“ u ruskoj duhovnoj muzici s kraja XIX i prvih decenija XX veka, majstor vladanja horskim pismom i odličan poznavalac različitih vidova tradicionalnog pevanja (što se vidi i u transkripcijama tradicionalnih melodija i koncertnim aranžmanima ruskih narodnih pesama, pa i jedinoj operi *Potop*), Česnokov je pokazivao i izraženu sklonost ka velikoj emocionalnoj otvorenosti i snažnom iskazivanju religioznog osećanja. Njegove duhovne horske kompozicije, pisane za visokokvalifikovane ansamble, odlikuju se širokim spektrom ekspresivnosti, raznovrsnom teksturoom (od strogih unisona do raskošne osmoglasne polifonije), živopisnim harmonijama (često začinjnim hromatikom) i zapaženom upotrebom dubokih basova. S druge strane, simbiozom operaskog izraza i estetskih načela monumentalne (na sopstveni način restaurirane) ruske crkvene baštine, s čestim suprotstavljanjem solista i hora (nalik bogatoj orkestarskoj pratnji) kompozitor svojim delima asocira i na romantičarsku sonornost i raskošnu operisku pevnost i sugestivnost. Iz njegovog grandioznog duhovnog opusa, koji, pored pojedinačnih opusa sadrži i desetak liturgijskih ostvarenja (s upotrebom tradicionalnih napeva), od kojih su dva kompletni ciklusi, i dva celovita svenoćna bdenija, izdvaja se **Liturgija Svetog Jovana Zlatoustog, opus 42** (s trodelnom *Heruvimskom pesmom* kao kod Čajkovskog), pisana bez citata. Izatkana takođe od nestvarnog, upravo božanstveno lepog zvučnog tkiva, komponovana pre 110 godina (1914), kompozicija sadrži sve uobičajene delove, i njeno festivalsko izvođenje predstavlja koliko obeležavanje velike 110-godišnjice, toliko i omaž velikom stvaraocu povodom osam decenija od dramatičnog kraja.

Subota, 26. oktobar

Sinagoga, 20,00

VOJVOĐANSKI SIMFONIJSKI ORKESTAR

Dirigent: **Sergey SMBATYAN** (Jermenija)

Solistkinja: **Eva GEVORGYAN**, klavir (Rusija/Jermenija)

Program:

S. RAHMANJINOV:

Koncert za klavir i orkestar br. 3 u d-molu, op. 30/

Piano Concerto No. 3 in D minor, Op. 30 (1919)

Allegro ma non tanto

Intermezzo: Adagio – poco più mosso

Finale: Alla breve

D. ŠOSTAKOVIČ:

Simfonija br. 10 u e-molu, op. 93/

Symphony No. 10 in E minor, Op. 93 (1923/1925)

Moderato

Allegro

Allegretto

Andante

Fotografije:

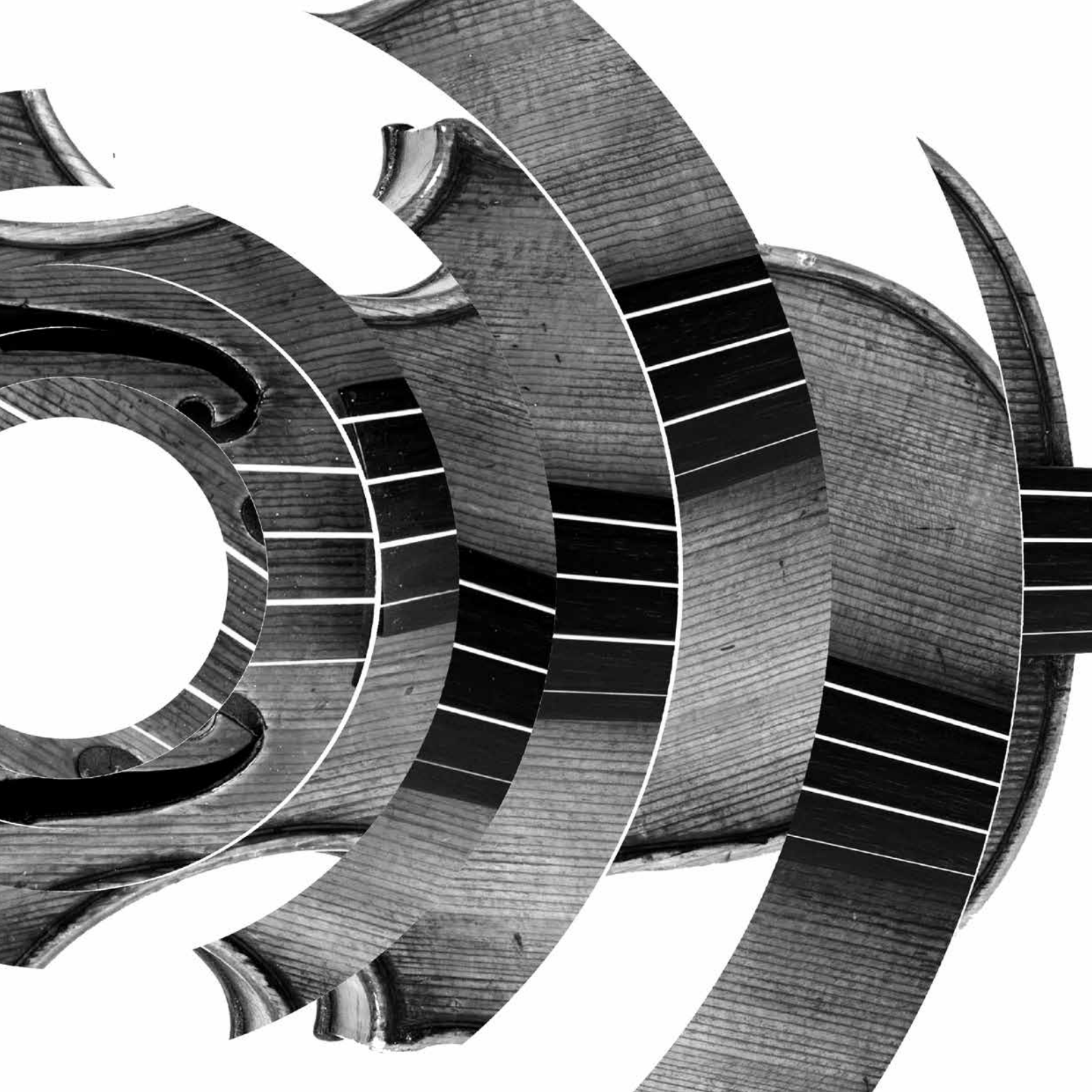
Angelina Golub, Darren Agius

Klavirska muzika **Sergeja Rahmanjinova** (1873–1943), kao najznačajniji segment umetnikovog stvaralačkog rada, najbolje pokazuje autorov osoben stil, a budući da su u njegovoj ličnosti bili uspešno sjedinjeni pijanista, kompozitor i dirigent, razumljiva je i tolika privrženost pijanističkom izražavanju. Spoj raskošnog klavirskog zvuka i principa simfonijskog razvoja, najbolje se ogleda u koncertantnim delima – četiri klavirska koncerta i *Rapsodiji na Paganinijevu temu* za klavir i orkestar, koji od interpretatora zahtevaju izvanrednu tehničku spremnost i sugestivnost tumačenja. Rahmanjinovljev klavir zvuči gusto, sočno i kompaktno, ali se odlikuje i akvarelski prozračnim tonovima. Pored toga, budući da kompozitor melodiju smatra glavnim izražajnim elementom, razumljivo je njegovo kreiranje raskošno kantabilnih tema, što je karakteristično za sva navedena ostvarenja. **Koncert za klavir i orkestar broj 3 u d-molu, opus 30**, nastao 1909, označava vrhunac stvaralaštva Rahmanjinova u ovom žanru. Posvećeno pijanisti Jozefu Hofmanu (koji ga uistinu nikada nije izveo), ovo delo, pored prethodnog i najčešće interpretiran Rahmanjinovljev koncert, svedoči o ogromnoj pijanističkoj veštini i stvaralačkoj invenciji, kao i mnoštvu raznolikih ideja, koje kompozitor prikazuje na majstorski način. Donekle smirena sadržajna oštrina i ublažene tematske suprotnosti, ali i izuzetna tehnička zahtevnost, i ovde traže maestralnog solistu, podjednako sposobnog da uverljivo donese i izlive iskrenog, spontanog nadahnuća koji zrače iz raspevanih i elegantnih tema. U prvom stavu, s opsežnom, blistavom solističkom kadencom, odlično pisana klavirska deonica dostiže moćnu sonornost, a intenzivni život unutrašnjih glasova prenosi i na snažnim potezima opisano romantično raspoloženje centralnog stava. Bogatstvo kontrasta i izvanredno osmišljena simfonijska uloga orkestra kulminiraju u pregnantnom finalu, s ponovnim izlaganjem motivskog materijala iz prvog stava, dajući solisti prostora za virtuozno eksponiranje briljantnog zamaha, što je u spoju svih pobrojanih komponenti dovelo do pojma „rahmanjinovljevskog klavirskog simfonizma“. Praizvođenje *Trećeg koncerta* dogodilo se 1909. u Karnegi holu, s kompozitorom kao solistom, a jedno od narednih predstavljanja ostvareno je s Gustavom Malerom kao dirigentom, takođe u Njujorku, 1910. godine.

Teško da je o nekom kompozitoru izrečeno toliko naizmeničnih a suprotnih ocena, bar u njegovoj domovini, kao što je slučaj s **Dmitrijem Šostakovičem** (1906–1975). Zastupnici socijalističkog realizma većito su bili zabrinuti da formalizam, modernizam i dekadencija, koje su oni nalazili u njegovim delima, ne ugroze idejnu čistotu i društvenu dejstvenost muzičke produkcije sovjetskih kompozitora. Kada se ističe Šostakovičev značaj kao jednog od najvećih svetskih simfoničara XX veka, onda se slične primedbe mogu izreći i za njegov obiman simfonijski opus od petnaest briljantno orkestriranih dela, koja pored inventivnih stranica iznenađujuće lepote, ali i smisla za spektakularno, sadrže i primere u kojima se autor spušta do „prazne“ retorike i šablona. Petnaest simfonija, koliko ih je napisao, nejednake su po vrednosti. Od zasluženog aklamativno pozdravljene poletne i sveže *Prve*, do *Petnaeste*, prožete kamerno-koncertantnim duhom, Šostakovič je prešao razvojni put dug 46 godina. Već posle *Prve simfonije* iz 1926. našao se u centru pažnje koliko ljubitelja muzike, toliko i brojnih rasprava i reagovanja, a svojom *Petom*, *Sedmom*, *Jedanaestom* i *Dvanaestom* utvrdio se u koncertnom repertoaru, pišući svojom muzikom svojevrsnu veliku hroniku epohe. U tom smislu se objašnjava i sadržaj i muzički jezik ***Desete simfonije u e-molu, opus 93***, premijerno predstavljene decembra 1953, nekoliko meseci posle Staljinove smrti i mnogi je uglavnom tumače kao prikaz njegovog režima, čije je represivne mere i sam kompozitor više puta osetio. Portret Staljina „opisan“ je u drugom, upravo „demonskom“ stavu, oštrih orkestarskih udara i opsesivnog ponavljanja tematske figure u divljoj zvučnoj oluji, dok u trećem Šostakovič prvi put upotrebljava svoj lični motiv D-S-C-H (De-Es-Ce-Ha), koji će kasnije koristiti i u više drugih kompozicija. Označavajući ovim delom nov početak, autor u njemu rezimira i u simfonijskom žanru sve što je do tada imao da kaže, istovremeno anticipirajući nov stvaralački period koji je pred njim. Po mišljenju mnogih kritičara i najbolja, možda i najteža Šostakovičeva orkestarska partitura, ova muzika upravo kolosalne emotivne moći, „seje strah, teskobu i košmar, ali nakon drame ipak nagoveštava svetlo“, ili, kako je jedan analitičar napisao, donosi i „dva minuta trijumfa“.

ŽELJKO LUČIĆ, bariton, Srbija/Nemačka

Srpski bariton Željko Lučić jedan je od vodećih operских umetnika današnjice. Od 1993. do 1995. bio je član Opere Srpskog narodnog pozorišta u Novom Sadu, a do 1998. i Beogradske opere. Pobjeda na Međunarodnom pevačkom konkursu „Fransisko Vinjas“ u Barseloni 1997. doprinela je njegovom pozicioniranju na svetskoj teatarskoj sceni. Već naredne godine postaje solista Frankfurtske opere, u čijem je sastavu do 2008. Od tada deluje kao samostalni umetnik, koji redovno gostuje na najznačajnijim operским pozornicama širom sveta.

Profesionalni operски debi je imao 1993 (Srpsko narodno pozorište) kao Silvio u Leonkavalovim *Pajacima*. Ubrzo je zablistao i u Donicetijevim operama *Ljubavni napitak* (Belkore) i *Lučija od Lamermura* (Enriko), kao Žermon u Verdijevoj *Travijati*, Valentin u Gunoovom *Faustu* i naslovnoj ulozi u *Evgeniju Onjeginu* Petra Čajkovskog. U Frankfurtskoj operi tumačio je širok repertoar, ali je slavu stekao upravo kao „verdijanski“ bariton. Neke od uloga Đuzepa Verdija koje je pevao u Frankfurtu jesu *Amonasro* u *Aidi*, *Grof Luna* u *Trubaduru*, *Ecio* u *Atili*, *Monfor* u operi *Sicilijansko večernje*, *Renato* u *Balu pod maskama*, a bio je i *Vojvoda* od *Notingema* u Donicetijevom *Robertu Devereu*.

Kao gost-umetnik nastupao je u brojnim velikim operским kućama. Godine 2002. debitovao je u Holandskoj operi, naredne 2003. na Festivalu u Provansi, a potom i u Teatru u Firenci.

Od svog debija 2006. u njujorškom Metropolitanu, u Ponkijelijevoj *Đokondi* (Barnaba), imao je preko 150 izvođenja i 15 rola, uključujući ulogu Barona Skarpije (*Toska*), *Jaga* (*Otelo*), *Džeka Ransija* (*Devojka sa Zapada*), *Alfija* (*Kavalerija rustikana*), *Johana* (*Saloma*) i naslovne partije u operama *Rigoletto*, *Nabuko* i *Magbet*. Lik Barona Skarpije predstavljao je i u Bečkoj državnoj operi, Bavarskoj državnoj operi, Pariskoj operi, Nemačkoj operi u Berlinu, operi „Skala“, i u Frankfurtu. Ostali nedavni nastupi uključuju glavne uloge u operama *Đani Skiki*, *Rigoletto* i *Travijata* (Frankfurt), *Rigoletto*, *Trubadur* i *Don Karlos* (Pariska opera), *Pajaci* (Korunja), *Travijata* (Verona, Kovent garden i Lirska opera u Čikagu), *Otelo* (Barselona), *Andre Šenije* i *Magbet* (Bavarska državna opera), *Magbet* (Kovent garden)...

Željko Lučić je takođe nastupao s mnogim orkestrima, uključujući Simfonijski orkestar Hesenskog radija (Nemačka), Simfonijski orkestar RTS-a, Beogradsku filharmoniju i Bostonski simfonijski orkestar.

Godine 2023. dobio je Zlatnu medalju za zasluge Republike Srbije. Početkom 2024. imenovan je za umetničkog direktora Opere Narodnog pozorišta u Beogradu, a već drugu školsku godinu radi kao profesor na Akademiji umetnosti u Novom Sadu, gde je i sam završio studije u klasi legendarne profesorke Biserke Cvejić.

GABRIJEL BEBEŠELJA, dirigent, Rumunija/Nemačka

Glavni dirigent Orkestra Filharmonije „Deorđe Enesku“ u Bukureštu, umetnički direktor ansambla istorijskih instrumenata „Musica Ricercata“, svestrani maestro živopisne međunarodne karijere, rado je pozivan gost čuvenih svetskih ansambala. Među njima su Simfonijski orkestar Berlinskog radija, Orkestar Koncerthausa, takođe iz Berlina, Kraljevski filharmonijski orkestar iz Londona, Nacionalni orkestar grada Tuluz, simfonijski orkestri iz Marselja, Barselone, Singapura, Kastilje i Leona (Španija), Nacionalna filharmonija Rusije, austrijski Orkestar „Tonkünstler“, Praška filharmonija

ŽELJKO LUČIĆ, baritone, Serbia/Germany

Serbian baritone, Željko Lučić, continues to gain recognition for his performances of the dramatic repertoire in the world's leading opera houses, including the Metropolitan Opera, Royal Opera House, San Francisco Opera, l'Opéra National de Paris, Teatro alla Scala and the Wiener Staatsoper. For his appearance in *La forza del destino* with San Francisco Opera, the Financial Times declared, “with this Don Carlo, Željko Lucic served notice that he is one of today's pre-eminent Verdi baritones.”

His many engagements back in the 2007-08 season included the Metropolitan Opera, singing the title role in a new production of Verdi's *Macbeth* (conducted by James Levine); the Wiener Staatsoper as Germont in *La traviata*; Staatsoper Dresden for the title role in *Rigoletto*; and Oper Frankfurt to reprise the title roles of *Simon Boccanegra* and *Macbeth*, as Iago in concert performances of *Otello*, and Michele in *Il Tabarro* and the title role of *Gianni Schicchi* in Puccini's *Il trittico*.

In subsequent seasons, he sang Iago in a new production of *Otello* at the Deutsche Oper Berlin, *La Traviata* at the Royal Opera House Covent Garden and *La Forza del Destino* at the Wiener Staatsoper as well as *Un Ballo in Maschera* at Teatro alla Scala and *Macbeth* conducted by Muti at the Salzburg Festival. He also performed in new productions of *Rigoletto* at the Metropolitan Opera and *Simon Boccanegra* at the Bayerische Staatsoper.

During the 2015/16 season, he returned to the Metropolitan Opera (*Otello*, *Tosca*), to the Lyric Opera of Chicago (*Nabucco*), to the Oper Frankfurt (*Gianni Schicchi*), to the Opéra National de Paris (*La Traviata*) and to Covent Garden (*Il Trovatore*). In 2016/17, Željko Lučić sang namely *Otello* in Zurich and at Covent Garden, *Rigoletto* at the Paris Opera and *Nabucco* and *Rigoletto* at the Metropolitan Opera. He also appeared at the Met as a soloist in the Opera's 50th anniversary Gala. The following season's engagements included, among others, his return to the Wiener Staatsoper for *Salomé* and *Macbeth* and to the Bayerische Staatsoper for *Tosca* and *Simon Boccanegra*, as well as to the Paris Opera (*Il trovatore*) and Covent Garden (*Macbeth*). He also reprised the title role of *Rigoletto* at Oper Frankfurt, and appeared again at the Metropolitan Opera in *Cavalleria Rusticana & Pagliacci*. His most notable engagements during recent seasons included *La Fanciulla del West*, *Otello* and *Macbeth* at the Metropolitan Opera; *La traviata* at Lyric Opera of Chicago, Royal Opera House Covent Garden and Arena di Verona; *Tosca* at the Opéra National de Paris, Wiener Staatsoper and at the Deutsche Oper Berlin for its 50th anniversary production; *La Forza del destino* and *Adriana Lecouvreur* at the Opéra National de Paris; *Andrea Chénier* and *Macbeth* at the Bayerische Staatsoper; *Otello* at the Gran Teatre del Liceu; *Luisa Miller*, *Rigoletto*, *La forza del destino* and *Il Trittico* (*Il Tabarro* and *Gianni Schicchi*) at the Oper Frankfurt; *Pagliacci* in Coruña and *Rigoletto* at the Opéra Bastille.

Recent performances and upcoming engagements include his return to the Met with *Tosca*, a title he has also sung at the Teatro Colón in Buenos Aires and the Liceu in Barcelona, and which he sings next season in Seattle; *Rigoletto*, *Nabucco* and *Falstaff* in Wiesbaden; *Macbeth* at the Liceu; *Rigoletto* in Zagreb; *Otello* in Bucharest and Bulgaria and *Madama Butterfly* at the Teatro Cervantes in Malaga. Željko Lučić has also appeared with many orchestras, including the Hessischer Rundfunk Symphony Orchestra, Belgrade Philharmony, RTB Symphony Orchestra and the Boston Symphony Orchestra. He is a recipient of the 1997 first prize at the International Competition Francisco Viñas in Barcelona. Mr. Lucic has studied extensively with world-renowned mezzo Biserka Cvejić.

i mnogi drugi. Sezonu 2023/24. započeo je učešćem na Festivalu „Đeorđe Enesku” sa sastavom „Musica Ricercata” i poznatim američkim operskim tenorom Lorensom Braunlijem, kao jednim od solista, dirigujući izvođenjem monumentalnog vokalnoinstrumentalnog ciklusa *Gurrelieder* Arnolda Šenberga. Njegovi dalji ugovoreni angažmani obuhvataju ponovna nastupanja s Bohumskim simfoničarima (Nemačka), Orkestrom iz Alstera (Irska), Zagrebačkom filharmonijom i Orkestrom Državne filharmonije „Transilvanija”, koji je kao glavni dirigent vodio od 2016. do 2023. godine. Izvanredan i kao operski dirigent, Bebešelja je 2011. postao najmlađi glavni dirigent u istoriji nacionalnog izvođaštva, imenovan u to zvanje u Rumunskoj nacionalnoj operi u Jašiju da bi 2015. istu poziciju dobio i u Rumunskoj operskoj kući u Kluž-Napoki. U proteklim sezonama dirigovao je predstavama *Carske neveste* Nikolaja Rimskog-Korsakova (Opera u Permu), Rosinijevog *Putu u Rems* (Operski festival „Rosini” u Pezaru), Čileine *Adrijane Lekuvrer* (Nacionalna opera u Temišvaru), a maja 2023. godine radio je na pripremi nove produkcije Pučinijev *Manon Lesko* u Slovenskom narodnom gledališću u Mariboru, vodeći i uspešno premijerno izvođenje početkom 2024. Jednodušno ocenjen kao „nova zvezda u usponu”, Bebešelja je poznat i po svom predanom istraživanju i otkrivanju niza davno zaboravljenih i zanemarenih majstorskih kompozicija raznih autora. S plemenitom misijom predstavljanja takvih ostvarenja osnovao je i ansambl „Musica Ricercata” – internacionalni umetnički kolektiv posvećen istorijski obrazloženom izvođenju dela u širokom rasponu od baroka do moderne ere, s akcentom na ranoj muzici. Sa Simfonijskim orkestrom Berlinskog radija snimio je kompakt-disk s novim tumačenjem oratorijuma *Duhovi (Strigoli)* i *Pastorale – fantazije* za mali orkestar Đeorđa Eneskua, objavljene u izdavačkoj kući „Capriccio” 2018. u sopstvenoj redakciji.

Svoje usavršavanje poverio je dvojici velikih dirigenata: Bernardu Hajtinku, s kojim je radio na čuvenom Uskršnjem festivalu u Lucernu 2015., i Kurtu Mazuru na Festivalu „Aurora” u Holandiji iste godine. Kod pripreme Rosinijevog opere na Festivalu u Pezaru mentor mu je bio italijanski maestro Alberto Ceda. U svojoj 24. godini (2011) dobio je stipendiju koja je podrazumevala rad s Kraljevskim orkestrom Concertgebouw u Amsterdamu i asistenciju na probama i koncertima nekih od najprestižnijih dirigenata današnjice poput Marisa Jansonsa, Bernarda Hajtinka, Herberta Blomšteta, Kristofa fon Dohnanijja, Filipa Erevegea, Dejvida Zinmana i Elijahua Inbala. Jedan od najdarovitijih dirigenata rođenih u poslednjim decenijama XX veka, Gabriel Bebešelja je pobjednik dirigentskih takmičenja „Lovro fon Matačić” (Zagreb, 2015) i „Muzička omladina” (Bukurešt, 2011). Godine 2018. stekao je i doktorsku titulu s najvećim pohvalama (*summa cum laude*) na Nacionalnom muzičkom univerzitetu u Bukureštu. Povratak u Zagreb aprila ove godine doneo mu je koncert sa Zagrebačkom filharmonijom u Koncertnoj dvorani „Vatroslav Lisinski”. U Novom Sadu je s Vojvođanskim simfonijskim orkestrom, izvedeći *Šestu simfoniju* Antona Brucknera, obeležio dve stotine godina od rođenja ovog velikog austrijskog kompozitora.

VOJVOĐANSKI SIMFONIJSKI ORKESTAR, Srbija

Respektabilan ansambl visokog interpretativnog nivoa na domaćoj umetničkoj sceni formiran je februara 2011. godine kao Vojvođanski simfonijski orkestar, nastavljajući prethodni desetogodišnji rad Vojvođanskih simfoničara. Orkestar je organizovan

GABRIEL BEBEŞELEA, conductor, Romania/Germany

The principal conductor of the Bucharest’s George Enescu Philharmonic Orchestra, the artistic director of the historical instrument ensemble ‘Musica Ricercata’, a versatile maestro with a lively international career, Gabriel Babeşelea receives enthusiastic invitations to appear as a guest of famous ensembles worldwide, including the Berlin Radio Symphony Orchestra, the Konzerthaus Orchestra also from Berlin, the Royal Philharmonic Orchestra from London, the National Orchestra of the City of Toulouse, the symphony orchestras from Marseille, Barcelona, Singapore, Castile and León (Spain), the National Philharmonic Orchestra of Russia, the Austrian Orchestra ‘Tonkünstler’, the Prague Philharmonic Orchestra, among many others. The 2023-24 season began by the appearance at in the ‘George Enescu’ Festival with the ensemble ‘Musica Ricercata’ and the famous American operatic tenor Lawrence Brownlee, as one of the soloists, conducting the performance of Arnold Schenberg’s monumental vocal-instrumental cycle *Gurrelieder*. His other engagements include repeated performances with the Bochum Symphony Orchestra (Germany), the Ulster Orchestra (Ireland), the Zagreb Philharmonic Orchestra and the Transylvania State Philharmonic Orchestra, which he led as principal conductor from 2016 to 2023. Outstanding as an opera conductor as well, Babeşelea became the youngest principal conductor in the history of national music performance in 2011, appointed to the position at the Romanian National Opera in Iaşi, only to get the same position at the Romanian Opera House in Cluj-Napoca in 2015. In the previous seasons, he has conducted performances of *The Imperial Bride* by Nikolai Rimsky-Korsakov (Opera in Perm), *Rossini’s Journey to Reims* (Opera Festival ‘Rossini’ in Pesaro), *Cilea’s Adriana Lecouvreur* (National Opera in Timisoara), and, in May 2023, he worked on preparing a new production of Puccini’s *Manon Lescaut* at the Slovenian National Theatre in Maribor, conducting a successful premiere in early 2024. Unanimously considered a ‘new rising star’, Babeşelea is also known for his dedicated research and discovery of a number of long-forgotten and neglected masterful compositions by various authors. With the noble mission of presenting such works, he founded the ensemble ‘Musica Ricercata’ – an international artistic collective dedicated to the historically informed performance of works spanning the wide range from the Baroque to the modern era, with an emphasis on early music. With the Berlin Radio Symphony Orchestra, he recorded a CD of a new interpretation of the oratorio *Ghosts (Strigoli)* and *Pastorale – Fantasy for Small Orchestra* *Pastorale – Fantaisie pour petite orchestra* by George Enescu, released by ‘Capriccio’ in a 2018 edition curated by Babeşelea.

He entrusted his training to two great conductors: Bernard Haitink, with whom he worked at the famous Lucerne Festival at Easter in 2015, and Kurt Mazur at the ‘Aurora’ Festival in the Netherlands that same year. In preparing Rossini’s opera at the Festival in Pesaro, Babeşelea was also mentored by Italian maestro Alberto Zedda. At the age of 24 (2011), he received a scholarship that included working with the Royal Orchestra of the Concertgebouw in Amsterdam and assisting at rehearsals and concerts of some of the most prestigious conductors of today, such as Mariss Jansons, Bernard Haitink, Herbert Blomstedt, Christoph von Dohnanyi, Philip Philippe Herreweghe, David Zinman and Eliahu Inbal. One of the most gifted conductors born in the last decades of the 20th century, Gabriel Babeşelea has won the conducting competitions ‘Lovro von Matačić’ (Zagreb, 2015) and ‘Jeunesses Musicales’ (Bucharest, 2011). In 2018, he earned his PhD *summa cum laude* from the National University of Music in Bucharest. A concert with the Zagreb Philharmonic Orchestra in the ‘Vatroslav Lisinski’ Concert Hall brought him back to Zagreb in April this year. In Novi Sad, the concert with the Vojvodina Symphony Orchestra performing Anton Bruckner’s Sixth Symphony marked the 200th anniversary of the birth of this great Austrian composer.

po principu ansambla „stađone“. U sezoni 2021/2022. proslavio je desetogodišnjicu od uspešno izvedene institucionalizacije i do sada ostvario blizu 170 koncerata, dostigavši značajan nivo muziciranja i odlične interpretativne standarde. Insistiranjem na raznolikosti klasičnog, ponekad i žanrovski šireg repertoara (posebno kada su bili u pitanju popularniji „gala koncerti“), orkestar se do sada najbolje predstavljao u poznom romantičarskim delima simfonijske i koncertantne literature, pleneći raskošnim zvukom, širokom dinamičkom skalom i raspevanim kantilenama, ali se odlično iskazivao i u interpretacijama kompozicija XX veka, kao i savremenog domaćeg stvaralaštva.

U proteklom periodu uspešno je izveo preko sedamdeset premijernih programa, s učešćem svetski priznatih domaćih i stranih dirigenta. Od renomiranih gostujućih umetnika međunarodne muzičke scene s kojima je saradivao, važno je spomenuti maestre kao što su Saulius Sondeckis, Marko Parizoto, Mats Liljefors, Markus Pošner, Ližija Amadio, Filip Piket, Frančesko la Vekija, Bundit Ungrangse, Mladen Tarbuk, Ilmar Lapinš, Emil Tabakov, Eduard Topčjan, Tigran Haknazarjan, Lior Šambadal, Ejub Gulijev, Klaudio Vandeli, Filip Grinberg, Leopold Hager, Marko Hribernik, Berislav Skenderović, Bojan Sudić, Premil Petrović, Aleksandar Kojić i Mikica Jevtić.

Među atraktivnim solistima koji su do sada nastupali s našim orkestrom bili su Valerij Ojstrah, Martin Kefler, Sreten Krstić, Siprijen Kacar, Narek Haknazarjan, Aleksandar Buzlov, Hačatur Almazjan, Lorenzo Gato, Betina Ranh, Irakli Murjikelni, Ivona Sobotka, Tatjana Samuil, Itamar Zorman, Anjelo Deziderio, Kristof Berner, Gzavije Filipis, Žan-Mark Filipis Varžabedjan, Nikolas Altštet, Šlomo Minc, Miša Majski, Polina Osetinska, Nemanja Radulović, Gordan Nikolić, Radovan Vlatković, Kemal Gekić, Ivo Pogorelić, Stefan Milenković, Roman Simović, Katarina Jovanović, Aleksandar Madžar, Rita Kinka, Jasminka Stančul, Nebojša Jovan Živković, Laura Levai Aksin, Maja Bogdanović, Milijana Nikolić, Dejan Bogdanović, Mladen Čolić, Ratimir Martinović, Aleksandar Tasić, Ksenija Janković, Irena Josifoska, Aleksandra Šuklar, Robert Lakatoš, Petar Pejičić, Kwartet „Terem“, ansambl „Janoška“ kao i niz takođe izvanrednih interpretatora.

Jul 2014. Vojvođanski simfoničari su prvi put zakoračili u međunarodne vode i predstavili se na 60. Splitskom ljetu i 65. Dubrovačkim ljetnim igrama. Priznanje našem ansamblu stiglo je i od časopisa *Muzika klasika*, čiji žiri mu je za uspešnost delovanja u 2014. dodelio nagradu za orkestar godine. U novembru 2015. orkestar je prvi put zapazeno muzicirao u Velikoj dvorani Kolarčeve zadužbine u Beogradu, a od oktobra 2016. godine i na Beogradskim muzičkim svečanostima u istoj sali.

U septembru jubilarne 2021/2022. sezone Vojvođanski simfonijski orkestar prvi put ima šefa-dirigenta – Aleksandra Markovića, uglednog umetnika međunarodne karijere, koji je na toj poziciji bio do juna 2023. U to vreme ostvareno je veličanstveno izvođenje Verdijevog *Rekvijema*, u saradnji s Horom Opere SNP-a i međunarodnim kvartetom solista, kao i *Druge simfonije* Gustava Malera.

MARIJA POMJANOVSKA, suka, pločka violina, Poljska

Marija Pomjanowska je izvanredna i svestrana poljska umetnica, multiinstrumentalistkinja, vokalna interpretatorka, kompozitorka i posvećena profesorka. Pre trideset godina, zajedno s dvoje kolega – Andžejem Kučkovskim i Evom Dahlig Turek, uspeš-

VOJVODINA SYMPHONY ORCHESTRA, Serbia

Continuing the previous decennial work of the *Vojvodina Symphonists*, a reputable ensemble of high interpretation level on the national artistic scene, the Orchestra was established in February 2011 as the *Vojvodina Symphony Orchestra*. The Orchestra is organised on “staggione” ensemble principle. During the season of 2021-2022 they celebrated the tenth anniversary of successfully implemented institutionalisation and until now they have performed at almost 170 concerts, achieving a significant level of musicianship and excellent interpretation standards. Insisting on diversity of classical, and sometimes of a wider repertoire in terms of genre (in particular for more popular, *gala concerts*), the Orchestra has had its best presentations with the late-Romanticism pieces of symphonic and concert literature, capturing the audiences with its rich sound, wide dynamic scale and rich cantilenas, and it has also proven itself through interpretations of the 20th century pieces, as well as pieces by contemporary national authors.

In the previous period, the Orchestra has performed successfully more than seventy premiere programmes with participation of internationally recognised national and foreign conductors. Among renowned guest artists from the international musical scene that the Orchestra has co-operated with, it is important to mention the maestros such as Saulius Sondeckis, Marco Parisotto, Mats Liljefors, Marcus Poschner, Ligia Amadio, Phillip Pickett, Francesco la Vecchia, Bundit Ungrangese, Mladen Tarbuk, Ilmar Lapins, Emil Tabakov, Eduard Topchjan, Tigran Haknazarjan, Lior Shambadal, Ejub Gulijev, Claudio Vandelli, Philip Greenberg, Leopold Hager, Marko Hribernik, Berislav Skenderović, Bojan Sudić, Premil Petrović, Aleksandar Kojić, and Mikica Jevtić, and captivating soloists such as Valery Oistrakh, Martin Kofler, Sreten Krstić, Cyprien Katsaris, Narek Haknazarjan, Aleksandar Buzlov, Khachatur Almazjan, Lorenzo Gatto, Bettina Ranch, Irakli Murjikelni, Ivona Sobotka, Tatjana Samuil, Itamar Zorman, Christoph Berner, Xavier Phillips, Nemanja Radulović, Jean-Marc Phillips Varjabedian, Nicolas Altstaedt, Schlomo Minz, Mischa Maisky, Polina Osetinskaya, Nemanja Radulović, Gordan Nikolić, Radovan Vlatković, Kemal Gekić, Ivo Pogorelić, Stefan Milenković, Roman Simović, Katarina Jovanović, Aleksandar Madžar, Rita Kinka, Jasminka Stančul, Nebojša Jovan Živković, Laura Levai Aksin, Maja Bogdanović, Milijana Nikolić, Dejan Bogdanović, Mladen Čolić, Ratimir Martinović, Aleksandar Tasić, Ksenija Janković, Irena Josifoska, Aleksandra Šuklar, Robert Lakatoš, Petar Pejičić, the *Terem Quartet*, the *Janoska Ensemble*, as well as many others.

In July 2014, the *Vojvodina Symphonists* entered the international waters for the first time, presenting themselves at the 60th *Split Summer* and the 65th *Dubrovnik Summer Festival*. The recognition to our ensemble came also from the Magazine *Musica Classica* whose jury awarded it the *Orchestra of the Year Prize* for 2014 for its successful work. In November 2015, the Orchestra had its first acclaimed performance in the Great Hall of the *Kolarac Endowment Hall* in Belgrade and, in October 2016, at the *Belgrade Music Festival* in that same hall.

Since September of the jubilee season of 2021-2022, the *Vojvodina Symphony Orchestra* has had an appointed Principal Conductor, Aleksandar Marković, a renowned artist with an international career, who occupied that position until June 2023. At that time, they performed magnificently Verdi's *Requiem*, in co-operation with the *Opera Choir of the Serbian National Theatre*, as well as Gustav Mahler's *Second Symphony*.

MARIA POMIANOWSKA, suka, Plock fiddle, Poland

Maria Pomianowska is a multi-instrumentalist, singer, composer, and teacher, holding the title of Professor and a Doctor of Musical Art degree. She is a Professor at

no je rekonstruirala izumrle stare poljske gudačke instrumente kao što su bilgorajska suka, pločka violina i mjelečka suka (koji svoja imena duguju poljskim gradovima Bilgoraju, Plocku i Mjelicu).

Objavila je do sada čak 27 kompaktnih izdanja s autorskom muzikom, kao i aranžmanima tuđih dela, od kojih su mnogi osvojili prestižna nacionalna i međunarodna priznanja. Tokom dosadašnje karijere priredila je brojne uspješne solističke koncerte u čuvenim dvoranama širom sveta. Svirala je zajedno s muzičkim velikanima današnjice kao što su Jo Jo Ma, Januš Olejniczak, Gil Goldstin, Gonzalo Rubelkaba, Branford Marsalis, Kaihan Kalhor ili Husein Alizadeh. Kao supruga poljskog ambasadora u Japanu, u periodu od 1997. do 2002, prijateljela se sa celom carskom porodicom, priređujući koncerte i komponujući muziku za caricu Mičiko.

Zasluzna je za otvaranje prvih specijalističkih studija posvećenih etno muzici 2010. godine, što je kasnije preraslo u katedru za etno muziku na Muzičkoj akademiji „Kšištof Penderecki“ i omogućilo mladim muzičarima da uče sviranje na suki.

Od 2011. Pomjanovska razvija jedinstvene projekte u Aziji i Africi, koji uključuju arapske, pakistanske, senegalske, iranske, korejske, kineske, japanske i indijske muzičare i baziraju se na narodnoj muzici Mazovije. Autorka je nekoliko publikacija o rekonstrukciji instrumenata, kao i prvog priručnika za sviranje na rekonstruiranim starim poljskim žičanim instrumentima. Komponuje muziku za pozorišne predstave i filmove. Direktorka je Međunarodnog festivala „Cross-Culture“.

Dobitnica je značajnog broja eminentnih nacionalnih i međunarodnih nagrada i priznanja.

Karol KISJEL, dirigent, Poljska

Karol Kisel je studirao na Muzičkoj akademiji u Gdanjsku (u klasi prof. Marcina Tomčaka), zatim na Visokoj muzičkoj školi u nemačkom Libeku (u klasi prof. Gerda Milera Lorenca) i na Estonskoj muzičkoj i pozorišnoj akademiji u Talinu (u klasi prof. Tomasa Kaptena). Doktorirao je dirigovanje 2020. godine.

Dobitnik je brojnih stipendija i priznanja, pretežno iz oblasti nauke i folklornog nasleđa.

Usavršavao se na majstorskim kursevima koje su vodili: Artur Sjergen, Jan Ingve i Risto Jost (horsko dirigovanje), kao i Kolin Meters, Nikolaj Aleksejev i Manuel Hernandez-Silva (orkestarsko dirigovanje).

Podjednako je posvećen ranoj i savremenoj muzici, koju neguje kroz izvođaštvo. Od 2015, kao dirigent i umetnički direktor Vokalnog ansambla „Simultaneo“, osvaja nagrade na nacionalnim i međunarodnim takmičenjima i učestvuje u nizu umetničkih događaja širom Poljske, kao i u Estoniji, Finskoj i na Islandu.

Sarađuje često sa savremenim kompozitorima kao što su: Tonu Korvic, Aleksandra Vrebalov, Ana Roclavka Musjalčik, Ugis Praulinjš, Pal Ragnar Palson, Čarls van Hemelrik i Alberto Skjavo.

Predaje na Muzičkoj akademiji „Stanislav Monjuško“ u Gdanjsku i radi kao profesor na Fakultetu umetnosti Univerziteta Varminko-mazurijskog vojvodstva u Olštinu. Kao gostujući naučnik držao je predavanja na Visokoj muzičkoj školi u Libeku i na Pedagoškom fakultetu u Hajdelbergu.

Karol Kisel je osnivač i predsednik Fondacije „Polyhymnia“, osnovane s ciljem popularizacije rane i savremene muzike.

the Academy of Music in Kraków and the director of the international 'Cross-Culture' Festival. Thirty years ago, together with Ewa Dahlig and Andrzej Kuczkowski, she successfully reconstructed the extinct old Polish string instruments: the Bilgoray suka, Plock fiddle, and Mielec suka. The artist has published 27 CDs with her own music and arrangements and been awarded with both Polish, and international prizes for many of them. Over the last thirty years, Maria Pomianowska has given solo concerts in the most renown concert halls all over the world. She has created music and played concerts alongside such world-class artists as Yo Yo Ma, Janusz Olejniczak, Gil Goldstein, Gonzalo Rubelcaba, Branford Marsalis, Kayhan Kalhor, or Hoosein Alizadeh. In the period 1997-2002, as the wife of Polish ambassador to Japan, she befriended the entire imperial family, giving concerts and composing music for Empress Michiko. Her friendly relations with the members of the imperial family have continued to date. In 2010 she opened the Poland's first special field of studies devoted to ethnic music ('Knee Fiddles' at the Instrumental Faculty of the Academy of Music in Kraków), which was later transformed to the chair of ethnic music. Since 2011, she has been developing unique projects in Asia and Africa involving Arabic, Pakistani, Senegalese, Iranian, Korean, Chinese, Japanese, and Indian musicians and basing on the folk music of Masovia. She has launched cooperation with the Normal University in Qanzhou (China) pursuing projects with Chinese students. In 2014, together with Ewa Dahlig, she released a publication entitled 'Knee Fiddles. (Re)construction'. In 2020 she published the first ever handbook teaching how to play reconstructed old Polish string instruments. She composes music for theatrical plays and films.

She is the recipient of a significant number of eminent national and international awards and recognitions.

Karol KISIEL, conductor, Poland

Karol Kisel studied at the Academy of Music in Gdańsk (class of Prof. Marcin Tomczak), at the Musikhochschule Lübeck (class of Prof. Gerd-Müller Lorenz), and the Estonian Academy of Music and Theatre in Tallin (class of Prof. Toomas Kapteren). In 2013 he was conferred the PhD degree, and in 2020 the degree of Doctor of Arts the artistic field of conducting.

He has been awarded numerous scholarships and distinctions, such as: the scholarship of the Minister of Science and Higher Education for outstanding young scholars (2019), the scholarship of the Minister of Culture and National Heritage in the field of culture popularisation (2018), awards conferred by the President of Estonia for one of the best graduates of institutions of higher education nationwide (2013). He perfected his skills at master courses run by Arthur Sjögren, Jan Yngve and Risto Joost (choral conducting), as well as Colin Metters, Nikolai Alexeev and Manuel Hernández-Silva (symphonic conducting). He was the founder and artistic director of the Estonian Repertorio Vocale ensemble (2010-2013) with which he won the 3rd prize at the International Choir Festival in Tallin in the category of vocal ensembles, and conducted many concerts presenting both early music and contemporary music repertoire. Since 2015, Karol Kisel has been the artistic director of the Simultaneo Vocal Ensemble with which he won the Golden Diploma and 1st Prize in the category of chamber music ensembles at the 27th and 32nd International Festival of Religious Music in Rumia, and the Golden Diploma and the 3rd Prize in the 'Chamber Choirs' category, plus the conductor's distinction at the 5th International Choir Festival in Gdańsk. He has also participated in numerous artistic events in Poland, Estonia, Iceland, and Finland.

He has cooperated with outstanding contemporary composers, such as: Tõnu

Vokalni oktet „**SIMULTANEO**“, Poljska

„Simultaneo“ je ansambl koji je pretežno fokusiran na izvođenje rane, posebno renesansne i barokne muzike, ali i savremenih kompozicija.

Otvoren je za stilski raznolike žanrove, pa publika na njegovim koncertima može da čuje pravoslavnu duhovnu muziku, različite svetovne kompozicije, folklorne pesme poreklom iz Estonije ili francuske šansone.

Grupa „Simultaneo“ okuplja talentovane pevače koji su razvili svoje vokalne veštine na studijama solo pevanja ili zahvaljujući bogatom iskustvu stečenom u renomiranoj Horskoj zajednici „Tri-City“.

Do sada je ansambl nastupao na pojedinačnim koncertima, ali i festivalima rane muzike u Poljskoj i izvan njenih granica.

Redovno saraduje s poznatim poljskim instrumentalistima, kao i ansamblima koji izvode i ranu i savremenu muziku

ROMAN SIMOVIĆ, violina, Crna Gora/Velika Britanija

Zahvaljujući svom briljantnom virtuoizitetu i urođenoj muzikalnosti, te bezgraničnoj mašti, umetnik nastupa na svim kontinentima, svirajući na mnogim vodećim svetskim scenama, uključujući Veliku dvoranu Konzervatorijuma „Čajkovski“, Marijinski teatar u Sankt Peterburgu, Veliku operu u Tel Avivu, dvorane „Viktorija“ u Ženevi, „Rudolfinum“ u Pragu, „Barbican“ u Londonu, „Grieg“ u Bergenu, „Rahmanjinov“ u Moskvi, Centar umetnosti u Seulu. Nagrade na brojnim međunarodnim takmičenjima kao što su „Premio Rodolfo Lipizer“ u Italiji, Violinski konkurs „Jampolski“ u Rusiji i „Henrik Vjenjavski“ u Poljskoj, uvrstile su ga u prve violiniste njegove generacije. Kao solista muzicira s najuglednijim orkestrima poput Londonskog simfonijskog orkestra i „Nova Škotska“ u Kanadi, simfonijskih orkestara Marijinskog teatra i „Regio“ u Torinu, Akademije sveti Martin u poljima (Academy St. Martin in the Fields), Kamernog orkestra „Franc List“ (Mađarska), kamernih orkestara u Bernu, Salzburgu i Turskoj, Poznanjske i Praške filharmonije ili holandskog ansambla „North Brabant“. Među dirigentima s kojima saraduje jesu Valerij Gergijev, Antonio Papano, Danijel Harding, Sajmon Retl, Đanandrea Nozeda, Kristijan Jarvi, Tjeri Fišer, Jirži Belohlavek, Pablo Heras Casado, Nikolaj Znajder, Tomas Sondergor, Nunjo Koeljo itd. Umetnika često pozivaju na najznačajnije muzičke festivale kao što su Bele noći u Sankt Peterburgu, Moskovska zima i Istočni festival „Valerij Gergijev“ u Moskvi, Dubrovačke letnje igre „KotorArt“, Bemus i Nomus, Sion i Verbije u Švajcarskoj, Bergen u Norveškoj, ili festivali u Portoguaru (Italija) i Granadi (Španija). Na njima saraduje s renomiranim umetnicima: Leonidom Kavakosom, Juđom Vang, Gotjeom Kapisonom, Pablom Ferandezom, Tabeom Cimerman, Mišom Majskim, Šlomom Mincom, Fransoa Leleom, Itamarom Golanom, Simonom Trpčeskim, Žanin Jansen, Julijanom Rahlinom, Vadimom Rjepinom, Jevgenijem Kisinom, Nikolajem Luganskim, Antoniom Menezesom. Kao solista s velikim ansamblima, Simović se ogledao uz simfonijske orkestre Kvebeka, Asturije (kojim je i dirigovao), RTV Španije, Alstera i Radio Zagreba, Zagrebačku filharmoniju, Londonski simfonijski orkestar (s dirigentom Sajmonom Retlom na turneji u Nemačkoj), Državni orkestar Braunšvajga i druge ansamble. Pored svoje velike solističke karijere, Roman Simović je i aktivni kamerni muzičar, budući da je bio osnivač i član izvrsnog Gudačkog kvarteta „Rubikon“, koji sada u novom sastavu nastavlja i razvija ustanovljeni kvalitet. Angažovan je i kao gostujući

Körvits, Aleksandra Vrebalov, Anna Roclawska-Musiałczyk, Uģis Prauliņš, Páll Ragnar Pálsson, Charles Van Hemelryck, or Alberto Schiavo.

Since 2013, he has lectured at the Stanislaw Moniuszko Academy of Music in Gdańsk, and since 2018 he has also been employed (currently in the position of Professor) at the Faculty of Arts of the University of Warmia and Mazury in Olsztyn. Moreover, he gave lectures at Musikhochschule Lübeck (2022) and the University of Education in Heidelberg (2012, 2016) as a visiting scholar.

Karol Kisiel is the founder and president of the Polyhymnia Foundation established to popularize early and contemporary music.

Vocal octet **SIMULTANEO**, Poland

Simultaneo is an ensemble focusing its artistic interests on early music, especially the one written in the Renaissance and Baroque, as well as contemporary compositions. The repertoire of Simultaneo also includes works representing genres highly diversified in terms of the style. Hence, at Simultaneo's concerts, the audiences can hear both Orthodox Church music, sacral and folk compositions originating from Estonia, or chansons written by the 20th century French composers.

Simultaneo gathers talented and experienced singers who have developed their skills doing vocal studies, or singing in renowned choirs of the TriCity.

Throughout its lifetime, Simultaneo has performed at individual concerts, as well as early music festivals in Poland and beyond.

Simultaneo cooperates with numerous instrumentalists performing both early and contemporary music.

ROMAN SIMOVIĆ, violin, Montenegro/Great Britain

Thanks to his brilliant virtuosity and inborn musicality, as well as to a limitless imagination, Roman Simović has performed throughout all continents at many of the world's leading stages including the *Bolshoi Hall* of the *Tchaikovsky Conservatory*, *Mariinsky Hall* in St. Petersburg, *Grand Opera House* in Tel-Aviv, *Victoria Hall* in Geneva, *Rudolfinum Hall* in Prague, *Barbican Hall* in London, *Grieg Hall* in Bergen, *Rachmaninov Hall* in Moscow, and *Art Centre* in Seoul. The prizes he has been awarded at numerous international competitions, such as *Premio Rodolfo Lipizer* in Italy, *Yampolsky Violin Competition* in Russia and the *Henryk Wieniawski Violin Competition* in Poland, placed him among the leading violinists of his generation. As a soloist, Simović has played with the most renowned orchestras such as the *London Symphony Orchestra*, and *New Scotland* in Canada, *Mariinsky Theatre Symphony Orchestra*, *Teatro Regio* in Torino, *Franz Liszt Chamber Orchestra* (Hungary), chamber orchestras in Bern, Salzburg, and Turkey, *Poznan* and *Prague Philharmonia*, or Dutch *North Brabant Ensemble*. The conductors he has co-operated with include Valery Gergiev, Antonio Pappano, Daniel Harding, Gianandrea Noseda, Kristian Jarvi, Jiri Belohlavek, Pablo Heras Casado, and Nikolai Znaider. This sought-after artist has been invited at most important music festivals among which are the *White Nights Festival* in St. Petersburg, *Moscow Winter and Eastern Festival Valery Gergiev* in Moscow, *Dubrovnik Summer Festival*, *Kotor Art*, BEMUS and NOMUS Festivals, *Sion Valais* and *Verbier Festival* in Switzerland, *Norway's Bergen Festival*, or festivals in Portoguaru (Italy), and Granada (Spain). At these festivals he has been collaborating with renowned artists such as Leonidas Kavakos, Yuja Wang, Gautie Capuson, Tabea Zimmermann, Misha Maisky, Schlomo Mintz, Francois Leleux, Itamar Golan, Simon Trpčeski, Janine Jansen, Julian Rachlin, Vadim Repin, Evgeny Kissin, Nikolai Lugansky, and Antonio Meneses. As a soloist with big ensembles, Simović has presented himself during the last season (2021/2022) with symphony orchestras of Quebec,

profesor na Kraljevskoj muzičkoj akademiji u Londonu, a svoje bogato pedagoško iskustvo prenosi i polaznicima majstorskih kurseva u SAD-u, Velikoj Britaniji, Južnoj Koreji, Srbiji, Crnoj Gori, Izraelu Japanu, Italiji, Švedskoj, Australiji, kao i na Festivalu u Verbiju, na kom i sam često nastupa s resitalima, kao solista s orkestrom i kamerni muzičar. Posebno su važna četiri kompakt-diska koja je u ulozi lidera realizovao s Gudačkim orkestrom Londonskog simfonijskog orkestra (u kom, inače, od 2010. deluje kao koncertmajstor) u diskografskoj kući „LSO Live“, kao i disk s kompletnim Paganinijevim kapričima, čiju je „živu“ koncertnu verziju čula i publika Nomusa 2007. godine. Izvanredno je i izdanje koje je, kao solista u violinskim koncertima Čajkovskog i Glazunova, snimio s Orkestrom Marijinskog teatra pod vođstvom Valerija Gergijeva. Dva najnovija nosača zvuka Simović će ove godine takođe objaviti kod izdavača „LSO Live“. Na prvom, čija je promocijacija zakazana za 6. novembar, sa svojim matičnim Londonskim simfonijskim orkestrom i maestrom Sajmonom Retlom, izvođiće *Violinski koncert op. 24 Mikloša Rože* i *Drugi koncert za violinu i orkestar* Bele Bartoka. Drugi kompakt-disk sadržaće svih šest sonata za violinu solo Ežena Isajja. Tekuću godinu umetnik će pamtiti i po turneji s Državnim orkestrom Sao Paula i dirigentom Tjerijem Fišerom, debiju kao soliste u dvorani Berlinske filharmonije, kao i nastupima na festivalima u Edinburgu, Sao Paulu, Berlinu, Granadi, Tibingenu, Hanoveru i drugim. Do kraja sezone 2024/25. sa sjajnim 33-godišnjim španskim violončelistom Pablom Ferandezom i dirigentom Nunom Koeljom interpretiraće *Dvostruki koncert za violinu i violončelo* Johanesa Bramsa, muziciraće i s Kamernim orkestrom „List“ i Simfonijskim orkestrom Asturije. Svira na violini Antonija Stradivarija iz 1709, koju mu je na korišćenje dao Džonatan Moulds.

MILENA SIMOVIĆ, viola, Srbija/Velika Britanija

Podjednako uspešna i kao violinistkinja i violistkinja, umetnica gradi blistavu međunarodnu karijeru na svim izvođačkim poljima, od solističkog do kamernog i koncertantnog. Koncertirajući na svim kontinentima, najviše na evropskom, azijskom i američkom, Milena Simović je naročito aktivna bila u „pretkoronskoj“ sezoni 2018/19, nastupajući kao solistkinja na brojnim koncertima u Italiji, Velikoj Britaniji, Norveškoj, Francuskoj, Portugaliji i nekadašnjim jugoslovenskim republikama, svuda svirajući s najuglednijim umetnicima aktuelne svetske muzičke scene. Među njenim partnerima u kamernim ansablama bili su Ivri Gitlis, Leonidas Kavakos, Juđa Vang, Vadim Holodenko, Konstantin Lifšić, Boris Andrijanov, Itamar Golan, Julijan Rahlin, Roman Simović, Gordan Nikolić, Tim Hju, Olga Sitkovetski, Alena Bajeva i mnogi drugi. Jedan od najuspešnijih nastupa u domovini umetnica je ostvarila maja 2018. u štampi izuzetno hvaljenim, „uzbudljivim i retko senzibilnim“ izvođenjem solističke violske partije u Berliozovom *Haroldu u Italiji*, uz Simfonijskim orkestar RTS-a u Kolarčevoj zadužbini. Niz godina ona je rezidencijalni violista i pedagog za kamernu muziku na avgustovskom Festivalu kulture u gradu Santu Lusu na Sardiniji, koji okuplja najuspešnije mlade muzičare, neke još i akademce sa svih kontinenata. Godine 2017. bila je angažovana kao prva violistkinja Simfonijskog orkestra Birmingema, a dve godine je bila i saradnica violiniste Najdžela Kenedija na raznim diskografskim izdanjima. Milena Simović je violinu diplomirala na Fakultetu muzičke umetnosti u Beogradu, gde je u klasi prof. Maje Jokanović dobila i diplomu мастера, iste stepene obrazovanja završivši i na Školi za muziku i dramu „Guildhall“ u

Asturias (that he also conducted), RTVE Spain, Alstaire and Radio Zagreb, *Zagreb Philharmonic Orchestra*, *London Symphony Orchestra* (with the conductor Simon Rattle at the tour in Germany), *Braunschweig State Orchestra* and other ensembles. Aside from his great solo career, Roman Simović is also an active chamber musician, and he is the founder and a member of the distinguished *Rubicon String Quartet* that is currently continuing and developing the already established quality in a new set up. Simović is also a guest professor at the *Royal Academy of Music* in London where he transfers his rich experience to participants of master-classes in the US, Great Britain, South Korea, Serbia, Montenegro, Israel, Japan, Italy, Sweden, Australia, as well as at the *Verbier Festival* where he often performs with recitals, as a soloist and chamber musician. Of special significance are four CDs that he recorded as the featured artist with the *String Orchestra of the London Symphony Orchestra* (in which he has been a concert master since 2010) for the *LSO live label*, as well as the CD with complete Paganini's capriccios, the live version of which was also heard by the audience of NOMUS in 2007. The CD containing violin concertos by Tchaikovsky and Glazunov he performed as a featured soloist with the *Mariinsky Orchestra* under the leadership of Valery Gergiev is also exceptional. Simović will also release two of his latest CDs this year for 'LSO Live'. On the first one, whose promotion is scheduled for 6 November, he will perform with his home London Symphony Orchestra and maestro Simon Rattle the *Violin Concerto Op. 24* by Miklós Rózsa and Bela Bartok's *Second Concerto for Violin and Orchestra*. The second CD will contain all six solo violin sonatas by Eugene Isai. The current year will be remembered for the tour with the State Orchestra of São Paulo and the conductor Thierry Fischer, his debut as a soloist in the Berlin Philharmonic Hall, as well as for the performances at festivals in Edinburgh, São Paulo, Berlin, Granada, Tübingen, Hanover and others. Until the end of the 2024-25 season, he will interpret the *Double Concerto for Violin and Cello* by Johannes Brahms with the brilliant 33-year-old Spanish cellist Pablo Fernandez and conductor Nuno Coelho. He will also play with the 'Liszt' Chamber Orchestra and the Asturias Symphony Orchestra. He plays a 1709 Antonio Stradivari violin, given to him on loan by Jonathan Moulds.

MILENA SIMOVIĆ, viola, Serbia/Great Britain

Equally successful as a violinist and violist, the artist is building a brilliant international career in all performing fields, from solo to chamber and concert performance. Playing at concerts on all the continents, mostly in Europe, Asia and America, Milena Simović was particularly active in the "pre-corona virus" season of 2018/19, when she played as a soloist at numerous concerts in Italy, Great Britain, Norway, France, Portugal and the former Yugoslav republics, playing everywhere with the most respected artists of the current world music scene. Among her partners in chamber ensembles there are Ivry Gitlis, Leonidas Kavakos, Yuja Wang, Vadim Holodenko, Konstantin Lifschitz, Boris Andriyanov, Itamar Golan, Julijan Rachlin, Roman Simović, Gordan Nikolić, Tim Hugh, Olga Sitkovetsky, Alena Bayeva and many others. In May 2018, the Milena gave one of the most successful performances in her homeland with an extremely praised, "exciting and rarely sensitive" delivery of the solo viola part in Berlioz's *Harold in Italy*, with the *RTS Symphony Orchestra at the Kolarac Endowment*. For a number of years, she has been a resident violist and chamber music pedagogue at the *August Culture Festival* in the city of Santo Lusu in Sardinia, which brings together the most successful young musicians, some of whom are also academics, from all the continents. In 2017, she was hired as the first violist for the *Birmingham Symphony Orchestra*, and for two years she was a collaborator of the violinist Nigel Kennedy on various discography releases. Milena Simović graduated violin from the

Londonu, kod prof. Kšištofa Smetjane. Svoju drugu master diplomu stekla je iz violina na Univerzitetu umetnosti u Cirihi, na kojem se školovala u klasi Lorenza Pauera. Umetnica koncertira na violini iz 1680, čuvenog graditelja Đovanija Batiste Ruderija i violi iz 1740, takođe italijanskog majstora instrumenata Paola Antonija Testorea.

ENRIKO DINDO, violončelo, Italija

Rođen u porodici muzičara, počeo je da svira već u šestoj godini, da bi rano započete studije završio na Konzervatorijumu „Đuzepe Verdi“ u Torinu. Kasnije se specijalizovao u klasama Eđidija Rovede i Antonija Janigra i već u 22. godini postao je glavni violončelista Orkestra milanskog Pozorišta „Skala“, gde je delovao punih 11 godina. Obrazlažući prvu nagradu na Takmičenju „Rostropovič“ u Parizu (1997), veliki ruski maestro opisao je Dinda kao „violončelistu izuzetnih kvaliteta, kompletnog umetnika i formiranog muzičara jedinstvenog tona koji teče i zvoni poput sjajnog italijanskog glasa“. Od početka razgranate solističke aktivnosti u mnogim zemljama Enriko Dindo je saradivao s prestižnim orkestrima poput Filharmonije Bi-Bi-Sija, Roterdamske filharmonije, Francuskog nacionalnog orkestra, Sanktpeterburške filharmonije, simfonijskih orkestrara Toronta, Tokija, Čikaga, Lajpciga (Orkestar „Gevandhaus“), Tuluza, Milana. Muzicirao je pod dirigentskim vodstvom Rikarda Šajija, Alda Čekata, Đanandree Nozede, Mjungvuna Čunga, Danijela Gatija, Jurija Temirkanova, Valerija Gergijeva, Paava Jarvija, Rikarda Mutija, a u najranijoj mladosti i Mstislava Rostropoviča. Bio je gost mnogih festivala (Streza, Sankt Peterburg, Dubrovnik, budimpeštanski „Prolečni festival“, Lokenhaus) i koncertnih dvorana širom sveta (London, Pariz, Monpelje, Santjago de Kompostela). Maja 2000. godine Italijansko nacionalno udruženje muzičkih kritičara dodelilo mu je nagradu „Abbiati“ kao najboljem solisti u sezoni 1998/99, a avgusta 2004. postao je laureat VI Internacionalnog takmičenja „Web Concert Hall“, da bi ga novembra 2005. tadašnji predsednik Italije Karlo Acelio Čampodi odlikovao nagradom „Vitorio de Sika“ za muziku. Među važnije umetnikove angažmane svakako treba ubrojati koncerte s Orkestrom Švedskog radija iz Stokholma, kao i dve velike turneje (2010. i 2013) s Orkestrom Gevandhausa i maestrom Rikardom Šajijem, koje su obuhvatile koncerte u Lajpcigu, Lucernu, Parizu, Londonu i Beču. Nekoliko savremenih nacionalnih kompozitora posvetilo mu je svoja dela poput Đulija Kastanjolija, Karla Bokadora, Karla Galantea i Roberta Molinelija. Godine 2014. Enriko Dindo je imenovan za prvog violončelistu i šefa-dirigenta Simfonijskog orkestra Hrvatske radio-televizije u Zagrebu, obavljajući te dužnosti od sezone 2015/16. do juna 2021. Snima za diskografsku kuću „Decca“, a svira na instrumentu Pjetra Đakoma Roderija iz 1717 („ex Piatti“), koji mu je poverila Fondacija „Pro Canale“.

ENRIKO PAČE, klavir, Italija

Rođen u Riminiju, ugledni italijanski umetnik je studirao klavir u klasi Franka Skale na Konzervatorijumu „Rosini“ u Pezaru, gde je diplomirao i dirigovanje i kompoziciju. Školovanje je završio na pijanističkoj akademiji „Incontri col Maestro“ u Imoli. Značajan mentor mu je bio i iskusan i inspirativan pedagog Žak de Tjež. Svetsku karijeru započeo je pobedom na međunarodnom takmičenju „Franc List“ u Utrehu 1989. Od tada je svirao na dugim i brojnim turnejama, koje su obuhvatale najznačajnije muzičke centre kao što su Amsterdam (Koncertgebouw), Milano (sale

Faculty of Music in Belgrade, where, in class of Prof. Maja Jokanović, she also received her master's degree, acquiring the same degree of education from the *School of Music and Drama Guildhall* in London with Prof. Krzysztof Smetana. She earned her second master's degree in viola at the *University of the Arts* in Zurich, where she studied with Lawrence Power. The artist plays a violin from 1680 made by the famous violin builder Giovanni Battista Rugeri, and a viola from 1740, made also by the Italian instrument master Paolo Antonio Testore.

ENRICO DINDO, violoncello, Italy

Enrico Dindo was born into a family of musicians.

At the age of six he began studying cello and afterwards graduated at the "G. Verdi" Conservatoire of music in Turin. Later on, he perfected his studies with Egidio Roveda and with Antonio Janigro. In 1987, at the age of 22, he began performing as principal cellist in the Teatro alla Scala Orchestra, where he stayed for eleven years, until 1998.

In 1997 he won the First Prize at "ROSTROPOVICH" Competition in Paris. The great Russian Maestro wrote about him: "he is a cellist of exceptional qualities, a complete artist and a formed musician, with an extraordinary sound which flows as a splendid Italian voice".

Since then, he began the soloist activity performing in many countries, with prestigious Orchestras such as the BBC Philharmonic Orchestra, the Rotterdam Philharmonic Orchestra, the Orchestre Nationale de France, the Orchestre du Capitole de Toulouse, the Filarmonica della Scala, the St. Petersburg Philharmonic Orchestra, the State Orchestra of Sao Paulo, the Tokyo Symphony Orchestra, the Toronto Symphony Orchestra, the Chicago Symphony Orchestra and the Gewandhausorchester Leipzig Orchestra. He has also performed with important Conductors such as Riccardo Chailly, Aldo Ceccato, Gianandrea Noseda, Myung-Whun Chung, Daniele Gatti, Yuri Temirkanov, Paavo Jarvi, Valery Gergiev, Riccardo Muti as well as Mstislav Rostropovich. He has appeared as a guest at numerous Festivals and Concert halls worldwide, among which London (Wigmore Hall), Paris Evian, Montpellier, Santiago de Compostela, participating at the Budapest "Spring Festival", at the Settimane Musicali of Stresa, and at the White Nights Festival in St. Petersburg, being invited to the Dubrovnik Festival and to the Lockenhaus Festival by Gidon Kremer.

In May 2000 the Associazione Nazionale Italiana Critici Musicali (Italian National Association of Musical Critics) conferred him the "Abbiati" Prize as the best soloist of the 1998/1999 Season. In August 2004 he was named overall winner of the *Sixth International Web Concert Hall Competition*, and in November 2005 the President of the Italian Republic Carlo Azelio Ciampi awarded him the "Vittorio De Sica" Prize for music. Among his recent engagements, most notable are concerts with the Swedish Radio Orchestra in Stockholm, with the London Philharmonic and two European tours (2010 and 2013) with the Gewandhausorchester, conducted by Riccardo Chailly, with concerts in Leipzig, Luzern, Paris, London and Vienna.

Among the authors that composed music dedicated to him there are Giulio Castagnoli (*Concerto for Cello and double Orchestra*), Carlo Boccadoro (*L'Astrolabio del mare*, for cello and piano and *Asa Nisi Masa*, for cello, two horns and strings), Carlo Galante (*Luna in Acquario*, for cello and ten instruments) and Roberto Molinelli (*Twin Legends*, for cello and Strings, *Crystalligence*, for cello solo and *Iconogramma* for cello and orchestra).

In 2014 he was appointed the first cello and principal conductor at the Croatian Radio Television Symphony Orchestra in Zagreb.

teatara „Verdi“ i „Skala“), Rim, Berlin, London (Vigmor hol, Centar „Barbican“), Pariz, Madrid, Minhen, Salzburg, Prag, Koreja, Japan i mnogi gradovi SAD-a i Južne Amerike. Kritičari odreda hvale njegovo karakterno i senzibilno muziciranje, fini legato, svež i mek, punokrvan, ali nikad predimenzioniran ton. Pasionirani kamerni muzičar, Pače saraduje s violinistima Kristofom Baratijem, Lizom Ferštman, Akiko Suvanai, Mihaelom Martin i drugim, violončelistima Fransom Helmersonom, Sung-Vonom Jangom, Danijelom Miller-Šotom, Julijanom Štekelom, kao i klarinetistkinjom Šaron Kam. S njima redovno nastupa na muzičkim festivalima u Delftu, Moricburgu, Strezi, Verbijeu, Lucernu, Kuhmou (Finska), Risoru (Holandija), Šlezvig-Holštajnu. Koncertira i kao solista s velikim orkestrima poput Roterdamske, Holandske, Mađarske nacionalne, Briselske, Varšavske i Rajnske filharmonije, kao i simfonijskih orkestrara iz Bamberga, Rima, Geteborga, Londona, Sidneja, Melburna. Dirigenti s kojima je radio jesu Janoš First, Elijah Inbal, Đanandrea Nozeda, Roberto Benci i mnogi drugi. Godinama priređuje resitale s čuvenim violinistom Laonidasom Kavakosom, s kojim je snimio i svih deset Betovenovih sonata za klavir i violinu. Značajno je i njegovo izdanje svih šest sonata za violinu i klavir Johana Sebastijana Baha, zabeleženo s Frankom Peterom Cimermanom za „Sony Clasical“. U diskografskoj kući „Piano Classics“ 2011. objavio je svoj solistički album s *Godinama hodočašća (Švajcarska i Italija)* Franca Lista.

ERIK LE SAŽ, klavir, Francuska

Rođen u Eks-an-Provansu, jedan od renomiranih predstavnika francuske pijanističke škole, pobednik je značajnih međunarodnih takmičenja u Portu (1985) i „Robert Šuman“ u Cvikauu, kao i laureat Međunarodnog takmičenja u Lidsu (1989). Ovo poslednje navedeno priznanje donelo mu je koncert pod dirigentskim vođstvom ser Sajmona Retla, nakon kojeg postaje jedan od vodećih i veoma traženih francuskih muzičara. Danas profesor na Visokoj školi za muziku u Frajburgu, kao solista je nastupao s nizom slavni orkestrara širom sveta, između ostalih i s Losanđeleskom, Bremenskom i Drezdenskom filharmonijom, Škotskim kraljevskim nacionalnim orkestrom, simfonijskim orkestrima iz Roterdama, Brisela, Geteborga, Toronta, Sent Luisa, Kvinslenda, Kamernim orkestrom Evrope i Minhenskim kamernim orkestrom, Orkestrom Koncerthausa iz Berlina, Francuskim nacionalnim orkestrom i brojnim drugim ansablama iz Poljske, Tokija, Bordoa. U nizu dirigenata s kojima je saradivao jesu Edo de Vart, Pablo Gonzales, Džefri Tejt, Fransoa Lele, Aleksander Librajh, Janik Neze-Segan i mnogi drugi. Priređivao je resitale u Teatru pariskog Šatlea, sali „Pleyel“, Vigmor, Santori i Karnegi holu, u Staroj operi u Frankfurtu, dvoranama Kelnške, Pariske, Esenske i Drezdenske filharmonije, amsterdamskom Kocertgebauu, praškom Rudolfinumu, Berlinskoj filharmoniji, salburškom Mocartheumu, svirao na poznatim festivalima u Ludvigsburgu, La Rok d' Anteronu, Dablinu.

Većina njegovih snimaka za „RCA-BMG“, „Naïve“, „Emi“ i „Alpha“, poput svetski hvaljenog, čuvenog *Šumanovog ciklusa* (2010), kompletnog Pulenkovog kamernog opusa s klavirom („BMG“ 1998), svih Foreovih i Bramsovih kamernih kompozicija s klavirom („B-Records“ 2021), svih Foreovih nokturna („Alpha“ 2019) i Betovenove tri poslednje sonate (2014), dobila je najveće ocene i nagrade u Francuskoj. Dva nova veličanstvena albuma realizovao je 2022: prvi s Mocarovim klavirskim koncertima (br.17. i br. 24), snimljen sa Simfonijskim orkestrom iz Jevlea (Švedska)

Enrico Dindo records for Decca and plays a Pietro Giacomo Rogeri cello from 1717 (ex Piatti), lended to him by the Pro Canale Foundation.

ENRICO PACE, piano, Italy

Born in Rimini, the distinguished Italian artist studied piano in Franco Scala's class at the *Rossini Conservatory* in Pesaro, where he graduated in both conducting and composition. He completed his education at the *Piano Academy Incontricol Maestro* in Imola. His significant mentor was the experienced and inspiring pedagogue Jacques De Tieghe. He began his world career by winning the *Franz Liszt International Competition* in Utrecht in 1989. Since then, he has played on long and numerous tours, including the most important music centres such as Amsterdam (*Concertgebouw Hall*), Milan (halls of the *Verdi* and *Scala* theatres), Rome, Berlin, London (*Wigmore Hall*, *Barbican Centre*), Paris, Madrid, Munich, Salzburg, Prague, Korea, Japan and many cities in the USA and South America. All the critics praise his characteristic and sensitive music playing, fine legato, fresh and soft, full-blooded, but never oversized tone. A passionate chamber musician, Pace collaborates with violinists Christophe Barati, Lisa Ferschtman, Akiko Suvanai, Michaela Martin and others, cellists Frans Helmerson, Sung-Won Yang, Daniel Muller-Schot, Julian Steckel, as well as clarinetist Sharon Kam. With them, he regularly performs at music festivals in Delft, Moritzburg, Stresa, Verbier, Lucerne, Kuhmo (Finland), Risor (Holland), and Schleswig-Holstein. He also performs as a soloist with major orchestras such as the *Rotterdam, Netherlands, Hungarian National, Brussels, Warsaw and Rhine Philharmonic Orchestras*, as well as symphony orchestras from Bamberg, Rome, Gothenburg, London, Sydney, and Melbourne. The conductors he has worked with include János Fürst, Elijahu Inbal, Gianandrea Noseda, Roberto Benzi and many others. For years, he has been giving recitals with the famous violinist Leonidas Kavakos, with whom he has recorded all ten Beethoven sonatas for piano and violin. His edition of all six sonatas for violin and piano by Johann Sebastian Bach, recorded with Frank Peter Zimmerman for *Sony Classical*, is also significant. In 2011, he released his solo album with *Years of Pilgrimage* (Switzerland and Italy) by Franz Liszt in the recording company *Piano Classics*.

ERIC LE SAGE, piano, France

Eric Le Sage is established as a famous representative of the French piano school, regularly boasted for his very subtle sound, his real sense of structure and poetic phrasing. When he was only 20 years old, the *Financial Times* described him as “an extremely cultivated disciple of the great French tradition of Schumann piano”. In 2010, *die Zeit*, praised his “ideal French piano aesthetics and clarity”

Eric is invited to perform as a soloist with orchestras at the highest level such as the Los Angeles Philharmonic, Philadelphia Orchestra, Toronto Symphony Orchestra, Saint-Louis Symphony Orchestra, Berlin's Konzerthaus Orchester, SWR Symphony Orchestra, Bremer Philharmoniker, Dresden Philharmonie, Royal Scottish National Orchestra, Göteborg Symphony Orchestra, Rotterdam Philharmonic, NHK Symphony Orchestra, Yomiuri Nippon Symphony, Tokyo Metropolitan Orchestra, Münchner Kammer Orchester, Dresdner Philharmonie, Orchestre Philharmonique de Radio France, Orchestre National de Bordeaux-Aquitaine, Queensland Symphony Orchestra, Orchestre Métropolitain, Chamber Orchestra of Europe, with conductors like Edo de Waart, Stéphane Denève, Pablo Gonzalez, Fabien Gabel, Sir Jeffrey Tate, François Leleux, Alexander Liebreich, Kazuki Yamada, Alondra de la Parra, Lionel Bringuier, François Leleux, Michael Stern, Leonardo Garcia Alarcon, Sir Simon Rattle and Yannick Nézet-Séguin.

i dirigentom Fransoa Leleom („Alpha“), i drugi sa solističkim klavirskim repertoarom XX veka („Sony Classical“). Na takode izvanredno realizovanim nosačima zvuka svira s najvećim francuskim instrumentalistima poput Emanuela Pajija, Pola Mejera ili Daišina Kašimota (s delima Nina Rote, kao i ostvarenjima bečkog repertoara s početka XX veka), ili u izvođenju Šumanovog „Lieida“ saraduje s izuzetnim lirskim tenorom Julijanom Pregardjenom. Poslednji, medijski aklamativno pozdravljen diskografski uspeh s delima Rejnalda Hana snimio je 2023. za kuću „Sony Classical“. Kao veliki zaljubljenik u kamernu muziku saraduje i s Fransoa Leleom, Kvartetom „Eben“ i violončelistom Klaudiom Bohorkezom, koje je svojevremeno slušala i publika Nomusa, a toj plejadi muzičara se na ovogodišnjim Novosadskim muzičkim svečanostima, pored Daišina Kašimota, od za nas novih umetnika, pridružuju i Liz Berto i Cvi Pleser.

DAIŠIN KAŠIMOTO, violina, Nemačka/Japan

Podjednako kao solista međunarodnih orkestara i savršen kamerni muzičar, izvanredni umetnik je redovni gost vodećih koncertnih dvorana širom planete. Ogromno iskustvo prvog koncertmajstora Berlinske filharmonije, sticano preko petnaest godina, nemerljivo mu je pomoglo u njegovoj jednako vrednoj ulozi soliste širokog repertoara klasične i savremene muzike. Nedavno je svirao čuveni *Violinski koncert u g-molu* Maksa Bruha uz Simfonijski orkestar iz Dalasa pod vodstvom Fabija Luizijija, a nastupao je i s Birmigemskim orkestrom i dirigentom Kazukijem Jamadom, Orkestrom „Gürzenich“ (iz Kelna) i maestrom Fransoa-Ksavijeom Rotom, kao i Filharmonijom Severnonemačkog radija, kojom je dirigovao Tomas Sondergard. U najveće uspehe prošle 2023. godine ubraja se Kašimotovo praiзвоđenje violinskog koncerta *Prayer* Tošija Hosokave, ostvareno s Berlinskom filharmonijom i Paavom Jarvijem, potom i njegova premijerna predstavljanja u Švajcarskoj (Lucernski simfonijski orkestar) i Aziji (u Santori holu sa Simfonijskim orkestrom „Yomiuri Nippon“ iz Tokija). Nova sezona donela mu je i ulogu rezidencijalnog soliste Kamernog orkestra Centra „Kurpfälz“ iz Manhajma. Veoma traženi violinista je koncertirao, između ostalih, i s Bavorskim, Hesenskim, Bostonskim i Zapadnonemačkim simfonijskim orkestrom, Francuskim nacionalnim orkestrom, Orkestrom Romanske Švajcarske, Sanktpeterburškom filharmonijom, Simfonijskim orkestrom NHK. Među dirigentima s kojima je saradivao jesu Maris Jansons, Seidi Ozava, Lorin Mazel, Jehudi Menuhin, Paavo Jarvi, Mjungvun Čung, Danijel Harding i Filip Džordan. Kašimoto se često može čuti i kao solista s matičnom Berlinskom filharmonijom, a njegovi nedavni angažmani obuhvatili su interpretacije Mocartove *Koncertantne simfonije* na festivalima u Grafenegu i Lucernu, Prokofjevljevog *Prvog violinskog koncerta* s dirigentom Sajmonom Retlom, te *Melanholične serenade* i *Valcer-skerca* Petra Čajkovskog pod vodstvom Andrisa Nelsonsa u Berlinu. Kao kamerni muzičar Daišin Kašimoto je, među ostalim velikim instrumentalistima, svirao s Martom Argerič, Judom Vang i Itamarom Golanom, s Emenuelom Pajijem, Tabeom Cimerman, Jefimom Bronfmanom, Klaudiom Bohorkezom, Alesiom Baksom. S Konstantinom Lifišicom je 2014. snimio visoko ocenjen i veoma hvaljen kompakt-disk s Betovenovim sonatama za violinu i klavir, a njegovi ostali relevantni tonski zapisi uključuju i Bramsov *Violinski koncert* s Državnom kapelom iz Drezdena i maestrom Mjungvunom Čungom (ostvaren za kuću „Sony Music“). Zahvaljujući roditeljima koji

Eric has performed recitals and chamber music concerts in major venues across the world such as Wigmore Hall, Suntory Hall, Carnegie Hall, Hamburg's Laeiszhalle, Paris Philharmonie, Théâtre des Champs-Élysées, Radio France, Cologne Philharmonie, Essen Philharmonie, Dresden Philharmonie, Frankfurt's Alte Oper, Amsterdam's Concertgebouw, Schwartzberg's Schubertiade, Salzburg Mozarteum, Ludwigsburg Festival, Prague's Rudolfinium, Taipei National Concert Hall, Konzerthaus Vienna, Luxembourg Philharmonie, Dublin's celebrity series, Edinburgh International Festival, Düsseldorf Tonhalle, la Roque d'Anthéron Festival, Potsdam Sanssouci, Brussels' Bozar, Berlin's Boulezaal, Konzerthaus Berlin, Berlin Philharmonie.

Eric Le Sage has released many albums, all of which were critically acclaimed and received multiple awards. Besides his 2010 world-famous Schumann cycle awarded the very prestigious Jahrespreis der deutschen Schallplattenkritik, other milestones include Francis Poulenc's complete chamber works with piano (BMG, 1998), Fauré's complete works for chamber music with piano, and Brahms complete chamber music works (B-Records, 2021).

Two magnificent albums were released in 2022: A Mozart album under the baton of his longtime stage partner François Leleux and the Gävle Symphony Orchestra on Alpha (concertos n° 17&24) and a solo album on Sony Classical featuring rare French repertoire from the beginning of the 20th century.

In the last few years Eric has released Fauré's complete Nocturnes on Alpha (2019) and Beethoven's last 3 Sonatas (2014). Other recent chamber music recordings include collaborations with such artists as tenor Julian Pregardien for a Schumann album (2019) or Emmanuel Pahud, Paul Meyer, Daishin Kashimoto, Aurélien Pascal and more for albums around repertoire from Vienna in the 1900s, and works by Nino Rota.

Born in Aix en Provence, Eric Le Sage was the winner of major international competitions such as Porto in 1985 and the Robert Schumann competition in Zwickau, in 1989. He was also a prize-winner at Leeds International competition the same year, which allowed him to perform under the baton of Sir Simon Rattle.

Eric Le Sage is Professor at the Hochschule für Musik in Freiburg, Germany.

As a true chamber music lover, he also collaborates with François Leleux, the 'Ebène' Quartet and cellist Claudio Bohorquez, who have been heard by the Nomus audience before. By Daishin Kashimoto, these notable names will be joined by Lise Berthaud and Zvi Plesser, who will be heard for the first time here at this year's music celebration.

DAISHIN KASHIMOTO, violina, Japan/Nemačka

Both as the soloist of international orchestras and as a sought-after chamber musician, Daishin Kashimoto is a regular guest of major concert halls around the globe. The tremendous wealth of experience gained in over 15 years as first concert master of the Berliner Philharmoniker benefits him in his equally adept role as a soloist, where he plays a wide repertoire ranging from classical to new music.

Recently, Daishin Kashimoto has performed Bruch's Violin Concerto with the Dallas Symphony Orchestra conducted by Fabio Luisi and appeared with the City of Birmingham Orchestra under the baton of Kazuki Yamada, the Gürzenich Orchestra conducted by François-Xavier Roth as well as the NDR Radio Philharmonic conducted by Thomas Søndergård. A highlight of 2023 was the world premiere of Toshio Hosokawa's new violin concerto *Prayer* with the Berliner Philharmoniker under Paavo Järvi at the Philharmonie Berlin, followed by the Swiss premiere at the KKL Luzern with the Lucerne Symphony Orchestra and the Asian premiere at the Suntory Hall

su ga u najranijem detinjstvu upoznali s različitim instrumentima, već se u trećoj godini oduševio violinom, počevši s prvim časovima u Tokiju. Po preseljenju u SAD, u sedmoj godini postaje najmlađi student koji je ikada pohađao predškolski program na čuvenom Džulijardu. Kao jedanaestogodišnjak se upisuje na Muzički univerzitet u Libeku, u klasu Zahara Brona, a potom i na Frajburški muzički univerzitet, gde od 1999. do 2004. studira kod profesora Rajnera Kusmala. Još kao tinejdžer bio je veoma uspešan na velikim konkursima, osvojivši prvu nagradu na Međunarodnom takmičenju „Menjuhini“ za juniore (1993), sledeće godine i na Violinskom takmičenju u Kelnu, a 1996. i u Beču („Fric Krajzler – Long-Tibo“). Od 2007. Kašimoto je i umetnički direktor Muzičkog festivala „Le Pont“ u gradovima Ako i Himeji u Japanu. Svira na violini „del Gesu“ iz 1744 („de Beriot“), koju mu je na korišćenje dala kompanija „Crystco, Inc“ i njen predsednik Hikaru Šimura.

LIZ BERTO, viola, Francuska

Jednodušno hvaljena kao istaknuta umetnica međunarodne muzičke scene, izvanredna violistkinja nastupa na značajnim svetskim pozornicama, kao što su sale francuskog Teatra na Šanzelizeu, amsterdamskog Concertgebau, Festspielhausu Baden-Badenu, hamburgske Filharmonije na Elbi, bečkog Musikferajna i Koncerthausa, londonskog Vigmor hola, Pariske filharmonije, kao i na renomiranim festivalima u Moricburgu, Švarcenbergu i mnogim drugim muzičkim događajima. Često koncertira sa isto tako sjajnim instrumentalistima kao što su Reno Kapison, Baiba i Lauma Skride, Julijan Štekel, Daišin Kašimoto, Erik le Saž, Ogisten Dime, Pjer-Loran Emar, Emanuel Paji, Gordan Nikolić, Mari-Elizabet Heker, kvarteti „Eben“ i „Modiljani“. Kao solistkinja je svirala sa svim orkestrima Bi-Bi-Sija (debitovala je na Bi-Bi-Sijejom „Promsu“), Simfonijskim orkestrom Hrvatske radio-televizije, simfonijskim orkestrima Birmingema i Islanda, Holandskom i Vroclavskom filharmonijom, nacionalnim orkestrima Belgije, Liona, Simfoničarima Diseldorfa, kamernim orkestrima Pariza i Valone, i mnogim drugim ansablama iz Francuske, Hong Konga, Halea, Sao Paula i drugih gradova i zemalja. Među dirigentima s kojima je sarađivala jesu Sakari Oramo, Paskal Rofe, Emanuel Krivin, Fransoa Lele, Mark Minkovski. Slavni maestro Leonard Slatkin angažovao ju je da za kuću „Naxos“ s Nacionalnim orkestrom Liona snimi partiju solo viole u Berliozovom *Haroldu u Italiji*, kao i da kao prva viola ovog ansambla učestvuje u tonskom zapisivanju svih kompozitorovih orkestarskih dela. Od 2013. do 2015. bila je u „reprezentaciji“ Nove generacije umetnika po izboru uglednog Bi-Bi-Sijeovog Radija 3, što joj je omogućilo izvođenje i snimanje širokog repertoara, podjednako uživo i u studiju. Posle uspešnog snimanja Šumanove i Foreove kompletne kamerne muzike (s klaviirom), s pijanistom Erikom le Sažom, Liz Berto je realizovala i svoj prvi solo album s pijanistom Adamom Lalumom za kuću „French Aparte“. Ovo jednodušno izvanredno ocenjeno izdanje s delima Brama, Šumana i Šuberta osvojilo je nekoliko nacionalnih nagrada. Od 2018. do 2021. učestvovala je s renomiranim francuskim kolegama u snimanju kompletnog kamernog opusa Johanesa Brama za „B-Records“, čiji zapisi od tada stalno dobijaju izvanredne ocene. Njeno zanimanje za savremenu muziku dovodi je u blisku saradnju s različitim kompozitorima, poput Filipa Ersanta, Tjerija Eskeša, Kurtaga, ili Erika Tangija. Danas 42-godišnja violistkinja bila je student Pariskog nacionalnog konzervatorijuma u klasama Pjer-Anrija Ksuebera i Žerara Kosea. Pored niza kasnijih

with the Yomiuri Nippon Symphony Orchestra. The new season also sees the start of his residency as soloist with the Kurpfälzisches Kammerorchester Mannheim.

Daishin Kashimoto has appeared with the NHK Symphony Orchestra, Boston Symphony Orchestra, Orchestre National de France, the Bavarian, Hessian, and West German Radio Symphony Orchestras, the Orchestre de la Suisse Romande, and the St Petersburg Philharmonic Orchestra under conductors such as Mariss Jansons, Seiji Ozawa, Lorin Maazel, Yehudi Menuhin, Paavo Järvi, Myung-Whun Chung, Daniel Harding, and Philippe Jordan. He can also be heard as a soloist in concerts with the Berliner Philharmoniker. Past engagements include Mozart's Sinfonia Concertante at the Grafenegg Festival and Lucerne Festival, Prokofiev's Violin Concerto No. 1 under the baton of Sir Simon Rattle, and Tchaikovsky's Sérénade Mélancolique and Valse Scherzo at Berlin's Waldbühne conducted by Andris Nelsons.

As a chamber musician Daishin Kashimoto has appeared alongside Martha Argerich, Yuja Wang, Leif Ove Andsnes, Alessio Bax, Emmanuel Pahud, Itamar Golan, Tabea Zimmermann, Yefim Bronfman, Claudio Bohórquez and Konstantin Lifschitz, among others. With Konstantin Lifschitz, he also recorded a highly acclaimed CD of Beethoven's Violin Sonatas in 2014. His other recordings include a CD of Brahms' Violin Concerto with the Staatskapelle Dresden under Myung Whun Chung for Sony Music.

His parents introduced him to various instruments early on, with the three-year-old opting for the violin and receiving his first lessons in Tokyo. After moving to the United States, Daishin Kashimoto was accepted, at the tender age of seven, as the youngest student to ever attend Julliard School's pre-college program; at age eleven, he transferred to the Lübeck University of Music under Zakhar Bron, before becoming a student of Rainer Kussmaul at the Freiburg University of Music from 1999 to 2004. He also had great success in major competitions as a teenager, taking first prize at the Menuhin Junior International Competition in 1993, the Cologne Violin Competition in 1994, and in 1996 at the Vienna Fritz Kreisler and the Long-Thibaud Competitions. Daishin Kashimoto has been the artistic director of the Le Pont Music Festival in Ako and Himeji (Japan) since 2007. He plays on a del Gesu 1744 "de Beriot" kindly loaned by Crystco, Inc. and its chairman Mr. Hikaru Shimura.

LISE BERTHAUD, viola, France

Lise Berthaud is unanimously praised as an outstanding figure on the international music scene. She has performed in various prestigious concert venues throughout the world (Théâtre des Champs-Élysées, Het Concertgebouw, Baden Baden Festspielhaus, Elbphilharmonie, Musikverein, Vienna's Konzerthaus, Wigmore Hall, Bridgewater Hall, The Sage Gateshead, Philharmonie de Paris, Moritzburg Festival, Schwartzberg's Schubertiade Hohenems, Rencontres Musicales d'Evian) with such artists as Renaud Capuçon, Baiba Skride, Lauma Skride, Harriet Krijgh, Julian Steckel, Daishin Kashimoto, Eric Le Sage, Augustin Dumay, Pierre-Laurent Aimard, Emmanuel Pahud, Gordan Nikolich, Martin Helmchen, Marie-Elisabeth Hecker, Alina Ibragimova, Veronika Eberle, Christian Poltera, Quatuor Ebène, the Modigliani Quartet.

As a soloist, Lise has played with all BBC orchestras, including for her BBC Proms Debut in 2014 with the BBC Symphony Orchestra and Andrew Litton. Other solo engagements include the Croatian Radiotelevision Symphony Orchestra, Netherlands Philharmonic Orchestra, City of Birmingham Symphony Orchestra, Iceland Symphony Orchestra, Orchestre National de Belgique, Düsseldorf Symphoniker, Orchestre National de Lyon, les Musiciens du Louvre, Wrocław Philharmonic Orchestra, Sao Paulo Philharmonic Orchestra, Orchestre de Chambre

priznanja, još u 18. godini je osvojila nagradu na Evropskom takmičenju mladih instrumentalista. Pet godina kasnije (2005) dobila je i Hindemitovu nagradu na Međunarodnom takmičenju u Ženevi, gde je danas u ogranaku ženevske škole, „Haute école de musique“ u Nešatelu (Nojšatel) profesor kamerne muzike i viole. Svira na instrumentu Antonija Kazinija iz 1660. godine, vlasništvu Bernara Magreza.

CVI PLESER, violončelo, Izrael

Umetnik bogato razvijene karijere soliste, kamernog muzičara, profesora i muzičkog direktora, već preko tri decenije uživa veliki ugled pedagoga i muzičkog promotera, podjednako aktivnog i posvećenog različitim oblicima izvođenja i publici najšireg spektra, od one u najprestižnijim dvoranama, do posetilaca najmanjih koncertnih prostora. Kao solista svira sa svim orkestrima u domovini, te od debija s Izraelskom filharmonijom (s maestrom Ašerom Fišom) redovno nastupa s Jerusalimskim i Izraelskim simfonijskim orkestrom, Jerusalimskom kameratom (gostujući s njom i na turneji u Australiji i Bankoku), Izraelskim kamernim orkestrom i Simfonijskim orkestrom Haife, s kojima je ostvario i najveće interpretativne uspehe proteklih sezona (posebno 2021/22). Na međunarodnoj sceni saradivao je s Berlinskim filharmoničarima, simfonijskim orkestrima Vašingtona, Meksika i Hamburga, Šangajskom filharmonijom i dirigentima Mehtom, Marinerom, Karl-Hajncom Stefensom (Karl-Heinz Steffens) i mnogim drugim. Znatno vreme posvećuje i kamernoj muzici, godinama koncertirajući u različitim formacijama (Kvartet „Huberman“, Kamerni ansambli „Concertante“). Gostovao je na nekim od vodećih pozornica, od pariskog Šanzelizea, Luvra i sale „Pleyel“, bečkog Konzerthausa i dvorane Berlinske filharmonije, do njujorškog Karnegi hola, londonskog Wigmore hola i Centra „Southbank“. Česti je učesnik festivala širom sveta, uključujući „Marlboro“, „Četiri godišnja doba“ i Majski festival u SAD-u, zatim međunarodne evropske muzičke festivale u Utrehtu, Rolandseku, Kuhmou, te „ClasClas“ i „Salon de Provence“, pa „Le Point“ u Japanu, te Međunarodni festival kamerne muzike u Jerusalimu i druge. Deset godina (2011–2021) bio je muzički direktor najstarijeg izraelskog festivala kamerne muzike „Muzički glasovi Gornje Galileje“, revitalizujući ga inovativnim programima, čime je izazvao veliku pažnju publike i medija. Sa svojim prijateljem, violinistom Gijem Braunštajnom 2022. je osnovao festival „Elma Music Days“. Cvi Pleser je diplomirao na Džulijardu kod prof. Zare Nelsove, a u Izraelu mu je glavni pedagog bio Cvi Harel, uz Dejvida Sojera iz SAD-a. Danas je i sam ugledni profesor na Muzičkoj akademiji u Jerusalimu, gde je i šef gudačkog odseka i direktor programa kamerne muzike „Nazarjan“. On je, takođe, i gostujući profesor na Školi umetnosti u Severnoj Karolini i Visokoj školi za muziku u Virzburgu u Nemačkoj. Često po pozivu vodi majstorske tečajeve i radionice u muzičkim centrima širom sveta. Radi i na Muzičkom programu „Perلمان“ od 2017, gde dva puta godišnje vodi letnju školu „Litlles“, kao i na mestu rezidencijalnog umetnika Sarasote. Od pre nekoliko godina predaje i na letnjem kursu „Morningsade Musical Bridge“ u Bostonu. Njegove interpretacije mogu se čuti na raznim radio i televizijskim stanicama zahvaljujući i snimcima ostvarenim za kuće „Helicon“, „Kleos“, „Meridian“, „Naxos“, „Apha“ i druge izdavače. Nosilac diplome Jerusalimskog muzičkog centra kao polaznik programa za izvanredne mlade muzičare, koji je vodio čuveni violinista Isak Štern, Cvi Pleser je pobjednik i Takmičenja „Fransoa Šapira“ u Tel Avivu i 41. Međunarodnog takmičenja u Vašingtonu, a bio je i dobitnik stipendije Američko-izraelske kulturne fondacije.

de Paris, Orchestre de Chambre de Wallonie, Hong-Kong Sinfonietta, Hallé Orchestra, and various orchestras in France, with conductors like Sakari Oramo, Pascal Rophé, Fabien Gabel, Emmanuel Krivine, Andrew Litton, François Leleux, Paul Mc Creesh, Marc Minkowski, Leonard Slatkin, who invited Lise to perform and record (for Naxos) Harold in Italy with the Orchestre National de Lyon as part of the orchestra's Berlioz complete works recording for Naxos.

During the 2013-2015 period Lise was part of the prestigious BBC Radio 3's New Generation Artists Scheme which allowed her to perform with all BBC orchestras and record a great amount of repertoire both live and in studio.

After taking part in Eric Le Sage's successful recordings of Schumann and Fauré complete piano chamber music works, she released her first solo album in 2013 with pianist Adam Laloum under the French Aparté label. The disc featuring works by Brahms, Schumann and Schubert was unanimously praised and won several awards in France. In 2018-2021 she took part in the recording of Brahms' complete chamber music for B-Records with Eric Le Sage, Pierre Fouchenneret, François Salque and others, which has been critically acclaimed since then. Her passion for contemporary music has also led her to collaborate with various composers, including Philippe Hersant, Thierry Escaich, Henri Dutilleux, György Kurtág, Guillaume Connesson, Florentine Mulsant or Eric Tanguy.

Lise Berthaud was born in 1982 and started studying the violin at the age of 5. She studied with Pierre-Henry Xuereb and Gérard Causé at the Conservatoire National Supérieur de Paris and was a prize winner of the European Young Instrumentalists Competition in 2000. In 2005, she won the Hindemith Prize at the Geneva International Competition. She was short listed by the Victoires de la Musique Classique 2009 as „Révélation de l'Année“ (Newcomer of the Year).

Lise is Professor of chamber music and viola at the Neuchâtel Branch of the Haute Ecole de Musique de Genève. She plays a 1660 Antonio Casini viola, courtesy of Bernard Magrez.

ZVI PLESSER, violončelo, Izrael

Israeli cellist Zvi Plesser enjoys a wide-ranging career as a soloist, chamber music performer, educator and music director. He has been on the world stage for more than 30 years playing, teaching and promoting music in varied settings from the most prestigious halls to community settings with equal devotion and excitement.

As a soloist Mr. Plesser plays regularly in his home country with all the orchestras. Since his debut with the Israel Philharmonic Orchestra under Maestro Asher Fisch, he has regularly performed with The Jerusalem Symphony Orchestra, Israel Symphony Orchestra, Jerusalem Camerata – Including a tour to Australia and Bangkok, Israel Chamber Orchestra, Haifa Symphony Orchestra and more. Highlights of the 21-22 season include – Bardanashvili – „Dialogues“ with the Jerusalem Symphony Orchestra and Ariel Zuckerman, Gulda Cello Concerto with the Israel Symphony Orchestra with Rotem Nir, Haydn Cello Concerto with Jerusalem Camerata and Paul Goodwin as well as with Israel Sinfonietta Beer Sheva with Noam Aviel. On the world stage he has performed with such orchestras as – Berlin Philharmonic Orchestra, Saint Martin in the Fields, the National Symphony Orchestra in Washington DC, Mexico National Symphony, Shanghai Philharmonic, Hamburg Symphony Orchestra to name a few, under conductors such as – Zubin Mehta, Sir Neville Meriner, Sergiu Comissiona, Karl Heinz Steffens, Steven Sloan, Duncan Ward, Omer Meir Welber and many more.

Mr. Plesser devotes much of his time to chamber music. He has played in various chamber music groups throughout the years – the Huberman Quartet and

ALEKSANDRA KONUNOVA, violina, Moldavija

„... ono što je fantastično jeste njeno sviranje: topao ton, fluidnost i lakoća njene virtuoznosti; raspon artikulacije, bojenja i senčenja; suptilna spontanost; prirodno oblikovanje.“ (*Gramophone*)

„... najupečatljivija karakteristika njenog sviranja jeste impresivan raspon boja njenog tona.“ (*The Strad*)

Prvonaagrađena na Violinskom takmičenju „Jozef Joakim“ u Hanoveru (2012), dobitnica nagrada na XV Međunarodnom takmičenju „Čajkovski“ u Moskvi i Internacionalnom violinskom takmičenju u Singapuru, mlada umetnica dobija visoke ocene i pohvale za svoje divno, virtuozno sviranje, topao ton, impresivan spektar artikulacije i širok opseg boja i nijansi, te raskošnu tehniku. Godine 2016. postala je član prestižne londonske fondacije „Borletti-Buittoni“. Redovno muzicira s mnogim vodećim orkestrima međunarodne scene, poput Pariskog orkestra i Kamernog orkestra „Mahler“, Filharmonije Severnonemačkog radija, orkestra Romanske i Italijanke Švajcarske, Pariskog kamernog orkestra, Ruskog nacionalnog orkestra, Orkestra Teatra „Regio“ iz Torina, Simfonijskog orkestra Barcelone i Orkestra sanktpeterburškog Marijinjskog teatra. Često koncertira pod vođstvom dirigenata kao što su A. Mance, I. Foster, J. P. Saraste, T. Kurencis, G. Nosed, J. Vajlerštajn, M. Pletnjov, K. Caharijas, J. Not, J. Malvic, A. Manakorda, D. Hindojan, D.Vard. Pre dva leta (2022) debitovala je na Festivalu u Tivoliju izvođeci (pod sopstvenim dirigentskim vođstvom) Vivaldijeva i Pjacobina *Četiri godišnja doba*, što joj je donelo i novi poziv da s Filharmonijom Kopenhagena interpretira *Concerto da Camera* Artura Lurijea. U ostale uspešne angažmane Aleksandra Konunova može ubrojati turneju sa španskim Orkestrom „Insula“, ponovnu saradnju s Orkestrom Romanske Švajcarske i Nacionalnim simfonijskim orkestrom Poljskog radija, kao i koncertne debije sa simfonijskim orkestrom Galicije, Filharmonijom „Janaček“, simfonijskim orkestrima iz Aalborga, Bohuma, Tenerifa i Balearskih ostrva, Vroclavskom filharmonijom NFM, ali i pozive na festivale u Eks-An-Provansu, Ferari i Tsinandali, te resitale s Denisom Kožuhihom i Kristijanom Caharijasom. Drugi privlačni pozivi odnosili su se na koncerte u Verbijeu, povodom 30-godišnjice festivala, kao i na učešće na letnjem televizijskom koncertu na otvorenom prostoru s Nirnberškim simfonijskim orkestrom i *Violinskim koncertom* Čajkovskog i drugim virtuoznim kompozicijama, takođe i na gostovanju s resitalima ili kao solistkinje s orkestrom u San Francisku, Tokiju, Istanbulu, Odenzeu, Beogradu, Španiji. Prvi snimak Aleksandre Konunove violinskih sonata Sergeja Prokofjeva, ostvaren s pijanistom Mihailom Liftisom za kuću „Aparte“, propraćen je velikim pohvalama više recenzenata, koji ističu njeno veliko umetničko majstorstvo kako u pogledu tehničke sigurnosti tako i interpretativne smelosti, pa ga one iz časopisa *The Strad* preporučuju i za najbolji disk godine. Za vreme „lokdauna“ zbog epidemije kovida 19, uz saradnju ansambla bliskih kolega i prijatelja, snimila je pomenuta izvanredna tumačenja Vivaldijevih *Godišnjih doba*, za istog francuskog izdavača, takođe sjajno ocenjena u časopisu *Gramophone*. Poslednjih godina Aleksandra Konunova je imala čast da u Ženevi radi pod mentorstvom Eduarda Vulfsona, jednog od vodećih svetskih profesora violine. Svira na instrumentu Đovanija Batiste Gvadanjinija (1785, „Ida Levin“), koju je dobila na korišćenje zahvaljujući preporuci pasioniranih poznavalaca i ljubitelja muzike.

Concertante Chamber Ensemble. In the past season he has performed on some of the world's leading stages such as Paris Champs-Elysees, Musee du Louvre and Salle Pleyel, Vienna Konzerthouse, Berlin Philharmonie, Carnegie Hallin New York, London Wigmore Hall and Southbank Centre among others. He is frequently invited to music festivals around the world including – Marlboro Festival, Four Seasons Festival, Mayfest in the US, Utrecht International Music Festival, Rolandseck, Kuhmo Festival, ClasClas and Salon de Provence in Europe as well as Le Point in Japan, the Jerusalem International Chamber Music Festival and many more. In the years 2011 - 2021 he served as music director for the “Voice of Music in the Upper Galilee,” festival – Israel's oldest chamber music festival. Mr. Plesser revitalized the festival by introducing innovative programs that gained the attention of both the audience and the press. In 2022 he founded, together with his friend violinist Guy Braunstein, the “Elma Music Days” festival.

Mr. Plesser is a graduate of the Juilliard School where he studied with Zara Nelsova. His principal teachers include Zvi Harel in Israel and David Soyer in the United States. Mr. Plesser is a professor at the Jerusalem Academy of Music, where he served as head of the strings department as well as director of the Nazaryan chamber music program. He has also taught at the North Carolina School of the Arts and the Hochschule für Musik in Würzburg, Germany. He is frequently invited to give masterclasses and workshops in musical centers around the world. Mr. Plesser is on the faculty of the Perlman Music Program since 2017 where he teaches twice a year in the summer “Littles” program as well as the Sarasota residency. For the last few years, he has also taught at the Morningside Musical Bridge summer program in Boston.

Mr. Plesser has been heard on various radio and television programs and has recorded for Helicon, Kleos, Meridian, Naxos, Alpha and more. A graduate of the Jerusalem Music Center as part of the program for Outstanding Young Musicians headed by Maestro Isaac Stern, Mr. Plesser won the prestigious Francoise Shapira Competition, the 41st annual Washington International Competition and was the recipient of the America-Israel Cultural Foundation Scholarships.

ALEXANDRA CONUNOVA, violin, Moldova

“...her playing is this fabulous: the warm-toned, easy fluidity of her virtuosities; her range of articulation, colour and shading; the subtle spontaneity; the natural shaping.” – *Gramophone* “...it's her impressive range of color that is the most striking characteristic of her playing as a whole” – *The Strad*

The First Prize winner at the Joseph Joachim Violin Competition in Hannover in 2012, and prizewinner at the 15th International Tchaikovsky Competition in Moscow and at the Singapore International Violin Competition, Alexandra Conunova has been hailed by her virtuosity, warm tone, impressive range of color, and flawless technique. In 2016 she also received the prestigious Fellowship by the Borletti-Buittoni Trust in London.

Conunova has appeared with many of the leading international orchestras, such as the Orchestre de Paris, Mahler Chamber Orchestra, NDR Radiophilharmonie, Orchestre de la Suisse Romande, Orchestra della Svizzera Italiana, Paris Chamber Orchestra, Mariinsky Orchestra, Russian National Orchestra, NFOR, Orchestra Teatro Regio Torino and Barcelona Symphony, among others. She frequently performs under the batons of maestros A. Manze, L. Foster, J-P. Saraste, T. Currentzis, G. Nosed, L. Langree, A. Poga, J. Weilerstein, M.Pletnev, L.Equibey, A. Manacorda, C. Zacharias, D. Hindoyan, J. Nott, P. Bleuse, D. Ward, O. Linyin and J. Malwitz.

In summer 2022 she debuted at the Tivoli Festival playing/conducting Vivaldi and

MONIKA LESKOVAR, violončelo, Hrvatska

Violončelistkinja Monika Leskovar (1981) skrenula je na sebe pažnju javnosti 1995, kada je u trinaestoj godini postala najmlađa pobjednica Međunarodnog takmičenja „Čajkovski“ u Japanu. Najpre polaznica Muzičke škole „Elly Bašić“ u Zagrebu kod prof. Dobrile Berković Magdalenić, zatim učenica Valtera Dešpalja, diplomirala je i završila posleddiplomske studije na Muzičkoj akademiji „Hans Ajzler“ u Berlinu u klasi prof. Davida Geringasa, gdje je 2006. preuzela mesto njegove asistentkinje. Usavršavala se na majstorskim tečajevima Mstislava Rostropoviča i Bernarda Grinhausa. Pobjednica je konkursa kao sto su Međunarodno muzičko takmičenje ARD-a u Minhenu (2001), „Mstislav Rostropovič“ u Parizu, „Roberto Karuana“ u Milanu (1999), te „Adam“ na Novom Zelandu (2003). Bila je prva hrvatska predstavica Evrovizijskog takmičenja za mlade muzičare koja je ušla u finale, nastupivši u Beču 1998.

Koncertirala je u Japanu, Belgiji, Francuskoj, Nemačkoj, Danskoj, Mađarskoj, Velikoj Britaniji, Novom Zelandu, Australiji. Kao solistkinja je nastupala s orkestrima kao što su: Simfonijski orkestar Bavarskog radija, Moskovska, Sendajska i Slovenačka filharmonija, Sanktpeterburški simfonijski orkestar, Zagrebačka i Esenska filharmonija, Praški kamerni orkestar, Litvanski kamerni orkestar, „Kremerata Baltica“, Zagrebački solisti, te s dirigentima poput Valerija Gergijeva, Tomasa Hengelbroka, Kšištofa Pendereckog i mnogih drugih. Održava brojne resitale i redovno nastupa na festivalima kamernе muzike po celom svetu, među kojima se ističu Međunarodni festival violončela u Mančesteru, Festival Akademije u Kronbergu, festivali „Rostropovič“ i „Kazals“, Dubrovačke letnje igre, Mocartov festival u Virzburgu, Muzički festival u Šlezvig-Holštajnu. Ostvarila je uspešnu saradnju s brojnim istaknutim muzičarima kao što su Đovani Solima, Ivana Švarc Grenda, Boris Berezovski, Sofija Gubajdulina, Jurij Bašmet, Julijan Rahlin, Stefan Milenković, Miša Majski, Itamar Golan, Gidon Kremer, Mario Brunelo, Pati Smit, Žanin Jansen i drugi. U sezoni 2010/11. delovala je kao prva violončelistkinja Minhenske filharmonije. Od 2012. godine profesorka je na Konzervatorijumu Italijanske Švajcarske u Luganu, a od 2017. i docentkinja na Muzičkoj akademiji u Zagrebu. Svira na instrumentu napuljskog majstora Vinčenca Postiljonea iz 1884. godine, koji je dobila na upotrebu od grada Zagreba i Zagrebačke filharmonije.

ALEKSANDER BALANESKU, violina, Rumunija

„Dobra muzika treba da bude kompleksna, ali u smislu emotivnog bogatstva i obilja. Muzika je za mene povezana s pokretom, ritmom i plesom.“ A. Balanesku Veliki rumunski muzičar jedan je od najzbuđljivijih violinista današnjice, kao i cenjeni i izuzetno plodan kompozitor. Među umetničkim svetom važi za odličnog improvizatora, ali i velikog vizionara.

Kao vođa Kvarteta „Balanesku“, koji je osnovao 1987. godine, značajno je doprineo transformaciji klasičnog gudačkog kvarteta. Menjajući mu suštinu „podmlađivanjem“ originalnim stvaralačkim idejama i uvođenjem radikalnih izmena u žanrovski prošireni repertoar, stvorio je drugačija, mnogima atraktivnija i savremenom slušaocu pristupačnija dela, pa tako uspostavio i poseban odnos s auditorijumom. Inspiraciju za svoja ostvarenja i izvođenja često je pronalazio u saradnjama s umetnicima iz različitih sfera: iz oblasti plesa (Pina Bauš i Vrdililo Sjeni, na primer), pozorišta (glumci iz Kraljevske kompanije „Šekspir“, Teatra „Globe“) i filma (dva

Piazzola's Four Seasons, which led to an immediate reinvitation by the Copenhagen Philharmonic for the next season to perform the Arthur Lourie's Concerto da Camera. Other recent highlights include the tour with the Insula Orchestra, the returns to the Orchestre de la Suisse Romande and to the Polish Radio National Symphony orchestra, and debuts with the Orquesta Sinfónica de Galicia, Janacek Philharmonic, Aalborg Symphony, Bochum Symphony, Wroclaw NFM Philharmonic, Tenerife Symphony and Orquesta de les Illes Balears, as well as invitations to the Aix-en-Provence, Ferrara and Tsinandali Festivals and recitals alongside Denis Kozhukhin and Christian Zacharias.

Future engagements include concerts at the Verbier Festival in their 30th Anniversary Edition, as well as the participation in the open-air televised summer concert of the Nuremberg Symphony, performing Tchaikovsky Violin Concerto, Carmen Fantasy and other virtuoso works. Conunova will also be featured in the San Francisco Symphony recital series, and will appear with Tokyo Metropolitan Symphony Orchestra, Borusan Istanbul Philharmonic, Aalborg Symphony, Kristiansand Symphony, Odense Symphony, Belgrade Philharmonic, and will tour with the Insula Orchestra in Spain. Alexandra's first recording of Prokofiev Violin Sonatas with Michail Liftits, on Aparté, was received with great acclaim: "This recording reveals Conunova as a major artist – in terms of both technical assurance and interpretative daring... I can't recommend their freshly considered, vividly recorded interpretations highly enough" (Gramophone); "...this is already a candidate for one of the best discs of the year" (The Strad)

In the fall 2020, during COVID-19 lockdown and accompanied by an ensemble of friends and colleagues, she recorded and released Vivaldi's Four Seasons also on Aparté, obtaining rave reviews: "her last recording as a whole is an exquisitely light and graceful reading from everyone, crowned by ravishingly sweet-toned and dancing filigree lines from Conunova herself", "her playing is this fabulous: the warm-toned, easy fluidity of her virtuosities; her range of articulation, colour and shading; the subtle spontaneity; the natural shaping." (Gramophone)

In the last years Alexandra has had the pleasure to work under the guidance and mentoring of one of the world's leading professor, Edouard Wulfson, in Geneva. Alexandra currently plays on Giovanni Battista Guadagnini, ca. 1785 ex "Ida Levin", on a kind loan from a music lover.

MONIKA LESKOVAR cello, Croatia

Cellist Monika Leskovar (1981) attracted public attention in 1995, when, at the age of thirteen, she became the youngest winner of the 'Tchaikovsky' International Competition in Japan. First, a student of Music School 'Elly Bašić' in Zagreb with Prof. Dobrila Berković Magdalenić, then a student of Valter Dešpalj, Monika graduated from and completed postgraduate studies at the Academy of Music 'Hans Eisler' in Berlin in class of Prof. David Geringas, where she took over the position of his Assistant in 2006. She furthered her education at the master classes of Mstislav Rostropovich and Bernard Grinhaus. She has won competitions such as the ARD International Music Competition in Munich (2001), 'Mstislav Rostropovich' in Paris, 'Roberto Caruana' in Milan (1999), and 'Adam' in New Zealand (2003). She was the first Croatian representative in the Eurovision Song Contest for young musicians to enter the finals, performing in Vienna in 1998.

She has given concerts in Japan, Belgium, France, Germany, Denmark, Hungary, Great Britain, New Zealand, Australia. As a soloist, she has performed with orchestras such as: the Bavarian Radio Symphony Orchestra, Moscow, Sendai and Slovenian Philharmonic Orchestras, Saint Petersburg Symphony Orchestra, Zagreb and Essen

puta je dobio nagradu „Gopo“ za originalnu muziku, a za film *Skandalozna ledi V* i nagradu Međunarodnog festivala audiovizuelnih programa – (FIPA), ali i u svojim istočnoevropskim korenima, unoseći u svoje kompozicije elemente rumunskog i mađarskog folklornog nasleđa.

Ne prihvatajući bilo kakve kategorizacije, Aleksander Balanescu saraduje s muzičarima koji dolaze iz najrazličitijih miljea, od klasike, preko folklor, do popa i elektronike. Tu su, između ostalih, i Majkl Najman, ansambl „Muzikas“ i Marta Šebešćen, Marija Tanase, Dejvid Bern, sastavi „Kraftwerk“, „Pet Shop Boys“, „Yellow Magic Orchestra“, „To Rococo Rot“, „Goldfrapp“, „Depeche Mode“, zatim Džek Dižonet, Ornet Kolman, Kejt Buš i Grejs Džouns. Njegova prva opera *Treibgut/Flotsman*, realizovana u saradnji s Međunarodnim festivalom „Donau“ i Teatra Ulma, premijerno je predstavljena jula 2016. Snimanje više svojih originalnih radova poverio je kući „MUTE Records“, a odnedavno saraduje i s izdavačem „UNIVERSAL Records“. Među velikim brojem Balanescuovih zapaženih autorskih postignuća izdvaja se i muzika za italijanski ratni film *Partizan Džoni* (2000) i rumunski animirani film *Ostrvo* (u saradnji s Adom Milea) iz 2021, te kreativni i interpretativni umetnički doprinos albumima još mnogih muzičara najrazličitijih stilova i žanrova.

Aleksandar Balanescu je studirao na Džulijardu u Njujorku, a glavni profesori su mu bili Doli Korizer i Doroti Dilej, kod koje je učio i naš Stefan Milenković.

Kvartet „BALANESKU“, Velika Britanija

Aleksander Balanescu | Džejs Šenton | Helen Kaminga | Nikolas Holand
Vrlo brzo nakon osnivanja 1987. godine Kvartet „Balanescu“ je stekao reputaciju jednog od vodećih savremenih instrumentalnih sastava današnjice i to najviše zahvaljujući svom osnivaču. Aleksander Balanescu je od samih početaka vodio ansambl preko svih žanrovskih granica, zalazeći na potpuno nepoznate teritorije. Njegova vera u međusobnu komunikaciju i fluidnost između raznovrsnih muzičkih polja, pa samim tim i saradnje sa stilski sasvim različitim solistima i grupama stvorili su ansambl koji ima jedinstveni stil izvođenja i repertoara, što ga izdvaja od bilo kog drugog gudačkog kvarteta.

Kvartet „Balanescu“ je bliži bendu negu klasičnom gudačkom kvartetu, a njegovi nastupi su poznati po čistoj, prirodnoj, snažnoj energiji i dinamici. Nastupao je na sasvim različitim mestima – od njujorškog kluba „Knitting Factory“ ili londonskog „Roundhouse“, do Centra „Lincoln“ i Arene „Wembley“. Muzičari iz ovog kvarteta i dalje tragaju za drugačijim načinima da svoju muziku predstavljaju u novom kontekstu. Do sada je Kvartet ostvario niz inspirativnih albuma s originalnim ostvarenjima, među kojima su *Possessed*, *Luminizza* (inspirisan promenama u Istočnoj Evropi posle 1989), *Angels and Insects* (s muzikom za istoimeni film iz 1995), *Maria T* (omaž velikoj rumunskoj pevačici narodne muzike Mariji Tanase), *This is The Balanescu Quartet* („MUTE Records), *Eats meets East* („Conspio Records), *Il Partigiano Johnny* (muzika za istoimeni film u izdanju kuće „Virgin Exstra Labels“) *The Island* („Saphrane“) i, poslednji, pored još mnogih koprodukcija, *BalaEnescu*, nastao u čast velikog rumunskog kompozitora Đeorda Eneskua.

Philharmonic Orchestra, Prague Chamber Orchestra, Lithuanian Chamber Orchestra, 'Kremerata Baltica', Zagreb Soloists, and with conductors such as Valery Gergiev, Thomas Hengelbrock, Krzysztof Penderecki and many others. She gives numerous recitals and regularly performs at chamber music festivals all over the world, such as the International Cello Festival in Manchester, the Kronberg Academy Festival, the festivals 'Rostropovich' and 'Casals', the Dubrovnik Summer Festival, the Mozart Festival in Würzburg, the Music Festival in Schleswig-Holstein, to single out a few. She has achieved successful collaboration with numerous prominent musicians such as Giovanni Solima, Ivana Švarc Grenda, Boris Berezovski, Sofija Gubaidulina, Jurij Bašmet, Julijan Rahlin, Stefan Milenkovic, Miša Majski, Itamar Golan, Gidon Kremer, Mario Brunello, Patti Smith, Janine Jansen and others. In the 2010-11 season, she was the first cellist of the Munich Philharmonic Orchestra. Since 2012, she has been a Professor at the Conservatory of Italian Switzerland in Lugano, and since 2017, an Assistant Professor at the Academy of Music in Zagreb. She plays an instrument made by the Neapolitan master Vincenzo Postiglione from 1884, given to her for use by the city of Zagreb and the Zagreb Philharmonic Orchestra.

ALEXANDER BALANESCU, violin, Romania

‘[Good music]...has to be complex in the sense that it has to be rich in emotion. For me music is connected to movement, to rhythm, to dance.’ A. Balanescu

This great Romanian musician is one of the most exciting violinists of our time, as well as a renowned and prolific composer. In the world of art, he is considered to be a masterful improviser and a great visionary. As the leader of the Balanescu Quartet, which he established in 1987, he has been instrumental in transforming the classical string quartet. Changing its essence by ‘rejuvenating’ it with original creative ideas and expanding its repertoire by making it more genre-diverse, he has created works that are different, attractive and well-received by the contemporary listeners, thus establishing a particular relationship with the audience.

Balanescu has often drawn inspiration for his creations and performances from collaborations with artists from different spheres: in the world of dance (Pina Bausch and Virgilio Sieni, for example), in the theatre (actors from the Royal Shakespeare Company, The Globe Theatre) and film (he has twice been awarded the Gopo prize for best original soundtrack, and the International Festival of Audio-visual Programs - FIPA prize for the film *The Scandalous Lady W*), as well as from his Eastern European roots, bringing elements of Romanian and Hungarian folklore heritage into his compositions.

Refusing to acknowledge any categorisations, Alexander Balanescu collaborates with musicians who come from the most diverse milieus, ranging from classical to folklore, pop and electronic music, such as, among others: Michael Nyman, the ensemble 'Muzikas' and Márta Sebestyén, Marija Tanase, David Byrne, the bands 'Kraftwerk', 'Pet Shop Boys', 'Yellow Magic Orchestra', 'To Rococo Rot', 'Goldfrapp', 'Depeche Mode', and musicians Jack De Johnette, Ornette Coleman, Kate Bush and Grace Jones. His first opera *Treibgut/Flotsman*, a co-production between the International Festival 'Donau' and Theater Ulm, was premiered in July 2016. He entrusted the recording of several of his original works to MUTE Records, and, recently, he has started working with UNIVERSAL Records. Among Balanescu's large number of notable authorial achievements, the score for the Italian war film *Il Partigiano Johnny* (2000) and the 2021 Romanian animated film *The Island* (in collaboration with Ada Milea) stand out, as well as the creative and interpretive artistic contribution to the albums of many other musicians of various styles and genres.

FELIKS LAJKO, violina, Srbija/Mađarska

Rođen je u Bačkoj Topoli 17. decembra 1974, istog dana, ali nešto više od 200 godina kasnije, kada i Betoven. Uprkos tome što su očajnički zaljubljeni u muziku, članovi Feliksove porodice nisu izabrali da se profesionalno njome i bave. Počevši da svira citru, Feliks Lajko upisuje srednju muzičku školu u Subotici, koju napušta u drugom razredu te odlazi s pozajmljenom violinom u Budimpeštu i postaje član Kvarteta „Dresch“. Od tada pa do danas ovaj umetnik muzički povezuje Mađarsku i Vojvodinu. „Moja muzika se zasniva na bogatstvu zvuka mog instrumenta. Ja ne sviram takozvanu ‘new-style’ muziku. Ja samo imam svoj način na koji komponujem i impovizujem. Ne pravim razliku između muzičkih stilova i trendova. Sviram klasiku, etno, džez, rok i bluz i slične improvizovane melodije.“

Feliks Lajko je svirao s velikim brojem različitih muzičara i ansambala. Njegovo sviranje na violini je oduševljavalo (i još to čini) publiku u Tokiju, Berlinu, Bratislavi, Pragu, Budimpešti, Veneciji, Edinburgu, Londonu, Frankfurtu, Njujorku...

Često nazivan „đavoljim violinistom“ ili „Paganinijem iz Vojvodine“, kada izađe na scenu i zavriva, pa bilo da je reč o violini ili citri, Feliks je sposoban da učini nemoguće i da odvede publiku u svet koji mogu da otvore i ponude samo najveći talenti. Nema potrebe za definisanjem stila njegove muzike jer je njegova muzika upravo nešto suprotno: ona izmiče svakom kalupu i granici, prepuštajući se neobjašnjivom.

KSENIJA SIDOROVA, harmonika, Letonija

Ksenija Sidorova je počela da svira harmoniku sa šest godina, u klasi Marije Gasele, u svom rodnom gradu Rigi, uz veliku podršku svoje bake, koja ju je uvela u svet tradicionalnog sviranja ovog instrumenta.

Njena misija da uroni što više i u klasičan i savremeni repertoar dovela ju je u London, na Kraljevsku muzičku akademiju, gde je, tokom diplomatskih i postdiplomskih studija u klasi Ovena Mareja, osvojila brojne nagrade i priznanja. Hvaljena kao veliko otkriće (*The New York Times*), s virtuoznošću koja oduzima dah (*The Observer*), Ksenija Sidorova je ambasador klasične harmonike bez premca. Jedinostvena i harizmatična umetnica, Ksenija u svom strastvenom muziciranju dočarava sve mogućnosti svog instrumenta. Njen repertoar se proteže od Baha do Pjacoale, od Efrema Podgajca i Vaclava Trojana do Erkija Svena Tira i Žorža Bizea, a uključuje i nove, samo za nju komponovane, koncertantne kompozicije za harmoniku, kao i veliki broj kamernih projekata.

Ksenija je saradivala s mnogim vodećim orkestrima, uključujući Minhensku filharmoniju, ciriški Orkestar Tonhalea, Nemački kamerni orkestar iz Bremena, (pod dirigentskim vođstvom Paava Jarvija), Belgijski nacionalni orkestar (sa Azizom Šokakimovim), radijske orkestre iz Hamburga, Lajpciga i Tokija, Filharmonijski orkestar iz Luksemburga, simfonijske orkestre iz Atlante i Sinsinatija, Kamerni orkestar Bavorskog radija, Filharmonijski orkestar Hongkonga, Kraljevski orkestar Concertgebaua i Tirolski simfonijski orkestar iz Inzbruka. Sidorova nastavlja umetničku saradnju s Avijem Avitalom, Pjetrom Rofijem, a njeni kamerni partneri su: Nemanja Radulović, Andreas Otenzamer, Miloš Karadaglić, Kamij Toma, Kvartet „Goldmund“, Huan Dijego Florez, Nikola Benedeti. Često se pojavljuje na festivalima

Alexander Balanescu studied at Juilliard in New York, with Professors Dolly Korizer and Dorothy DeLay, with whom our Stefan Milenković studied as well.

THE BALANESCU QUARTET, Great Britany

Alexander Balanescu | James Shenton | Helen Kamminga | Nicholas Holland
Since its formation in 1987, the Balanescu Quartet has acquired a reputation as one of the leading contemporary music groups in the world today. Its guiding force has been the Romanian born violinist and composer Alexander Balanescu, who has led the quartet across musical frontiers into uncharted territory. This search to push the limits of the string quartet has revealed an ensemble with a sensibility nearer to a band rather than a classical group, and reflects Balanescu's passionate belief in the intercommunication and fluidity between different musical fields. Having collaborated with composers such as Michael Nyman and Gavin Bryars, *Lounge Lizard* John Lurie, Jack de Johnette, Ornette Coleman, David Byrne, the Pet Shop Boys, and developed projects inspired by Romanian traditional music as well as Kraftwerk, the Balanescu Quartet has fashioned a writing and performing style that sets them apart from any other string quartet.

Their live performances are notable for sheer energy and dynamism, and they have played in locations as wildly contrasting as New York's Knitting Factory and London's Roundhouse to The Lincoln Centre and Wembley Arena. They are constantly looking for ways in which to present their music in a new context.

The quartet's recordings of original music include the albums *Possessed*, *Luminitza* (inspired by the changes in Eastern Europe after 1989), *Angels and Insects* (soundtrack to the film), *Maria T* (homage to the great Romanian singer Maria Tanase) and *This is the Balanescu Quartet*, all on MUTE RECORDS; *East meets East* (Conspio), *Il Partigiano Johnny* (soundtrack to the film) (Virgin Extra Labels), *The Island*, a collaboration with Ada Milea (Saphrane) as well as many other collaborations. The Quartet is signed to UNIVERSAL RECORDS who rereleased *Possessed*, *Luminitza*, *Angels and Insects* and *Maria T* as well as releasing the album *balAEnescu*, an homage to the genius of the Romanian composer and violinist George Enescu.

LAJKO FELIX, violin, Serbia/Hungary

Born in Bačka Topola, in 1974, a multi-ethnic and multicultural town in Vojvodina, he began learning to play the cither in his childhood and later graduated from the *Secondary School of Music* in Subotica at the section for wind instruments. He went to Budapest with a borrowed violin and became a member of the *Dresch Quartet*. No one before him in the family, despite the affection and love for music, was involved in it professionally. Today, Lajko Felix lives between Budapest and Subotica, representing and connecting the culture of Hungary and his native Vojvodina soil.

“My music is fundamentally based, that is, relies on the sensibility and diversity of my instrument. I do not like the so-called new music style. I have and follow my path in improvisation and composing. I'm not making the difference between music styles and trends; I play folk, classical, rock, blues, jazz, along with and improvised melodies.”
In fact, Lajko makes music more impulsively, and therefore it is not necessary to define his style or musical genre, because it is created precisely from the opposites, that is, out of rarely mergeable.

Lajko Felix gladly and often cooperates with a large number of well-known groups and soloists. He has also had several concerts with Alexander Balanescu and a wind band of a famous trumpet player Boban Marković. His violin wins a musically sensitive audience around the world in Tokyo, Amsterdam, Berlin, Bratislava, Prague, Budapest, Brasov, Belgrade, Sarajevo, Ljubljana, Frankfurt, Lyon, Bordeaux, Venice,

u Raviniji, Čeltnamu, Šlezvig-Holštajnu, „Mainly Mozart“ u San Dijegu, „Menjuhin“ u Gštadu, u švajcarskom Verbijeju i „Rheingau Music“ u Nemačkoj. Godine 2021. objavila je novi album pod nazivom *Pjacoline slike* za izdavačku kuću „Alpha“.

GABRIJEL FELC, šef-dirigent, Nemačka

jedan je od najistaknutijih nemačkih dirigenata sa svestranom karijerom u operskom i simfonijskom repertoaru i veliki zagovornik muzike XIX i XX veka.

Felc je generalni muzički direktor Dortmundske opere i šef-dirigent Dortmundske filharmonije od 2013/14. Dortmundska opera je 2022. osvojila nagradu „Operska kuća godine“. On je, takođe, šef-dirigent Beogradske filharmonije od sezone 2017/18, a ugovori s obe kuće produženi su do 2024/25.

Među najvažnijim događajima u sezoni 2022/23. bila je premijera *Zigfrida* i početak novog ciklusa *Prstena* u Dortmundu (počevši od *Valkire*), u režiji Petera Konvičnija. Gabriel Felc se vratio u Operu u Kelnu u dve produkcije: *Mrtvi grad* Eriha Volkfanga Korngolda, u režiji Tatjane Girbace (u okviru proslave prvog izvođenja ove opere u Kelnu pre 100 godina), i novu produkciju opere Valtera Braunfelsa *Ptice*.

Poseban događaj obeležio je i „Betovenov maraton“ sa svih devet simfonija, koje su u jednom danu izvele Dortmundska i Beogradska filharmonija. Ovi „celodnevni“ koncerti održani su u junu 2022, u Dortmundu i Novom Sadu, koji je proglašen za Evropsku prestonicu kulture 2022. godine.

Karijera Gabriel Felca kao operskog dirigenta započela je veoma uspešnim debijem u Komičnoj operi u Berlinu s *Vojnicima* Bernda Alojza Cimermana, *Holandaninom litalicom* u Bavarskoj državnoj operi u Minhenu, *Arabelom* u Frankfurtskoj operi i novom produkcijom *Hamlet mašine* Volkfanga Rima u Cirihi. Felc diriguje i operskim predstavama u Cirihi (*Amerika Romana* Haubenštok-Ramatija), Ženevi (nova produkcija opere *Putovanje do nade* savremenog nemačkog kompozitora Kristijana Josta), Komičnoj operi u Berlinu (*Netolerancija* Luidija Nona) i Praškoj operi (*Kavaljer sružom*).

U sezoni 2023/24. Gabriel Felc dirigovao je simfonijskim koncertima svojih filharmonija iz Dortmunda i Beograda, ali se vratio i kao gost-dirigent Praške državne opere s obnovom *Mefista* Ariga Boita i novom produkcijom *Amerika Romana* Haubenštok-Ramatija u Cirihi.

Gabrijel Felc je dirigovao gotovo svim vodećim nemačkim orkestrima, kao i Danskim nacionalnim simfonijskim orkestrom, Simfonijskim orkestrom iz Bazela, Nacionalnim simfonijskim orkestrom Radio-televizije Španije, Nacionalnim orkestrom Tajvana, Simfonijskim orkestrom iz Osave i Nacionalnim simfonijskim orkestrom Kine.

Sklonost Gabriel Felca prema muzici poznog romantizma ogleda se u njegovoj opsežnoj diskografiji. U novembru 2021. godine produkcija „Dreyer-Gaido“ izdala je kompletne Malerove simfonije, koje je počeo da snima 2007. godine sa filharmonijskim orkestrima iz Štutgarta i Dortmunda. Gabriel Felc i Dortmundska filharmonija snimaju ciklus dela Rahmanjinova (2020. *Zvona* i *Pet etida-slika*). Snimio je i *Simfoniju br. 3* Rajnholda Glijera sa Beogradskom filharmonijom. Snimak kompozicije Luidija Nonoa *Netolerancija* u Bremenu dobio je nagradu „Diapason d'Or“. TV i DVD produkcija *Aide na Rajni* pod upravom Gabriel Felca imala je

Verona, Edinburgh, London, Tallinn, Vienna and New York. Often compared or called the “devil’s violinist”, “Paganini of Vojvodina” or earlier “a child prodigy”, when he is on the podium with the instrument, no matter if it were a violin or a cither, Lajko is capable and willing to do everything to impress the audience and introduce it to the world known and accessible only to those born with special talent.

KSENIJA SIDOROVA, accordion, Latvija

Encouraged to take up the instrument by her grandmother steeped in the folk tradition of accordion playing, Ksenija started to play the instrument aged six under the guidance of Marija Gasele in her hometown of Riga. Her quest for more exposure to both classical and contemporary repertoire took her to London where she became a prize-winning undergraduate and postgraduate at the Royal Academy of Music studying under Owen Murray.

Praised as “revelatory” (New York Times) with “breathtaking virtuosity” (The Observer), Ksenija Sidorova is the leading ambassador for the classical accordion. Both a unique and charismatic performer, Ksenija is passionate about showcasing the vast capabilities of her instrument. Her repertoire spans from Bach to Piazzolla, from Efrem Podgaitis and Václav Trojan, to Erkki-Sven Tüür and George Bizet, as well as new accordion concertos composed especially for her, plus a multitude of chamber projects.

Ksenija has worked with many leading orchestras including the Munich Philharmonic, Tonhalle Orchester-Zurich (residency in 2020/21), Deutsche Kammerphilharmonie Bremen (Paavo Järvi), National Orchestra of Belgium (Aziz Shokhakimov), NDR Elbphilharmonie Orchester, Orchestre Philharmonique du Luxembourg, MDR Sinfonieorchester, Atlanta Symphony, Cincinnati Symphony Orchestra, Kammerorchester des Bayerischen Rundfunks, NHK Symphony, Hong Kong Philharmonic, Camerata RCO and Tiroler Symphonieorchester Innsbruck.

She continues her artistic collaborations with Avi Avital, Pietro Roffi and her chamber music partners include Nemanja Radulovic, Andreas Ottensamer, Miloš Karadaglić, Camille Thomas, Goldmund Quartet, Juan Diego Flórez, Nicola Benedetti. Ksenija often appears at Ravinia, Cheltenham, Mostly Mozart, Schleswig-Holstein, Gstaad Menuhin, Verbier and Rheingau music festivals.

She has released a new album called Piazzolla Reflections under the Alpha label in 2021.

GABRIEL FELTZ, chief-conductor, Germany

one of the most outstanding German conductors with a versatile career in the opera and symphonic repertoire and a great advocate for the 19th and 20th century music. Gabriel Feltz has been the General Music Director of the Dortmund Opera and Chief Conductor of the Dortmund Philharmonic Orchestra since 2013/14, with a contract renewal through 2024/25. The Dortmund Opera was named *Opera House of the year 2022*. He is also Chief Conductor of the Belgrade Philharmonic Orchestra, a position he assumed in 2017/18, with contract renewal through 2024/25.

Highlights of the 2022/23 season is the premiere of *Siegfried* and continuation of a new Ring Cycle in Dortmund directed by Peter Konwitschny, a new production of *Voyage vers l'Espoir* by Christian Jost in Geneva and a new production (Andreas Homoki) of *Rosenkavalier* at the State Opera Prague.

Recent opera productions include returns to the Cologne Opera for two productions: Erich Wolfgang Korngold *Die tote Stadt* directed by Tatjana Gürbaca (in celebration of its first performance that took place in Cologne 100 years ago), a new production

izvanredan uspeh u celoj Evropi (uživo na televizijama SRF, 3SAT, RAI, ZDF).

Rođen u Berlinu 1971. godine, Gabriel Felc je studirao klavir i dirigovanje na muzičkoj akademiji „Hans Ajzler“ u Berlinu. Radio je kao asistent Gerda Albrehta u Hamburškoj državnoj operi i kapelmajstor u Libeku i Bremenu. U periodu 2001–2005. godine bio je generalni muzički direktor u Altenburg-Geri, a od 2004. do 2013. godine na istoj poziciji u Štutgartskoj filharmoniji. U tom periodu je postao dobitnik nagrade Fondacije „Sergej Rahmanjinov“, zahvaljujući opsežnom ciklusu koncerata ovog kompozitora. Takođe je bio glavni gostujući dirigent u Bazelskom pozorištu (2008–2013), koje je tokom njegovog mandata u dva navrata proglašeno dobitnikom nagrade „Operska kuća godine“.

BEOGRADSKA FILHARMONIJA

Obeležavajući 100 godina svog postojanja 2023. godine, Beogradska filharmonija je danas pozicionirana kao jedan od najboljih orkestara u regionu i ansambl koji predstavlja osveženje na međunarodnoj koncertnoj sceni. Prema navodima međunarodnih medija, Beogradska filharmonija je kulturni srpski orkestar (*Financial Times*), jedan od vodećih evropskih orkestara (*Independent*), orkestar koji gleda samo napred (*Washington Post*), i ansambl koji sa sobom nosi veliku dozu nasleđa i ponosa (*New York Times*).

Specifičan imidž, kao rezultat inventivnih umetničkih koncepata i kreativnog marketinga, uticao je na prepoznatljivost orkestra. Tako je Beogradska filharmonija ubrzo privukla mnoga poznata imena klasične muzike, koja su dala svoju podršku njenom daljem razvoju. Među njima se naročito izdvaja višedecenijsko prijateljstvo sa Zubinom Mehtom, koji redovno održava dobrotvorne koncerte s orkestrom.

Beogradska filharmonija pokreće, realizuje i podržava akcije od značaja za unapređenje društva, promociju tolerancije, regionalne i međunarodne saradnje. Originalni i jedinstveni koncept ciklusa novogodišnjih koncerata, koji kroz muziku promovise etničke i verske različitosti, privukao je veliku pažnju domaće i strane javnosti, a prepoznala ga je i podržala i Evropska unija. Predvođen Zubinom Mehtom, orkestar je 2011. godine ostvario prvo gostovanje u Hrvatskoj (Dubrovnik) nakon ratnih dešavanja na prostoru bivše Jugoslavije. Takođe, Beogradska filharmonija je inicirala i realizovala prvu regionalnu saradnju tri nacionalne filharmonije Srbije, Hrvatske i Slovenije u novijoj istoriji, u okviru projekta „Pika-točka-tačka“, koji podržava Stejt department. Jedan od najznačajnijih projekata u poslednjih nekoliko godina bio je *Betoven maraton*, koji je Beogradska filharmonija realizovala u koprodukciji sa Dortmundskom filharmonijom. U junu 2022. godine, prvo u Dortmundu, a potom i u Novom Sadu, Evropskoj prestonici kulture 2022, dva orkestra u jednom danu naizmenično su izvodila sve simfonije ovog kompozitora. Koncerte je predvodio Gabriel Felc, šef-dirigent oba orkestra.

Tokom protekle decenije, orkestar je imao zapažene međunarodne turneje i gostovanja u Italiji, Nemačkoj, Austriji, Švajcarskoj, Švedskoj, Francuskoj, Sloveniji, BiH, Hrvatskoj, Mađarskoj, Rusiji, Omanu itd. Najvažniji internacionalni angažman u novijoj istoriji bila je prva turneja po SAD-u u istoriji orkestra, koja je obuhvatala nastupe u glavnim koncertnim dvoranama Čikaga, Klivlenda, Vašingtona i Njujorka, u oktobru 2014. godine.

of Walter Braunfels *Die Vögel* and a new production of Luigi Nono's *Intolleranza* at Komische Oper Berlin.

A very special event marked the Beethoven-marathon, with all nine symphonies performed in a single day by the Dortmund and Belgrade Philharmonic Orchestras. This event took place at the Konzerthaus Dortmund in June 2022 and in the Serbian city of Novi Sad, designated as the European Capital of Culture in 2022.

In 2023/24 Gabriel Feltz will conduct his Dortmund and Belgrade orchestras in many symphonic concerts, but also guest conduct and return to the State Opera Prague with a revival of Arrigo Boito *Mefistofele* and a new production of *Amerika* by Roman Haubenstock-Ramati at the Zurich Opera.

The career of Gabriel Feltz as an opera conductor started with a highly successful debut at the Komische Oper Berlin with *Die Soldaten* by Bernd Alois Zimmermann, *The Flying Dutchman* at the Bavarian State Opera, *Arabella* at the Oper Frankfurt and a new production of Wolfgang Rihm's *Hamletmaschine* in Zurich.

Gabriel Feltz has conducted almost every leading orchestra in Germany and the Danish National Symphony, Sinfonieorchester Basel, RTE National Symphony, the National Orchestra of Taiwan, the Osaka Symphony and the China National Symphony.

Gabriel Feltz's fondness for late Romantic music is well represented in his extensive discography. In November of 2021 Dreyer-Gaido released the Complete Mahler Symphonies, which they started recording in 2007 with the Philharmonic Orchestras from Stuttgart and Dortmund. Currently, Gabriel Feltz and his Dortmund Philharmonic Orchestra are recording a Rachmaninov-cycle (in 2020 *The Bells* and *Cinq Etudes-Tableaux*). He also recorded Reinhold Gliere's Symphony No. 3 with the Belgrade Philharmonic Orchestra. The recording of Luigi Nono's *Intolleranza* in Bremen has been awarded the Diapason d'Or. The TV and DVD production of *Aida am Rhein* under Gabriel Feltz has had outstanding success all over Europe (live on SRF, 3Sat, RAI, ZDF).

Born in Berlin in 1971, Gabriel Feltz studied piano and conducting at the *Hans Eisler* Academy of Music in Berlin. He became Gerd Albrecht's assistant at the Hamburg State Opera and Kapellmeister in Lübeck and Bremen. In 2001-05 he was GMD in Altenburg-Gera and from 2004-13 GMD of the Stuttgart Philharmonic Orchestra, where he was awarded the *Prix Rachmaninoff* from the *Serge Rachmaninoff Foundation* thanks to his extensive Rachmaninov concert cycle. In addition, Gabriel Feltz was principal guest conductor at the Theater Basel (2008- 2013), which was named *Opera House of the Year* twice during his tenure.

BELGRADE PHILHARMONIC ORCHESTRA

Marking its centennial in 2023, the **Belgrade Philharmonic Orchestra** is nowadays the leading orchestra in the region and a gust of fresh air on the international concert scene. According to the international media, the Belgrade Philharmonic Orchestra is *Serbia's cult orchestra* (*The Financial Times*), *one of the leading European orchestras* (*The Independent*), *an orchestra for which there's no looking back* (*The Washington Post*), and *an ensemble which shows grand dose of heritage and pride* (*The New York Times*).

The orchestra's distinctive image, as well as its creative and often provocative marketing, have influenced the recognition of the orchestra as an exponent of social changes. Thus, the BPO quickly attracted many classical music authorities, who supported its further development. Most notably, it has fostered a long-lasting friendship with Zubin Mehta, who first encountered the Belgrade Philharmonic Orchestra through a concert held in 1958. Following the political changes in

Beogradska filharmonija je 2017. godine započela tradiciju koncerata na otvorenom koji beleže istorijski uspeh i predstavljaju najveće koncerte klasične muzike na otvorenom na Balkanu. Više od 30 000 ljudi prisustvovalo je prvom koncertu koji je predvodio šef-dirigent Gabrijel Felc, a kao specijalni gost nastupio je Zubin Mehta. Naredne godine, Beogradska filharmonija je nadmašila prethodni uspeh, okupivši na koncertu više od 40 000 ljudi.

Tokom koncertne sezone 2023-24, Beogradska filharmonija je proslavila vek svog postojanja sa nekoliko velikih projekata, čime je ispisala prve stranice u novom poglavlju svoje istorije.

VLADIMIR GORBIK, dirigent, Rusija

O jednom od najuglednijih ruskih dirigenata srednje generacije, veoma aktivnom i kao kompozitoru i predavaču na pedagoško i interpretativno vrlo zahtevnim majstorskim radionicama i seminarima za orkestarske muzičare i dirigente, i naročito horovođe i pevače, podjednako traženom u Ruskoj Federaciji, SAD-u, Australiji i Uzbekistanu, snimljeno je pet profesionano urađenih dokumentarnih filmova. Realizovani od 2000. do 2023. godine, u produkciji Ruske televizije i različitim privatnim ruskim, američkim i uzbekistanskim kompanijama, oni odlično prikazuju maestraova različita područja delovanja. Jedno je i stvaranje bogate diskografije, koja broji dvadeset kompakt-diskova snimljenih s vodećim, upravo kapitalnim simfonijskim orkestrima, muškim i mešovitim horovima Ruske Federacije, SAD-a i drugim međunarodnim horskim i instrumentalnim ansablama, koje je Vladimir Gorbik realizovao u Moskvi i Njujorku od 1999. do 2020. godine. Među renomiranim izdavačkim kućama s kojima je saradivao jesu i „Reference Recordinga“ i „Chandos“. Rođen u Moskvi, školovanje je započeo u Jekaterinburgu, da bi diplomirao i postao magistar umetnosti, uz specijalizaciju iz horskog i orkestarskog dirigovanja na Državnom konzervatorijumu „Čajkovski“ u Moskvi, gde je potom delovao i kao muzički direktor i dirigent akademskog Simfonijskog orkestra. Godine 1995. pridružio se profesionalnom muškom horu moskovskog podvorja Trojstvene lavre Sv. Sergija; godinu dana kasnije postaje dirigent ovog reprezentativnog manastirskog hora, a 1998. i njegov umetnički direktor i stalni rukovodilac. S ovim ansablom snimio je preko deset izvanrednih nosača zvuka, podjednako s liturgijskom muzikom i koncertnim programima, imajući s njim posebnu ulogu i u bogoslužjenjima u Uspenskoj sabornoj crkvi u moskovskom Kremlju, pa i na inauguracijama dvojice ruskih predsednika.

Ovaj hor neguje najsuptilniji repertoar i interpretativnu tradiciju Moskovske škole i muzičko nasleđe Lavre Svetog Sergija, održavajući koncerte duhovne i svetovne muzike u svim značajnijim salama Moskve. Takođe, nastupa i širom Rusije, u Nemačkoj, Izraelu i Poljskoj. Za svoja izvanredna postignuća i predani rad na promociji ruske pravoslavne duhovne muzike Vladimir Gorbik je dobio nekoliko izuzetnih priznanja, od kojih se izdvajaju Patrijarhova nagrada (gramota) i Odlikovanje Svetog Sergija Radonješkog, drugog stepena. Septembra 2012. izabran je za profesora dirigovanja Moskovskog državnog konzervatorijuma i na tom području je takođe zaslužio niz najviših odličja koja ujedinjuju pohvale za visoke rezultate u pedagoškom, umetničkom, patriotskom i duhovnom radu. Ostale profesionalne aktivnosti Vladimira Gorbika kao dirigenta i pedagoga velikog

October 2000, Mehta became a regular guest and a great friend and supporter of the Belgrade Philharmonic Orchestra, helping the institution to raise awareness about the necessity of improving working conditions for the best ensemble in the region (i.e., acquiring new instruments, and building the long-awaited new hall of the Orchestra). He has held gala concerts more than ten times in the past decade, for the benefit of the Belgrade Philharmonic Foundation for which he holds an honorary presidency.

The Belgrade Philharmonic Orchestra initiates, realizes and supports actions contributing to social progress, promotion of tolerance, and the regional and international cooperation. The original and unique concept of the New Year's concert series, promoting ethnic and religious diversity through music, has raised significant attention of the domestic and international public, and it has also been acknowledged and supported by the European Union. Lead by Zubin Mehta, the Orchestra has held its first concert performance in Croatia (Dubrovnik), after the Yugoslav wars. Also, the Belgrade Philharmonic Orchestra initiated and realized a regional cooperation of the three national philharmonic orchestras from Serbia, Croatia and Slovenia, in recent history, under the *Pika-točka-tačka (Dot-Dot-Dot)* project. This project was supported by The State Department. One of the most important projects in the recent past was the *Beethoven Marathon*, organized through the coproduction between the Belgrade and Dortmund Philharmonic Orchestras. In June 2022, in Dortmund and then in Novi Sad, the European Capital of Culture 2022, the two orchestras took turns in performing all symphonies by the composer. All concerts were conducted by Gabriel Feltz, Chief Conductor of both orchestras.

In the past decade, the Orchestra has had successful international tours and guest performances in Italy, Germany, Austria, Switzerland, Sweden, France, Slovenia, Bosnia and Herzegovina, Croatia, Hungary, Russia, Oman, etc. The most significant international engagement in the Orchestra's recent history was the first ever U.S. tour, which included concerts in the main halls of Chicago, Cleveland, Washington D.C., and New York, in October 2014.

One of the recent achievements of the Belgrade Philharmonic Orchestra is also the greatest ever open-air classical music concert in the Balkans, held in June 2017 in Belgrade, which was attended by more than 30,000 people. The concert was led by Chief Conductor Gabriel Feltz, while Zubin Mehta featured as the special guest. In the following year, the Belgrade Philharmonic Orchestra has surpassed this success by gathering more than 40,000 people at one concert.

During the concert season 2023-24, the Belgrade Philharmonic Orchestra is celebrating its centenary with several large-scale projects, making its way to a new chapter in its history.

VLADIMIR GORBIK, conductor, Russian Federation

There are five professionally made documentary films about one of the most renowned Russian conductors of the middle generation, very active as a composer and lecturer at pedagogically and interpretatively demanding master classes and seminars for orchestral musicians and conductors, and especially choirmasters and singers, equally sought after in the Russian Federation, the USA, Australia and Uzbekistan. Produced in the period from 2000 to 2023 by Russian Television and various private Russian, US and Uzbek companies, they perfectly illustrate the maestro's versatility. One of the fields he is active in is the creation of a rich discography, which includes twenty CDs recorded in Moscow and New York from 1999 to 2020 with the leading symphony orchestras, male and mixed choirs of the Russian Federation, the USA and other international choral and instrumental

međunarodnog ugleda i angažovanja prostiru se širom sveta, od Moskve, Smolenska (gde je od 2001. gostujući dirigent Kamernog orkestra Smolenske filharmonija) i Uzbekistana, do Kanzasa, Pitsburga i Njujorka. Tako je krajem 2003. pokrenuo i obrazovni program za proučavanje i izvođenje crkvene muzike za osobe koje nisu imale prethodno muzičko iskustvo, što mu je deset godina kasnije poslužilo za osnivanje Rusko-američkog muzičkog instituta „Pa TRAM“ u SAD-u, pa 2013. postaje i njegov rektor. Među brojnim odličijima i nominacijama za diskografska ostvarenja izdvaja se američka nagrada za ploču godine (2018) upravo za horski album duhovne muzike *Teach Me Thy Statutes* Pavela Česnokova u izvođenju Muškog hora patrijarha Tihona Rusko-američkog Instituta, po izboru jednog od najprestižnijih muzičkih magazina *Music Web International*.

HOR RADIO-TELEVIZIJE SRBIJE

Hor Radio-televizije Srbije je osnovan 1939. godine u okviru Radio Beograda. Prvi šef-dirigent Milan Bajšanski usmerio je programsku strategiju u pravcu afirmisanja domaće muzičke baštine, kao i značajnih ostvarenja svetske horske literature i vokalno-instrumentalnih dela. Ona je zadržana sve do današnjih dana, definišući umetničku biografiju ovog ansambla dugu osam decenija. Rad hora posebno su obeležili šefovi-dirigenti Borivoje Simić, Mladen Jagušt, Vladimir Kranjčević i Bojan Sudić.

Kroz istoriju hor je nastupao sa mnogim istaknutim dirigentima i solistima. Učestvovao je na svim značajnim muzičkim festivalima u Jugoslaviji i Srbiji, a ostvario je i uspešne turneje po Poljskoj, Čehoslovačkoj, Mađarskoj, Rumuniji, Bugarskoj, Turskoj, Engleskoj, Francuskoj, Nemačkoj, Austriji, Švajcarskoj, Španiji, Italiji, Grčkoj i Rusiji. Hor kontinuirano deluje i u domenu arhiviranja trajnih zvučnih zapisa, koji se čuvaju u Zvučnom arhivu Radio Beograda. Među njima se posebno izdvaja muzika domaćih stvaralaca, čime ovaj ansambl aktivno deluje u pravcu očuvanja i afirmacije nacionalne kulturne baštine.

Hor RTS-a je dobitnik mnogih priznanja, među kojima su Oktobarska nagrada grada Beograda (1982), Zlatni beočug (1989) za unapređenje kulture i umetnosti grada Beograda, Zlatni beočug (2007) za trajni doprinos kulturi glavnog grada, nagrada časopisa *Muzika klasika* za koncert godine (2014) i Sretenjski orden trećeg stepena za postignute rezultate u kulturnim delatnostima u 80 godina rada (2019).

To je jedini profesionalni ansambl ovakvog tipa u Srbiji. Njegov repertoar danas obuhvata najznačajnija dela horske literature, kompleksne partiture vokalno-instrumentalne i operске muzike, a neguje i muziku popularnih žanrova. Ovaj ansambl aktivno izvodi i dela savremenih inostranih i domaćih autora, najčešće ih premijerno interpretirajući, a mnoga od njih su mu upravo i posvećena. Repertoar se i dalje proširuje u vidu saradnje s drugim ansamblima Muzičke produkcije RTS-a, obogaćujući već bogatu zbirku Zvučnog arhiva novim, interpretativno osavremenjenim, snimcima. Široki dijapazon umetničkih stremljenja pozicionirao je Hor RTS-a kao renomirani horski ansambl, prepoznatljivog zvuka i izvođačkog ugleda, koji je aktivno prisutan u srpskom muzičkom životu.

The renowned record labels he has cooperated with include "Reference Recordings" and "Chandos". Born in Moscow, Vladimir Gorbik began his musical studies in Yekaterinburg, going on to earn his master's degree in art and completing a specialization in choral and orchestral conducting at the "Tchaikovsky" Moscow State Conservatory, where he took the position of the music director and conductor of the academic symphony orchestra. In 1995, he joined the professional male choir of the Moscow Representation Church (Metochion) of the Holy Trinity-St. Sergius Monastery, becoming the choir director a year later, and its artistic director and standing manager from 1998. With this Choir he has made more than a dozen outstanding recordings of both liturgical services and concert programs. The Choir has sung on numerous occasions at Patriarchal services in the Dormition Cathedral in the Kremlin, even at inaugurations of two Russian presidents. This Choir nurtures the finest repertoire and interpretive traditions of the Moscow School and the Holy Trinity-St. Sergius Lavra's musical heritage, giving concerts of spiritual and secular music in all major halls of Moscow. The Choir also performs all around Russia, in Germany, Israel and Poland. For his outstanding achievements and commitment to the promotion of the Russian Orthodox spiritual music, Vladimir Gorbik has received several outstanding recognitions, such as the Patriarch's Award (gramota) and the Medal of the Order of St. Sergius of Radonezh, of the 2nd Class. In September 2012, he was appointed to the conducting faculty of the Moscow State Conservatory, earning a number of major recognitions for the high achievements in the pedagogical, artistic, patriotic and spiritual work. Vladimir Gorbik's other professional activities as a conductor and pedagogue of great international reputation and commitment span the world, from Moscow, Smolensk (where he has been the guest conductor of the Chamber Orchestra of the Smolensk Philharmonic Orchestra since 2001) and Uzbekistan, to Kansas, Pittsburgh and New York. So, at the end of 2003, he started an educational program for the study and performance of church music for people without previous musical experience, which helped him establish the Russian-American Music Institute "Pa TRAM" in the USA ten years later, becoming its rector in 2013. Among the many awards and nominations for achievements in discography most notable are the American award for record of the year (2018) for the choral album of spiritual music "Teach Me Thy Statutes" of Pavel Chsenokov performed by the Male Choir of Patriarch Tikhon of the Russian-American Institute, named by one of the most prestigious music magazines – Music Web International.

THE RADIO TELEVISION OF SERBIA CHOIR

The Radio Television of Serbia Choir was founded in 1939 as part of Radio Belgrade. The first principal conductor Milan Bajšanski directed the programming strategy towards the affirmation of the domestic musical heritage, as well as the major works of international choral literature and vocal-instrumental works. It has been retained up to this day, defining the eight-decade-long artistic biography of this ensemble. The work of the Choir was especially marked by the principal conductors Borivoje Simić, Mladen Jagušt, Vladimir Kranjčević and Bojan Sudić.

Throughout its history, the Choir has performed with many distinguished conductors and soloists, participating in all the major music festivals in Yugoslavia and Serbia, and touring successfully in Poland, Czechoslovakia, Hungary, Romania, Bulgaria, Turkey, England, France, Germany, Austria, Switzerland, Spain, Italy, Greece and Russia. The Choir is continuously active in making permanent sound recordings, which are kept in the Sound Archive of Radio Belgrade. Among them, particularly notable is the music of domestic artists, which means that the Choir actively works towards preserving and affirming the national cultural heritage.

SERGEJ SMBATJAN, dirigent, Jermenija

Umetnički direktor i glavni dirigent Državnog simfonijskog orkestra Jermenije i glavni dirigent Filharmonije Malte, maestro brojnih međunarodnih angažmana i raznovrsnih projekata, posvećen i agilan popularizator klasične muzike, posebno je aktivan kada je u pitanju približavanje savremenog umetničkog stvaralaštva široj publici i njegovoj globalnoj promociji. Rođen u muzičkoj porodici, prve časove je dobio od svoje bake Tatjane Hajrapetjan, ugledne profesorke violine, a onda je usledilo školovanje na Državnom jerevanskom konzervatorijumu „Komitas“ i moskovskom Konzervatorijumu „Čajkovski“. Dalji put akademskog obrazovanja vodi ga 2012. na Kraljevsku muzičku akademiju u Londonu kod ser Kolina Dejvisa, da bi potom na njegovo napredovanje i sigurnost u dirigentkom umeću važan uticaj imao i rad pod mentorstvom Rikarda Mutija i Valerija Gergijeva. Smbatjanova karijera sjajno je započela debijem s Londonskim simfonijskim orkestrom u kraljevskom Vindzoru, pod pokroviteljstvom princa Čarlsa, a impresivan uspeh ovog koncerta doveo je i do brzog poziva za nastup s Orkestrom „Philharmonia“ u Bakingemskoj palati. Njegovo potonje intenzivno međunarodno angažovanje kao dirigenta, naročito cenjeno kao interpretatora moderne muzike, donelo mu je i saradnje sa svetski poznatim kompozitorima poput Kšištofa Pendereckog, Tigrana Mansurijana, Arva Perta, Gije Kančelija i mnogih drugih autora. Među Smbatjanovim posebnim i neobičnim poduhvatima izdvaja se i široka skala projekata s Džonom Malkovičem u mnogim zemljama Latinske Amerike i Azije. Tako su slavni holivudski glumac i mladi jermenski dirigent s Državnim simfonijskim orkestrom Jermenije osmislili jedinstven muzički performans u Jerevanu, izvedeći odlomke iz *Knjige lamentacija* (*The Book of Lamentations*) srednjovekovnog jermenskog pesnika Grigora Narekatsija. Između ostalih razgranatih aktivnosti, Sergej Smbatjan deluje i kao umetnički direktor brojnih muzičkih festivala, takođe i Međunarodnog takmičenja „Hačaturjan“, na kojem je, njemu zahvaljujući, uvedeno i dirigentsko nadmetanje. Među festivalima koje je osnovao jeste i manifestacija istog imena, svojevrsni legat Hačaturjanovog stvaralaštva i drugih čuvenih jermenskih kompozitora, zatim Međunarodni muzički festival „Armenia“ koji okuplja velikane svetske koncertne scene, Festival savremene muzike „Penderecki“ s delima legendarnog autora i njegovih značajnih savremenika. Posebno je vredna fondacija „Muzilka budućnosti“ (M4FF), koju je pokrenuo s ciljem otkrivanja i razvoja mladih talenata i negovanja njihovih karijera. Boreći se za inovativne pristupe i razvoja mladih talenata i negovanja njihovih karijera. Boreći se za inovativne pristupe i razvoja mladih talenata i negovanja njihovih karijera. Urednička grupa: Muzički svet, 2024. godine. Sve slike: Muzički svet, 2024. godine. Sve slike: Muzički svet, 2024. godine.

The RTS Choir has won numerous awards, including the October Award of the City of Belgrade (1982), the “Zlatni beočug” award (1989) for the promotion of the culture and art of the city of Belgrade, the “Zlatni beočug” award (2007) for a permanent contribution to the culture of the capital, the award of the magazine “Muzika klasika” for best concert of the year (2014) and the “Sretenje Order of the Third Class” for the results achieved in culture in the past 80 years of work (2019).

It is the only professional ensemble of this type in Serbia. Its repertoire today includes the major choral pieces, complex vocal-instrumental and opera pieces, and it also nurtures music of popular genres. This ensemble actively performs the works of contemporary foreign and domestic composers, usually premiering them, while many of the pieces are dedicated to the Choir. The repertoire continues to expand through collaborations with other RTS Music Production ensembles, expanding the already rich collection of the Sound Archive with new, interpretatively modernised recordings. The wide range of artistic aspirations has positioned the RTS Choir as a renowned choral ensemble, with a recognisable sound and performing reputation, actively present in Serbian musical life.

SERGEY SMBATYAN, conductor, Armenia

Sergey Smbatyan is the Artistic Director and Principal Conductor of the Armenian State Symphony Orchestra, the Principal Conductor of the Malta Philharmonic Orchestra, a maestro with an extensive international engagement, an avid and agile popularizer of classical music, and is particularly committed to rejuvenating the classical music audiences and the promotion of contemporary classical music globally. Born into a family of musicians, Sergey Smbatyan took his first steps in the world of classical music under the guidance of his grandmother Tatyana Hayrapetyan, a distinguished violin teacher, followed by his education at the Komitas State Conservatory of Yerevan and Moscow State Conservatory “Tchaikovsky”. In 2012, he pursued his academic path at the Royal Academy of Music, studying under Sir Colin Davis. His studies under the guidance of Riccardo Muti and Valery Gergiev significantly influenced and enhanced his proficiency in conducting. Sergey Smbatyan’s conducting career was highlighted by his debut performance with the London Symphony Orchestra at Windsor Castle, under the auspices of Prince Charles. The impressive success of this concert led to a subsequent invitation, where he conducted the Philharmonia Orchestra at Buckingham Palace. Sergey Smbatyan’s extensive international involvement as a conductor and his distinctive appreciation for contemporary classical music has led to a wide array of collaborations with globally acclaimed composers, such as Krzysztof Penderecki, Tigran Mansuryan, Arvo Pärt, Gia Kancheli, and many others. Among such notable endeavors were the large-scale projects conducted with John Malkovich in several countries of Latin America and Asia. Led by Sergey Smbatyan and accompanied by the Armenian State Symphony Orchestra, the iconic Hollywood artist delivered a unique musical performance in Yerevan, presenting a reading of excerpts from “The Book of Lamentations” by the medieval Armenian poet Grigor Narekatsi. Among his diverse activities, Sergey Smbatyan serves as the artistic director of a number of annual music festivals, as well as the Khachaturian International Competition, to which the category of conducting was introduced through his initiative. Among the festivals founded by Sergey Smbatyan are the Khachaturian International Festival, which aims to uphold the legacy of Aram Khachaturian and other famous Armenian composers; the “Armenia” International Music Festival, which hosts world-renowned virtuoso musicians to perform in Armenia; the Penderecki Contemporary Music Festival, which showcases the works of contemporary legendary composers, and

orkestar na dve opsežne turneje: prvu po Velikoj Britaniji u čast 120. rođendana Arama Hačaturjana, a drugu na njegovom debitantskom predstavljanju u SAD-u, s koncertima u Bostonu, Njujorku i Losanđelesu. Nisu manje značajni bili ni umetničkovi nastupi s Berlinskom i Sofijskom filharmonijom (kao i operna dirigovanja u Dubaiju i Muskatu) u istoj sezoni, da bi tekuću 2024/25. Sergej Smbatjan započeo kao glavni gost-dirigent Berlinskih simfoničara. Izvanredni umetnik je 2023. imenovan za nacionalnog ambasadora Unicefa, a od visokih priznanja krasi ga i zvanje počasnog umetnika Republike Jermenije i titula Viteza umetnosti i književnosti Francuske.

EVA GEVORGJAN, klavir, Jermenija

Kritičari hvale koliko njenu „emocionalnu izražajnost i uverljivost, toliko i nepogrešivu izvođačku tehniku, ujedinjenu sa svim karakteristikama zrelog umetnika“. Tek 20-godišnja rusko-jermenska pijanistkinja (rođena aprila 2004) brzo se pozicionirala kao jedan od posebno obećavajućih talenata na svetskoj koncertnoj sceni. Već od početka zaista veoma rano započete karijere svirala je sa simfonijskim orkestrima Dalasa, Lucerna, Kantona, Lihtenštajna, Lajpciga, Palermo, Meksika, Sankt Peterburga, Tatarstana, Uzbekistana, s Orkestrom Jermenske nacionalne filharmonije, orkestrima filharmonija Štutgarta, Megdeburga, Hamburga, Varšave, Irkutsk, Nižnjeg Novgoroda, Maroka, Moskovskim državnim simfonijskom orkestrom i Orkestrom Marijinskog teatra. Među neverovatno brojnim (za njene godine) simfonijskim i kamernim ansamblima međunarodnog ugleda s kojima je saradivala jesu i oni iz Praga, Ontarija, Meksika, Malte, Astane, Uljanovska, Tule, Rostova, Čeljabinska, Galicije. Već je nastupala u velikim dvoranama poput Rojal Albert hola u Londonu, sale „Cortot“ u Parizu, koncertne dvorane Marijinskog teatra, amsterdamskog Gavandhausa, Palate lepih umetnosti u Maksiku. Višestruko potvrđena u međunarodnim relacijama, Eva Gevorgjan je učestvovala na mnogim festivalima, kao što su oni čuveni u Verbijeju i La Rok d'Anteronu, zatim „ArtDialog“ (Švajcarska), Međunarodno pijanističko takmičenje „Marijinski“, „Zvezde na Bajkalu“ i „Zvezde belih noći“ (Rusija), Klavirski festival u Ruru (Nemačka), zatim Bahov festival u Montrealu (Kanada), kao i slične manifestacije u Italiji, beogradski Bemus, te mnogi drugi muzički događaji u Francuskoj, Austriji, Nemačkoj, SAD-u, Kini, Poljskoj, Nemačkoj, Jermeniji („Nova imena“), Hrvatskoj (Osorske muzičke večeri), Velikoj Britaniji. U impresivnom nizu od sedamdesetak renomiranih dirigata s kojima je muzicirala nalaze se upravo oni najveći kao što su Gergijev, Petrenko, Topčjan, Spivakov, Sladkovski, Librajh, Foster, Parizoto, Marioti, Cimerman, Mastrandelo, Tigran Haknazarjan, Dmitrij Jurosvki. Među dosadašnjim nagradama (pored toga što je pamte kao najmlađu finalistkinju XIII Šopenovog konkursa u Varšavi), koje se učestalo redaju od 2019 („Otkriće godine“ ICMA), dobitnica je i Gran-prija na Ruskom nacionalnom takmičenju orkestara 2021, kao i nagrade „Prix du Piano“ na Takmičenju u Bernu 2023. Ukupno, Eva je osvojila nagrade na preko 50 međunarodnih nadmetanja za klavir i kompoziciju u SAD-u, Nemačkoj, Italiji, Španiji, Poljskoj i Rusiji, ubrajajući i prvu nagradu na Međunarodnom pijanističkom takmičenju za mlade umetnike u Klivlendu (uz dve specijalne za interpretaciju Baha i nagrade simfonijskog orkestra „Canton“), prve nagrade u Diseldorfu (Šumanovo takmičenje) i Bernu. Iznad svega je i zvanje laureata i osvajanje pet specijalnih nagrada na Velikom međunarodnom pijanističkom konkursu u Moskvi i još jedno slično,

others. Sergey Smbatyan is the founder of the Music for Future Foundation (M4FF), which is committed to discovering young talented musicians and fostering their career advancement. Striving to champion innovative approaches in the classical music industry, Smbatyan consistently deepens and seeks creative ideas and solutions in implementing various projects, including releases with the Armenian State Symphony Orchestra on their own “ArmSymphony Records” label, and his active involvement in recording contemporary classical music with the London Symphony Orchestra and other ensembles. His recent engagements include the album of spiritual music “Ave Maria” recorded with the Malta Philharmonic Orchestra and the world-renowned tenor Joseph Calleja, released under the “DECCA Records” label, and an album in commemoration of French-Armenian singer and composer Charles Aznavour marking the 100th anniversary of his birth. In recent concert seasons, Sergey Smbatyan has served as a guest conductor with leading orchestras, including the Warsaw Dresden, Slovak and Israel Philharmonic Orchestras, the Prague Radio Symphony Orchestra, the Mariinsky Theater Symphony Orchestra, and many others. Last year he took his great national orchestra on two extensive tours: one in the UK, dedicated to Aram Khachaturian's 120th anniversary of birth, and the other in the USA, for a debut presentation with concerts in Boston, New York and Los Angeles. The artist's performances with the Berlin and Sofia Philharmonic Orchestras (as well as opera conducting in Dubai and Muscat) in the same season were no less significant. The current season 2024/25, Sergey Smbatyan will start as the Principal Guest Conductor of the Berlin Symphony Orchestra. This outstanding musician was appointed as a UNICEF National Ambassador in 2023. Sergey Smbatyan also holds the title of Honored Artist of the Republic of Armenia and the title of Chevalier of the “Order of Arts and Letters” of France.

EVA GEVORGJAN, piano, Armenija

Yamaha Young Artist, Eva Gevorgyan, is a laureate in more than forty piano competitions, including top prizes at the 2018 Cleveland International Piano Competition for Young Artists and the 2019 Van Cliburn Young Artist Competition. More recently she has won the Prix du Bern in Switzerland in 2023, Discovery Award at the 2019 International Classical Music Awards, the Great Prize at the Russia National Orchestra Competition in 2021, in addition to being finalist and winner of the Special Prize at the Chopin International Piano Competition in Warsaw, Poland. She has performed as soloist with the Dallas Symphony, Lucerne Symphony, Warsaw Philharmonic, Mariinsky Orchestra, Russia National Philharmonic, Russian National Orchestra, Evgeny Svetlanov Academic State Symphony, Magdeburg Philharmonic Orchestra, Neue Philharmonie Hamburg Orchestra, Leipzig Symphony Orchestra, Liechtenstein Philharmonic, Armenia National Philharmonic Orchestra, Malta Philharmonic Orchestra and the Tatarstan Symphony Orchestra. She has also appeared in recital in such Festivals as Verbier, White Nights Festival, and in 2023 debuted at La Roque d'Antheron, obtaining rave reviews.

In 23/24 Eva will open the season with a Japan tour, playing in Nagoya, Tokyo, Shizuoka, Mishima, and Urasayu. Highlights include the performance of all the Piano Concertos by Rachmaninoff at the Great Hall of Moscow Conservatory with the Tchaikovsky Symphony Orchestra and Rachmaninoff Piano Concertos No. 2 & 4 at the Festival Internacional Cervantino.

Orchestra debuts include appearances with the Prague Symphony Orchestra, Orchestra Filarmonica de Bologna, Stuttgart Philharmonic, Brandenburgisches Orchestra, Ontario Philharmonic, Academy of Russian Music Orchestra, Ural Philharmonic, and the return to Leipzig Gewandhaus and Laeiszhalle.

vrlo značajno priznanje s najnovijom laureatskom titulom na Internacionalnom takmičenju za pijaniste, kompozitore i dirigente „Rahmanjinov“ u Moskvi 2022. Pored toga što je korisnica stipendije Muzičke akademije u Lihtenštajnu, učestvujući u svim umetničkim aktivnostima ove institucije, ona je postala i jedan od mladih umetnika-izvođača koje podržava kompanija „Yamaha“ i dobitnica još nekoliko stipendija uglednih fondacija, ali i ponosna vlasnica kompakt-diska s delima Šopena i Skrjabina, snimljenog za kuću „Melodiya“. U svojoj biografiji ističe vrednost studija s profesorom Stanislavom Judeničem na Muzičkoj školi „Kraljica Sofija“ u Madridu, ali i rad u majstorskim radionicama Pavela Giljilova, Grigorija Gruzmana, Pjotra Palečnjija, Andree Bonate i Klause Helviga.

In recital she will appear in Bern, Biel, Potsdam, Brescia, Minsk, Irkutsk, Moscow, Voronezh, as well as at the Palermo Festival, Chopin Festival (São Paulo) and Bach Montreal Festival.

Eva pursues studies at the Tchaikovsky Conservatory's Central School of Music in Moscow with Natalia Trull and at the Escuela Superior de Música Reina Sofía in Madrid, under the guidance of Stanislav Ioudenitch. She has also been granted the prestigious scholarship at the 2020 Klavier-Festival Ruhr by Evgeny Kissin.

Her first CD under the Melodiya, featuring works by Chopin and Scriabin was released in 2022, receiving great acclaim.

Promotivni sadržaji festivala NOMUS 2024:

Ponedjeljak, 14. oktobar, Galerija Matice srpske, 19:00

Projekcija dokumentarnog filma:

Anton Bruckner

THE MAKING OF A GIANT

Reditelj: **Reiner Moritz**

Producent: **Torsten Bönnhoff**

Menadžer produkcije: **Ina Bönnhoff**

Kamere: **Danny Zober, Ludwig Hart,**

Christoph Ainedter, Dominique Crespel

Ton: **Carsten Hundt**

Urednik: **Dirk Seliger**

Moderator programa:

Ivana Nožica,

muzikolog, asistent na Akademiji umetnosti u Novom Sadu

Iako potcenjivan od svojih savremenika, Anton Bruckner, genije tonova, važi za jednog od najvećih i najmaštovitijih kompozitora svog vremena.

Tako su veliki dirigenti poput Kenta Nagana, Valerija Gergijeva i Sajmona Retla oživeli velikog kompozitora u dokumentarcu *Anton Bruckner – The Making of a Giant*, u kojem kroz svoju muziku sam Bruckner priča o usponima i padovima u životu.

Projekcija filma upriličena je povodom 200 godina od rođenja istaknutog kompozitora, u saradnji s Austrijskim kulturnim forumom i Fondacijom „Anton Bruckner“ iz Linca.

Ponedjeljak, 21. oktobar, Svečana sala Gradske kuće, 18:00

Irena Josifoska, violončelo

Koncertna promocija albuma *Cogitationes* u izdanju kuće „Krokodil studio“

Program:

Joseph Dall'Abaco: *11 kapriča za solo violončelo*

Tibor Hartig: *Cogitationes*

Benjamin Britten: *Svita za violončelo br. 3, op. 87*

Učesnici u panel-razgovoru nakon muzičkog dela programa:

Irena Josifoska, Julija Hartig i Vuk Stevanović

Promocija festivala i saradnja s drugim festivalima:

Četvrtak, 24. oktobar, Beogradske muzičke svečanosti, Zadužbina Ilije M. Kolarca

VOJVOĐANSKI SIMFONIJSKI ORKESTAR

Dirigent: **Sergey SMBATYAN** (Jermenija)

Solistkinja: **Eva GEVORGYAN**, klavir (Rusija/Jermenija)

Program:

S. RAHMANJINOV:

Koncert za klavir i orkestar br. 3 u d-molu, op. 18

D. ŠOSTAKOVIČ:

Simfonija br. 10 u e-molu, op. 93

Saradnici festivala/Festival Associates:

Ivana Nožica, Jelena Popović, Jovana Kuzmanović, Sibina Rukavina, Anja Vajagić, Srna Stanojlović, Emilija Pušić, Anastasija Miličević, Lara Radulović, Igor Dalagija, Miodrag Blažević, Srđan Doroški, Dragan Bojanić, Bojana Bokan, Aleksandar Komnenović, Maja Vidović

Partneri festivala Nomus 2024:

austrijski kulturni forum^{beg}

Project co-financed by the Ministry of Culture and National Heritage of the Republic of Poland within the programme „Composing Commissions” implemented by the National Institute of Music and Dance

PTC
МУЗИЧКА
ПРОДУКЦИЈА
ХОР

Београдска филхармонија
Belgrade Philharmonic Orchestra

uz saradnju sa Almazian Productions
in association with Almazian Productions

Glavni medijski partner:

Medijski partneri:

ДНЕВНИК

NOMUS

2024

nomus

www.muzickaomladina.org

Produkcija Festivala Nomus / Productions of the Nomus Festival:

1966 | 2024
58 MUZIČKA
OMLADINA
NOVOG SADA

MUZIČKA OMLADINA NOVOG SADA / JEUNESSES MUSICALES NOVI SAD

Novi Sad, Katolička porta 2/II

Tel/Fax. + 381 21/452-344

Mail: mons@eunet.rs

www.muzickaomladina.org

Izdaje / Published by: MUZIČKA OMLADINA NOVOG SADA

Odgovorni urednik / Editor-in-chief: **Milan RADULOVIĆ**

Dizajn / Design by: **Atila KAPITANJ**

Tekstove pripremila / Texts prepared by: **Marija ADAMOV, Mia DOROŠKI ANTONIĆ**

Prevod / Translated by:

Dubravka BUGARSKI ALIMPIĆ

Lidija KAPIČIĆ

Lektor / Proofreading and Serbian text editing by: **Vera MALETIĆ**

Štampa / Printed by: Štamparija STOJKOV

Tiraž / Circulation: 300 copies

NOMUS
2 0 2 4

